

13.

GERMENCİK AYDIN

ULUSLARARASI ANADOLU
ADLİ BİLİMLER
KONGRESİ

INTERNATIONAL ANATOLIAN
FORENSIC SCIENCES
CONGRESS

ABSTRACT BOOK

05/07 May 2016

KONGRE BAŞKANLARI

Prof. Dr. İ. Hamit HANCI **Ümmet AKIN**
Adli Bilimciler Derneği Başkanı Germencik Belediye Başkanı

KONGRE SEKRETARYASI

Dr. Murat MERT
Dt. Evin TOKER
J. Bnb. İlker ASLAN
Uzm. Psikolog Gülşah KALE
Kom. Yrd. Gökhan KARAYÜNLÜ

DÜZENLEME ve BİLİM KURULU

- Abdullah Avşar - TÜRKİYE
- Adalet HASANOV - AZERBEYCAN
- Ahmet Selçuk GÜRLER - TÜRKİYE
- Alastair RUFFELL - İNGİLTERE
- Altay SUROY - TÜRKİYE
- Aslıhan AVCI – TÜRKİYE
- Asuman SUNGUROĞLU - TÜRKİYE
- Ayla SEVİM EROL - TÜRKİYE
- Ayten NAMLI – TÜRKİYE
- Baha Berk ARPAK – TÜRKİYE
- Bilge Ahsen KARA – TÜRKİYE
- Bo U. Pietraszkiewicz – ABD
- Bora ÖZDEMİR - TÜRKİYE
- Burak ARI - TÜRKİYE
- Bülent ŞAM - TÜRKİYE
- Bülent DEĞİRMENÇİ - TÜRKİYE
- Can Yumni GÜNDEM - TÜRKİYE
- Cemal AKAY - TÜRKİYE
- Çetin YEŞİLOVA - TÜRKİYE
- Devrim Karakulah - TÜRKİYE
- Daniel DECOOMPO - ABD.
- Davut AKÇA - KANADA
- Deniz Oğuzhan MELEZ - TÜRKİYE
- Ebru GÜRLEYİK - TÜRKİYE
- Ekrem MUŞ - TÜRKİYE
- Emine Firdevs Yıldırım - TÜRKİYE
- Emine ŞAMDANCI - TÜRKİYE
- Ercan SEYHAN - TÜRKİYE
- Erdem OKDEMİR - TÜRKİYE
- Ersin KARAPAZARLIOĞLU - TÜRKİYE
- Eşref KÜÇÜK - TÜRKİYE
- Fatih KOLAY - TÜRKİYE
- Fatih ŞAHİN - TÜRKİYE
- Filiz AKBAŞ - TÜRKİYE
- George Polymeris - YUNANİSTAN
- Gürcan Paracıklı - TÜRKİYE
- Gürkan GÜR - TÜRKİYE
- Gürol Cantürk - TÜRKİYE
- Gürsel DELLAL - TÜRKİYE
- Hakan ELÇİ - TÜRKİYE
- Hakan HEKİM - TÜRKİYE
- Hakan YÜZÜAK - TÜRKİYE
- Hamza TOSUN - TÜRKİYE
- Hilal ÖZDAĞ - TÜRKİYE
- Hülya KOYUNCU - TÜRKİYE
- Hüseyin Bekir - YUNANİSTAN
- İpek MELEZ - TÜRKİYE
- İsmail Birinci - TÜRKİYE
- Jamal Musayev - AZERBEYCAN
- K.Murat CANTÜRK - TÜRKİYE
- Kağan GÜRPINAR - TÜRKİYE
- Kemalettin Acar - TÜRKİYE
- Lale TUFAN - TÜRKİYE
- Lorna DOWSON - İNGİLTERE
- Mehmet Ali Kılıçarslan- TÜRKİYE
- Mehmet Eryılmaz- TÜRKİYE
- Muharrem Özen - TÜRKİYE
- Murat MERT - TÜRKİYE
- Mustafa MERCAN - TÜRKİYE
- Murat Nihat ARSLAN - TÜRKİYE
- Murry HIZMAN - ABD
- Müge AĞIR - TÜRKİYE
- Necmettin SEZGİN- TÜRKİYE
- Nergis Cantürk - TÜRKİYE
- Neslihan Alpay ARAL - TÜRKİYE
- Neşe Nur USER- TÜRKİYE
- Nevriye TEMEL - TÜRKİYE
- Nevzat Artık - TÜRKİYE
- Nevzat DAMLA - TÜRKİYE
- Nezih Varol - TÜRKİYE
- Niyazi MERİÇ - TÜRKİYE
- Om Prakash Jasuja - HİNDİSTAN
- Onur ERDEM - TÜRKİYE
- Osman CELBİŞ - TÜRKİYE
- Özgür BULUT - TÜRKİYE
- Raymond C. Murray - İNGİLTERE
- Recep Akdur - TÜRKİYE
- Rıza Yılmaz - TÜRKİYE
- Sadık Sinan Yılmaz - TÜRKİYE
- Salih CENGİZ - TÜRKİYE
- Savaş Küçük - TÜRKİYE
- Sefa ÇELİK - TÜRKİYE
- Sema AKA - TÜRKİYE
- Sema ÖZKADİF - TÜRKİYE
- Sinan SÜZEN - TÜRKİYE
- Sultan PEHLİVAN- TÜRKİYE
- Tahir NALBANTÇILAR - TÜRKİYE
- Timur GÜLTEKİN - TÜRKİYE
- Uğur ARGUN - TÜRKİYE
- Vatan KARAKAYA - TÜRKİYE
- Yalçın BÜYÜK - TÜRKİYE
- Yalçın ÖZKAN - TÜRKİYE
- Yasin ATAÇ - TÜRKİYE
- Yeşim DOĞAN - TÜRKİYE
- Yıldırım Beyatlı DOĞAN - TÜRKİYE
- Yusuf ARSLAN- TÜRKİYE
- Yusuf ÖZER - TÜRKİYE
- Zerrin Erkol - TÜRKİYE
- Zeynep ORHAN - TÜRKİYE

13. ULUSLARARASI ANADOLU ADLİ BİLİMLER KONGRESİ
PROGRAMI

05 Mayıs 2016 - Sosyal Program

06 Mayıs 2016 - Bilimsel Program

08:30 Kayıt

09:00 Açılış Konuşmaları

Kongre Başkanları

Beld. Başk. Ümmet AKIN

Prof. Dr. İ. Hamit Hancı – Adli Bilimciler Derneği Başkanı

Aydın Başsavcısı

Aydın Valisi

10:00 Açılış Oturumu

Oturum Başkanları: **Prof. Dr. Ayla SEVİM EROL - İlker ASLAN**

Prof. Dr. Aslıhan AVCI – *Adli Bilimlerde Multidisipliner Yaklaşımlar*

Doç. Dr. Emine ŞAMDANCI – *Adli Bilimlerde Patolojik İncelemeler*

11:00 Açılış Kokteyli

Jandarma Olay Yeri İnceleme Köpek Gösterisi ve OYİ sergisi

11:45 Adli Tıp Oturumu

Oturum Başkanları: **Prof. Dr. Aslıhan Avcı - Dt. Evin Toker**

Doç. Dr. Emine ŞAMDANCI - *Adli olgularda ani ölümlerdeki sinsi kardiyak neden: Myokardit*

Uzm. Dr. Rifat Özgür Özdemirel – *Buluntu Bebekler: Otopsi Yapılmış Beş Yenidoğan Bebek Olgusu*

Uzm. Dr. Muhammed Demir – *İspirto İçimine Bağlı Dört Ölüm Olgusu*

Uzm. Dr. Erdem Okdemir – *Otopside Biyogüvenlik Ve Bir Bsl 3 Örneği Olarak; New Mexico Tıbbi Soruşturma Ofisi*

Yard. Doç. Dr. Abdullah Avcı – *Türkiye'deki Otopsi Merkezlerinin Yeterliliği; Bir Anket Çalışması*

Yard. Doç. Dr. Yavuz HEKİMOĞLU - *New Autopsy Findings: Hypothermia Deaths In Van Province (Turkey)*

13:00 ÖĞLE YEMEĞİ

13:45 Adli Antropoloji Oturumu

Oturum Başkanları: **Prof. Dr. Sefer ÖRÇEN – Uzm. Psk. Gülşah KALE YILDIZ**

Prof. Dr. Ayla Sevim EROL - *İskelet Üzerinden Travma Analizi: Belentepe Örnekleri*

Doç. Dr. Özgür BULUT – *Adli Kimliklendirmede Antropoloji Anatomi ve Radyoloji Disiplinlerinin İşbirliği*

Prof. Dr. Timur GÜLTEKİN - *Somatoskopi Ve Antropometri Tekniklerinin Adli Bilimler İçin Önemi*

Arş. Gör. Çilem SÖNMEZ – *Antik Bir Anadolu Toplumunda Spinabifida Olgusu*

Dr. Ahmet İhsan AYTEK – *İskeletten Cinsiyet Belirlemede Bir Kıstas Olarak Şekil Özelliklerinin Değerlendirilmesi*

15:00- 15:15 ARA

15:15 Adli Bilimlerde Fiziksel İncelemeler Oturumu

Oturum Başkanları: **Doç. Dr. Hülya KOYUNCU – Yard. Doç. Dr.Ersin KARAPAZARLIOĞLU**

Dr. Aylin YALÇIN SARİBEY -*Makinelili Tabancalarda Balistik Karakteristik İzlerin İncelenmesi*

Yasin ATAÇ – *GSM Abonelik Sözleşmelerindeki sahte imzalar ile Orijinal imzaların karşılaştırmalı incelemesi*

Üst. Tgm. Şükrü EĞİN- *Jandarma İz Kayıt Ve Arşiv Sistemi (JİKAS)*

Metin ATILGAN– *Güvenlik Kamera Görüntüleri Üzerinde Tarih Ve Zaman Sayacının Görüntü İncelemeleri Açısından Güvenilirliği*

Ahmet SALUK – *Dünyanın En Küçük Casus Ses Kayıt Cihazı (EDIC Tiny A31) □ Nın Adli Olarak İncelenmesi*

16:30- 16:45 ARA

16:45 Adli Antropoloji - Diş Hekimliği Oturumu

Oturum Başkanları: **Doç. Dr. Özgür BULUT –Emn. Müd. Fatih KOLAY**

Dt. Evin Toker – *Adli Diş Hekimliği Uygulamaları*

Dt. Müge AĞIR - *Palatal Rugae, Rugoskopi, Adli Odontoloji □ de Kimliklendirme İçin*

Yard. Doç. Dr. Mustafa Tolga ÇIRAK - *Görüntü Kayıtlarından Vücut Kitle İndeksi (VKİ) Tahmininin Güvenilirliği*

Yard. Doç. Dr. Ayşe ACAR - *Coxae Kemiğinden Metrik Olarak Cinsiyet Tahmini*

Yard. Doç. Dr. Ayşegül SARIBAK - *Antemortem □ Postmortem Travma Ayırımının Güvenilirliği: Tek-Kör Araştırma Çalışması*

19:00 GALA GECESİ YEMEĞİ

07 Mayıs 2016

09:00 Olay Yeri İnceleme Oturumu

Oturum Başkanları: **Doç. Dr. Emine ŞAMDANCI – Dr.Murat Mert**

Emn. Müd. Fatih KOLAY - *Olay Yeri İncelemesinde Elde Edilen Parmak İzine Farklı Bakış: Meyve Ve Sebzeler Üzerinde İz Tespiti*

Jand. Bnb. İlker Aslan – *Olay yeri İncelemesinde Düğümlerin Yeri ve Önemi (Adli Düğüm)*

Yard. Doç. Dr. Ersin Karapazarlıoğlu – *Patlama Sonrası Olay Yeri İnceleme Eğitimi: Bombalı Araçlar*

Müd. Uğur ARGUN - *Tecavüz Olgularında Olay Yeri İncelemesi*

Müh. Mustafa Selman Arsay – *Olay Yeri İncelemesi Sırasında GPR Yönteminin Kullanılması (Ceset Aramalarında)*

10:15- 10:30 ARA

10:30 Adli Bilimlerde Biyoloji - Kimya İncelemeler Oturumu

Oturum Başkanları: **Daire Başk.Yücel DENER – Yard. Doç. Dr.Abdullah AVŞAR**

Doç. Dr. Hülya KOYUNCU - *Nanokompozitlerin Adli Bilimlerde Kullanımı*

Uzm. Dr. Murat CANTÜRK - *Yeni Nesil Dizileme Teknolojilerinin Adli Tipteki Uygulamaları*

Adalet KILIÇ – *Adli DNA Laboratuvarlarında Doğrudan(Direkt) PCR, çalışmalarının Avantaj Ve Dezavantajları*

Dr. Ayşen TEZEL – *Yeni Nesil Dizileme Teknolojisi Ve Tek Yumurta İkiizlerinin Kimliklendirilmesi*

Üst. Tgm. Emrah COŞKUNSU – *Türkiye'de Narkotik ve Psikotrop Maddelerde Profilleme Çalışmaları*

11:55- 12:00 ARA

12.00 – 13.00 ÖĞLE YEMEĞİ

13:00 Toksikoloji Oturumu

Oturum Başkanları: **Op. Dr. Hüseyin BEKİR – Dr. Bilge Ahsen KARA**

Yard. Doç. Dr. Çetin YEŞİLOVA – *Çevresel Zehirlenme; Katı Atık Depolama Alanı Yer Seçimi Ve Van Katı Atık Depolama Alanının Jeolojik Açından İncelenmesi*

Prof. Dr. Sefer ÖRÇEN – *Jeo - Medikal Riskler: Sorunlar Ve Çözümler*

Dr. Bilge GEÇİOĞLU – *Toksikolojik Açından Erusik Asit*

King. Burcu ÇAPKIN - *Rehin Almalarda Kullanılan Anestezik Maddeler*

Dr. Bilge Ahsen KARA, Dr. Murat MERT, Dr. Sultan PEHLİVAN - *Acil Servislerde Zehirlenme Vakalarına Yaklaşım (Zehir Danışma)*

14:15- 14:30 ARA

14:45 Adli Bilimlerde Güncel Yaklaşımlar Oturum

Oturum Başkanları: **Yard. Doç. Dr. Çetin YEŞİLOVA – Uzm. Dr. Rıfat Özgür ÖZDEMİREL**

Banu GÜR – *Adli Spor*

Tayfun ARSLAN - *Görgü Tanıklarının Adil Yargulamaya Etkisi*

Uzm. Dr. Emine Hilal ŞENER - *Adli Anatom*

Ramazan OĞUZ - *İos Mobil İşletim Sistemine Sahip Cep Telefonlarında Periscope Uygulaması Ve Uygulamanın Biraktığı İzler*

Serkan KUMDAKÇI – *Neromarketing*

16:00 – 16.15 ARA

16:15 Poster Oturumu

Oturum Başkanı: **Prof. Dr. Timur GÜLTEKİN - Yrd. Doç. Dr. İpek ESEN MELEZ**

17:00- 17:15 Sözlü ve Poster sunusu Ödül Töreni

Aydın Emniyet Müdürlüğü OYİ Sergisi ve Köpek Gösterisi

17:15 Kapanış

SÖZEL BİLDİRİLER / ORAL PRESENTATION

S01

Adli Bilimlerde Multidisipliner Yaklaşımlar

*Aslıhan AVCI**

** Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyokimya ABD.*

Adli Bilimlerde olayların aydınlatılmasında preanalitik-analitik ve postanalitik süreçlerin multidisipliner yaklaşımla ele alınması gerekmektedir. Bu sebeple de olay yeri inceleme ekiplerinin olay yerinden aldıkları örneği bozulmadan kurallara göre laboratuara nakli ne kadar önemliyse kriminal laboratuvarlarda bulunan Toksikoloji, Biyoloji, İz incelemeleri, Belge incelemeleri, Bilişim, Ses-Kayıt incelemeleri, Balistik gibi departmanlardaki uzmanların birlikte uyum içinde çalışması gerekmektedir. Bunun yanı sıra Adli Tıp uzmanı, Adli Psikolog, Adli Patologun da sunacağı raporlar ve bakış açıları adli olayın aydınlatılmasında yadsınamaz gerçeklerdir.

Anahtar Kelimeler: Adli Bilimler, Multidisipliner Yaklaşım, Adli Tıp

Otopsilerde Adli Patolojik İncelemenin Multidisipliner Yaklaşımındaki Önemi

*Emine Şamdancı**

**İnönü Üniversitesi, Turgut Özal Tıp Merkezi, Patoloji Anabilim Dalı, Malatya*

Her ölümün bir nedeni olmakla birlikte olguyu adli yapan, ölüm nedenidir. Ölüm, birçok faktörün etkileşimi sonucu ortaya çıkan sondur. Kompleks bir süreçtir. Ölümün sebebi ve şeklinin önem kazandığı adli olgularda klinik bilgiler, laboratuvar sonuçları, olay yeri bilgileri, otopsi bulguları ve adli patolojik inceleme, multidisipliner yapıyı oluşturur. Adli patolojik inceleme, cerrahi patolojiden farklı olup birçok organın makroskopik ve mikroskopik olarak patolojik olarak patolojik tarafından incelenmesini içerir. Cerrahi patolojide tümör tespiti ve alt tipinin belirlenmesi, cerrahi sınırın durumu, prognostik önemi olan belirteçler önemli iken adli patolojide ölüm nedenine bağlı histopatolojik özellikler önem kazanmaktadır. Bunun yanı sıra otoliz gibi doğal postmortem doku özellikleri de adli patolojinin farklı bir yönüdür. Gözle görülür ölüm nedeninin açıklanamadığı durumlarda, ölüm nedeninin belirlenmesinde, travmatik ölümlerde yara yaşının tespitinde adli patoloji, multidisipliner yaklaşımın ayrılmaz bir parçasıdır. Tek başına ölüm nedenini açıklayabilecek patolojik bulgular (ensefalit, menenjit, koroner trombus, myokardit, akut myokard infarktüsü gibi) olmakla birlikte nihai ölüm nedeninin belirlenmeye çalışıldığı multidisipliner yaklaşımdaki patolojik incelemenin önemi, olgular eşliğinde anlatılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Adli Bilimler, Multidisipliner Yaklaşım, Patoloji

Adli olgularda ani ölümlerdeki sinsi kardiyak neden: Myokardit

*Emine Türkmən Şamdancı**

** İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, Malatya*

Kardiyak ölümlerdeki spektrum; koroner arter ateroskleroza, myokardit, anormal koroner anatomisi, aritmojenik sağ ventriküler kardiyomyopati ve Kawasaki Hastalığı'nı içerecek şekilde genişdir. Myokardit, kalp kasının inflamasyonu olup non-iskemik nekroz ve myosit dejenerasyonu ile karakterize akut kardiyak yetmezlik, ani ölüm ve dilatekardiyomyopatinin en önemli nedenini oluşturmaktadır. Patofizyolojisi çok iyi anlaşılamamış olup enfeksiyöz ve non-enfeksiyöz nedenler etyolojide rol oynar. Virüsler, etyolojideki esas suçludur. Non-spesifik semptomlara (ateş, myalji, palpıtasyon, dispne gibi) sahip olup ani ölümler ile sonuçlandığı durumlar, myokarditlerde adli patolojinin ilgilendiği kısmı oluşturmaktadır. Otopsi serilerinde genç yetişkinlerde görülme oranı yaklaşık %4-5 iken ani çocuk ölümlerinde %16-21 civarlarındadır. Myokarditin tanısı kalbin mikroskopik incelemesinde hücresel içeriklerine (lenfosittik, eozinofilik, dev hücreli gibi) göre yapılmaktadır. Burada; klinik, otopsi ve olay yeri bulguları ile birlikte patolojik olarak myokardit tanısı almış olgular sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Adli Bilimler, Myokardit, Patoloji

BULUNTU BEBEKLER: BEŞ YENİDOĞAN OTOPSİ OLGUSU

Rifat Özgür Özdemirel¹, Muhammet Demir², Murat Nihat Arslan¹

1 İstanbul Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, Morg İhtisas Dairesi

2 Adli Tıp Kurumu, Bartın Adli Tıp Şube Müdürlüğü

Giriş: Çocuk istismarları fiziksel, duygusal, cinsel ya da bunların birkaçının bir arada olması şeklinde olabilmektedir. Eski çağlarda Çin, Hindistan, Meksika gibi ülkelerde bebeklerin nehre atıldığı, güçlü ve meşrularsa kurtulabilecekleri, aksi takdirde ölmeleri gerektiği inancı bulunduğu, Roma'da babaların çocuklarını satmasına, öldürmesine ya da terk etmesine kanunların müsaade ettiği, İslamiyetin kabulü öncesi Arap toplumunda kız çocukların canlı canlı toprağa gömülmesi gibi istismar örnekleri bulunmaktadır.

Literatürde yenidoğanın öldürülmesi neonatisid, 1 yaşını doldurmamış çocuğun öldürülmesi infantisid olarak tanımlanmaktadır.

Otopsi yapılmak üzere İstanbul Adli Tıp Kurumu Morg İhtisas Dairesi'ne gönderilmiş beş buluntu yenidoğan bebek olgusu değerlendirilerek bu konuda farkındalık oluşturmak ve diğer ülkelerin bu soruna yönelik ürettikleri çözüm yolları tartışılarak Türkiye için en uygun çözüm yolları hakkında önerilerde bulunmaktır.

Olgular : Olgularımızın 3'ü kız, 2'si erkek cinsiyetlidir. Kurbanların 2'si evin bahçesine gömülmüş halde, 1'i kanlı külot ve eşofmana sarılmış olarak çöp konteynerinde, 1'i çıplak vaziyette tuvalette, 1'i de köpeğin ağzında iken bulunmuştur. Kurbanların 3'ü canlı doğmuş olup, 2'sinin canlı doğup doğmadığı tespit edilememiştir. Kurbanların 1'inde şiddet bulguları mevcuttur. Olgularımızın 3'ünde faille ulaşılamamış olup, 1'sinde fail anne, 1'inde ise hem anne hem babadır.

Sonuç: Hem anne hem de bebek sağlığı için birçok ülkede bebek sandığı, anonim doğum, melek beşiği gibi değişik isimlerle pratiğe konulmuş bir uygulama mevcuttur. Bu uygulamanın hukuki, ahlaki, dini, psikolojik ve sosyolojik yönlerinin multi disiplinler yaklaşımıyla ele alınarak Türkiye'de uygulanabilirliğinin tartışılması gereklidir.

Anahtar Kelimeler: Buluntu bebek, Ölüm, Otopsi

ABANDONED BABIES: FIVE AUTOPSIED NEWBORN BABIES

INTRODUCTION: Child abuse term consists of physical, emotional, sexual, or of combination of these. In ancient times, there were various kinds of abusive acts that were seen normal. For example in countries like China, India or Mexico babies thrown to the river and believed as they could be survived if they were licit., otherwise believed as they should be died. In Rome, laws allow the fathers to sell, kill, or abandon their children. In Arabian culture, before the Islam, girls were buried alive. In the literature, killing of the newborn called as neonaticide, and killing of the baby under age 1, called as infanticide.

The objective of this presentation is to call attention to this subject, to discuss about the solutions of other countries, and to find the most suitable solution of Turkey, with evaluation of five abandoned baby cases, referred to the Morgue Department of the Council of Forensic Medicine.

CASES: Three out of five cases were girls, and two were boys. Two cases were found buried into the garden of the house, one was found in a garbage container and wrapped up with clothes, one was found naked in a toilet, and one was found in the mouth of a stray dog. Three cases were found as live birth, but in two cases in cannot be determined if they were live birth or stillborn. In one case there

were signs of violence . In three cases perpetrators could not be detected, in one case perpetrator was the mother, in the other case perpetrators were mother and father both.

CONCLUSION: In many countries there were implementations like baby box, anonymoud birth, angel crib, to provide baby and mother healthcare. These activities should be considered in social, legal, religious, and psychological aspects in a multidisciplinary approach, and should be discussed the feasibility of these activities in Turkish Legal System.

Key words: Abandoned baby, death, autopsy

S05.

İspirto İçimine Bağlı Dört Ölüm Olgusu

Muhammet Demir¹, Rifat Özgür Özdemirel², Murat Nihat Arslan, Ahmet Selçuk Gürler²

¹Bartın Adli Tıp Şube Müdürlüğü

²Adli Tıp Kurumu Morg İhtisas Dairesi

Giriş: Metanol, tadı etanole benzeyen, renksiz, yanıcı, toksik bir maddedir. Sanayide antifriz, cam temizleyici gibi maddelerin yapımında kullanılırken evlerde ise solvent ve ispirtonun içeriğinde bulunmaktadır. Türkiye’de sık olmamakla birlikte yasa dışı yollardan alkol üretiminde metanol kullanılmakta ve metanolden üretilen alkoller yine yasa dışı yollarla piyasaya sürülmektedir. Metanol zehirlenmesi yasa dışı yollardan üretilmiş alkollerin tüketilmesine bağlı olarak kaza sonucu olabileceği gibi intihar veya ispirto gibi kolay ulaşılabilen maddelerin kötüye kullanımı sonucunda da görülebilmektedir. Metanol zehirlenmelerinde semptomlar oral alımdan sonra metanolün yavaş metabolize olmasından dolayı genellikle 12-24 saat sonra ortaya çıkmaktadır. Uyuklama, baş ağrısı, bulantı-kusma, karın ağrısı ve bulanık görme gibi çeşitli semptomlar ortaya çıkmaktadır. Zehirlenme tablosu tedavi edilmediği zaman kişide körlük, koma, hatta ölüme neden olabileceği bildirilmiştir.

Olgular: Olgularımız yabancı uyruklu aynı işyerinde çalışan 4 erkektir. Savcılıkta işyeri sahibinin verdiği ifade tutanağında; 4 kişiyi yeni işe aldığı, yılbaşı izni sonrası sabah işyerine geldiğinde işçileri, yatakhanelerinde kusar ve yalpalar şekilde yürürken gördüğünü, 3'ünün hastaneye nakli sırasında, 1'inin hastanede belli bir süre sonra tedavi gördükten sonra öldüğünü, olay yerinde bulduğu ve içinde ispirto olduğunu tahmin ettiği şişeyi güvenlik görevlilerine teslim ettiğini ifade etmektedir. Savcılık tarafından kişilerin ölüm nedenlerinin tespiti için otopsi yapılmak üzere olgular Adli Tıp Kurumu İstanbul Morg İhtisas Dairesi'ne gönderilmiştir. Otopside kişilere ait kan örneklerinin yapılan toksikolojik incelemelerinde; 113-292 mg/dl arasında değişen miktarlarda metil alkol olduğu tespit edilmiştir. Kişilerin ölüm sebebi metil alkol zehirlenmesi olarak rapor edilmiştir.

Sonuç: Ulaşılabilmesi kolay olan ispirto gibi toksik madde içeren sıvıların kötüye kullanılmasına dikkat çekmek ve metanol zehirlenmesi olduğu düşünülen olgularda otopsi yaklaşımı hakkında literatüre katkı yapmak amaçlanmıştır.

Anahtar kelimeler:İspirto, metanol, otopsi.

Four Death Cases Due to Spirit Inges

Introduction: Methyl alcohol is a colorless, flammable and toxic substance, tastes like ethyl alcohol. It has uses at industry in synthesis of antifreeze, and glass cleaners, and also has uses at household environment in synthesis of solvents and is ingredient of spirit. In Turkey methyl alcohol occasionally used for synthesis of illegal alcoholic beverages, and beverages synthesized from methyl alcohol illegally put on the market. Methyl alcohol intoxication may arise due to accidental or suicidal ingestion of illegal alcoholic beverages, or may arise due to misuse of spirit, which is easily accessible. Symptoms of intoxication become apparent in 12 to 24 hours after oral ingestion due to slow metabolism of methyl alcohol. Various symptoms including lethargy, headache, nausea, vomiting and blurred vision can be seen. Without proper treatment, intoxication results with blindness, coma, or death.

Cases: Our four cases were foreigners and work in the same workplace. On the statement of the employer; these four male workers were recruited recently, and he found the cases in workplace after new-year holiday in state of vomiting and swinging. Three out of four cases were died during the transport to the hospital and one died after a while on treatment. Employer found a bottle containing spirit and gave to the scene investigators. Due to fatal poisoning, a autopsy was ordered and performed at the Council of Forensic Medicine, Istanbul Morgue Department. The toxicological screening of blood detected methyl alcohol levels changing between 113 to 292 mg/dL in four cases. Causes of deaths of each cases were determined as methyl alcohol intoxication.

Conclusion: These four cases were presented to point out misuse of easily accessible liquids containing toxic substances, e.g. spirit, and to contribute the literature on autopsy approach to the methyl alcohol intoxication cases.

Key words: Spirit, methyl alcohol, autopsy.

**Otopside Biyogüvenlik ve Bir BSL 3 Örneği Olarak;
New Mexico Tıbbi Soruşturma Ofisi**

*Erdem Okdemir**

** ATK K.Maraş Adli Tıp Şube Müdürlüğü erdemokdemir@gmail.com*

ÖZET

Otopsi yapılan insanlarda bulaşıcı hastalık prevalansı genel populyasyona göre daha yüksektir. Bununla birlikte otopsi işlemi büyük cerrahi bir işlem olup cerrahi aletlerle yaralanma riski ile birlikte kırık kemik, cam veya başka cisimlerle yaralanma ihtimali de adli tıp çalışanları için mesleki risk oluşturmaktadır.

Ülkemizdeki otopsi salonları Biosafety Level (BSL) 2 seviyesinde olup ülkemizde karşılan bazı hastalıklar ve ülkemiz jeopolitiğinden kaynaklanan NBC tehdidi bu güvenlik seviyesinin yeterli olmadığını düşündürmektedir. Bununla birlikte otopsi öncesi sağlık kayıtlarına ulaşmada yaşanan sıkıntılar bazı biyogüvenlik önlemlerinin standart olarak uygulanması gerektirmektedir. University of New Mexico Office of Medical Investigator (OMI) BSL 3 sertifikasına sahip olup solunum ve vücut sıvıları ile bulaşan mikroorganizmalar için kullandığı metotlar nedeniyle ilgi çekici bulunmuştur.

Çalışmada gözlemci olarak bulunduğum OMI' de ki biyogüvenlik standartları ve uygulamaları hakkında bilgi verilerek ülkemiz otopsi salonları için biyogüvenlik önerileri sunulacaktır.

S07.

TÜRKİYE’DEKİ OTOPSİ MERKEZLERİNİN YETERLİLİĞİ; BİR ANKET ÇALIŞMASI

Erdem Okdemir¹, Abdullah Avşar², Alper Keten³, Ramazan Karanfil²

¹Adli Tıp Kurumu Kahramanmaraş Adli Tıp Şube Müdürlüğü, Kahramanmaraş

²Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp AD, Kahramanmaraş

³Hacettepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp AD, Ankara

Sorumlu araştırmacı: Abdullah Avşar

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp AD, Kahramanmaraş

Tel : 0505 228 88 64

e-posta: drabdullahavsar@gmail.com

ÖZET

Amaç: Otopsi, adli ölüm olgularında olayın çözülmesi ve sonuca ulaşmada önemli bir aşamadır. Otopsi yapılan tesislerin dizaynı ve yeterliliği, ölü muayene ve otopsi işlemlerinin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için son derece önemlidir. Aynı zamanda delil güvenliği, personel ve halk sağlığının korunması ve cenaze yakınlarına sağlanacak hizmetin kalitesi de tesis yeterliliği ile yakından ilişkilidir.

Bu çalışmada Türkiye’deki otopsi merkezlerinin uluslararası kriterlere göre uygunluğunun değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Materyal-Metod: Türkiye’de otopsi hizmeti sunan farklı şehirlerdeki 19 merkez çalışmamıza dâhil edilmiştir. Bu merkezlerde çalışan adli tıp uzmanlarına National Association of Medical Examiners’in tesis standartları ile ilgili sorular online olarak sorularak anket yapılmıştır.

Bulgular: Çalışmamızda büyükşehirler dışındaki merkezlerin çoğunluğunun (%80) kendi tesislerinin olmadığı, bunların tamamının delil zincirini kontrol edemedikleri, yine tamamında çürümüş cesetler için yeterli havalandırma ve ayrı otopsi salonunun bulunmadığı görüldü.

Sonuç: Ülkemizdeki tesislerin NAME kriterlerinin önemli bir kısmına uyumluluk göstermediği ve özellikle büyükşehirler dışında kalan merkezlerde eksiklikler veya hatalar olduğu tespit edildi. Eksikliklerin giderilmesi için uluslararası standartlarda tesislerin kurulması, bunun yapılamadığı yerlerde Üniversite imkânlarından daha fazla oranda yararlanılması gerektiği düşünüldü.

S08.

**New autopsy findings:
Hypothermia Deaths in Van Province (Turkey)**

*Yavuz Hekimoglu**, MD, Assistant Professor. evsim@gmail.com

*Yasin ETLI**, MD, Researcher. drysntl@gmail.com

*Orhan GUMUS**, MD, Researcher. tabip.orhangumus@gmail.com

*Erhan KARTAL**, MD, Researcher. dr.erhankartal@hotmail.com

*Ugur DEMIR**, MD, Researcher. ugurdmr81@gmail.com

*Mahmut ASIRDIZER**, MD, Professor. masirdizer@yahoo.com

(*) Department of Forensic Medicine, Medical Faculty of YuzuncuYil University, 65080, Van, Turkey

Abstract

The aims of this study were to evaluate autopsy findings in hypothermia-related deaths in Van Province (Turkey). Autopsy reports of 43 hypothermia fatalities were retrospectively reviewed. There were 36 males and 7 females. The mean age was 20.5. More than half of the cases died or were found dead in the spring months. All but one of the cases was found dead outdoors. There were common red colored livor mortis in 33 cases (76.7%), antemortem traumas in 16 cases (37.2%), cold erythema in 26 cases (60.5%), cold marbling in 6 cases (14%), myxedema in one case, Washerwomen's hands in 9 cases (20.9%), bloody discoloration in the synovial fluid in 11 (84.6%) cases, Wischnewski spots in 32 cases (74.4%), congestion and/or edema in the lungs in 22 (51.2%) cases, enzymatic fat necrosis of the pancreas in 7 cases (16.3%), and congestion of liver and/or spleen in 20 cases (46.5%). Here, we defined different autopsy findings such as "cold marbling" which was previously not defined as well as Washerwomen's hands that was previously seen in underwater corpses. Bloody discoloration of the synovial fluid is confirmed to be a valuable finding. Wischnewski spots remain valuable for positive identification.

Keywords: Hypothermia, Autopsy Findings, Crime Scene Findings, Wischnewski Spots, Synovial Fluid.

S09.

İSKELET ÜZERİNDEN TRAVMA ANALİZİ: BELENTEPE ÖRNEKLERİ

Alper Yener YAVUZ, Olcay ACAR, Kaan ÜRKER, Ali Sinan ÖZBEY, Ayla SEVİM EROL

Kemiklerde kırık, çıkık ateşli silah yaralanmaları, trepenasyon ve amputasyonlar gibipek çok travma türü bilinmektedir. Bu olgular iskeletlerde zaman zaman birbirleriyle karıştırılabilmektedir. İskelet travmaları Antropoloji bilimlerinde bireyin ve toplumun sağlık durumu ve yaşam tarzlarına ilişkin bilgiler sunarken, adli vakalarda kimliklendirmeye yardımcı olabilecek bulgular olarak değerlendirilmektedir. İnsanların yaşadıkları ortama ve döneme göre travmalar örnekleri çeşitlenebilmektedir. Savaş ortamında yaşamış olan toplumlarda genellikle kesici, delişi ve ezici silah yaralanmalarına bağlı travmalar gözlenirken,engebeli ve zor ekolojik ortamlarda yaşayan insanlarda daha çok düşme çarpma ve yüz yüze dövüşmelere bağlı travmatik oluşumlar söz konusudur.Bu doğrultuda elimizde mevcut olan Belentepe iskeletleri incelenerek kemiklerdeki tespit edilen travmalar incelenmiştir.Milas Belentepe kazılarında 413 mezardan ele geçen iskelet kalıntısı incelendiğinde, bunlardan 33 numaralı mezardan ele geçen 4 nolu bireyin tibia ve fibulasında; 13 nolu mezardan ele geçen 107 nolu bireyin femurunda antemortem kırıklar olduğu tespit edilmişti.Bir bireyin de kafatasında künt travma olgusu saptandı. Bu gibi olgular bireylerin ve ya toplumların nasıl bir ortamda yaşamış oldukları ve başlarından ne gibi olayların geçmiş olduğunu açıklayıcı bilgiler sunmaktadır.Belentepe iskeletlerinde tespit edilen travma örnekleri bu bireylerin engebeli arazideki yaşama bağlı olarak geçirmiş oldukları kazalar neticesinde oluşan kırıklara bağlı travmalar olduğu anlaşılmıştır.

TRAUMA ANALYSIS FROM SKELETON: BELENTEPE SAMPLES

Many different types of trauma are known such as fractures and dislocations, gunshot injuries, trepanations and amputations. These phenomena can sometimes be confused with one another on skeletons. While skeleton traumas provide information regarding the state of health and lifestyles of the individual and society in anthropological sciences, they are evaluated as contributive findings for identification in forensic sciences. Trauma samples may vary according to the environment and period in which populations lived. Traumatic phenomena based on fall, crash or one-to-one fights are mostly observed in individuals who lived in rugged and hard ecological environments, whereas in societies, who lived in war environment, these traumas are mostly related to edged and crushing weapon injuries or gunshot injuries. Within this context, Belentepe skeletons are analyzed and traumas on the bones are examined. When the skeleton remains were exhumed from the 413 graves in Milas Belentepe excavations are examined, it is seen that there are fractures on the tibia and fibula of individual Number four from the grave 33 and antemortem fractures on the femur of individual Number 107 from the grave 13. It is also seen that in one of the individuals had occurred a blunt trauma had occurred. Such kind of facts provide explanatory information about the environment in which the individuals or societies lived and what kind of experiments they had in the past. Such examples of trauma seen in Belentepe skeletons indicate that these individuals had these fractal traumas as a result of the accidents they had because of living in rough terrains.

S10.

Adli Kimliklendirmede Antropoloji, Anatomi ve Radyoloji Disiplinlerinin İşbirliği

Özgür Bulut^a

^aHitit Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Antropoloji Bölümü (Hitit University, Faculty of Art & Sciences, Department of Anthropology)

Özet

İskeletten kimliklendirme, adli bir vakanın aydınlatılmasına yönelik olarak söz konusu iskelet buluntusu üzerinde tatbik edilen kimliklendirme uygulamalarını ifade eder. İskeletten kimliklendirme teknikleri ile o bireyin biyolojik profili olarak tanımlanan cinsiyeti, yaş aralığı, boy uzunluğu, etnik farklılığı belirlenmeye çalışılır. Bununla birlikte, bireyin yaşadığı süreçte kemiğe yansımış ve o bireyi karakterize eden herhangi bir travma, sağlık sorunu yada geçirmiş olduğu hastalık gibi karakterize unsurların da ortaya çıkarılması hedeflenir.

İskeletten kimliklendirme çalışmalarında antropolojik ve anatomik prensiplerin referans alınmasıyla radyolojik veriler üzerinde çok sayıda bilimsel çalışmalar yürütülmüş ve regresyon eşitlemeleri ile diskriminant fonksiyon analizleri geliştirilmiştir. Toplumlara özel geliştirilen bu analizlerin uygulanması ile adli vakalara ilişkin iskelet buluntularının kimliklendirilmesi amacıyla o bireyin biyolojik profili ortaya konulmaya çalışılmaktadır.

Bu çalışmada, Antropoloji, Anatomi ve Radyoloji disiplinlerinin işbirliği neticesinde geliştirilen yöntem ve metodolojik süreçlerin iskeletten kimliklendirme çalışmalarında aktif rol oynayan adli antropologlar tarafından nasıl kullanıldığı anlatılacak ve kriminal vakaların çözümlenmesine yaptıkları katkılar tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Antropoloji, Anatomi, Radyoloji, Kimliklendirme

Collaborations of Anthropology, Anatomy and Radiology Disciplines in Forensic Identification

Abstract

Skeleton identification is defined as carrying out identification applications on the skeletal findings in order to solve a forensic case. Biological profile of the individual such as gender, age range, stature and ethnic diversity is tried to be determined with the use of skeletal identification techniques. Moreover, it is aimed to reveal any trauma, health problems and diseases reflected to the bone when he alive which characterize the individual.

A number of scientific studies were carried out on the radiological data by reference to the anthropological and anatomical principles and regression equations and discriminant function analysis have been developed. Biological profile of the skeletal findings related to forensic cases is determined with the use of application of that population specific analysis.

In this study, how methods and methodological processes, which are developed under favour of collaborations of anthropology, anatomy and radiology disciplines, are used by forensic anthropologists playing active role developed in the collaboration between the and how it is used who play an active role in skeletal identification operations are expressed and contributions to the solving criminal cases will be discussed.

Keywords: Anthropology, Anatomy, Radiology, Identification

S11.

SOMATOSKOPI VE ANTROPOMETRİ TEKNİKLERİNİN ADLİ BİLİMLER İÇİN ÖNEMİ

Galip Akın¹, Timur Gültekin², Vahdet Özkoçak²

¹*Bozok Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü*

²*Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Antropoloji Bölümü, 06100, Sıhhiye-Ankara*

ÖZET

İnsanı doğrudan biyokültürel olarak inceleyen bilim dalı Antropoloji'nin alt dallarından biri Somatoloji'dir. Somatoloji insanı morfolojik olarak incelerken, Somatoskopi ve Antropometri tekniklerinden yararlanır. Somatoskopi insanda sayısal olarak ölçülemeyen dudak şekli, deri rengi gibi vücut niteliklerini araştırmaya çalışır. Antropometri ise sayısal olarak ifade edilebilen boy uzunluğu, büst yüksekliği gibi metrik olarak tanımlanabilen vücut özelliklerini tespit eder. Bu tekniklerin araştırmada kullanımı 16. yüzyıla kadar gitmekte ise de yaygın olarak çeşitli bilimlerde ve sanayi dallarında kullanımına 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren başlanmıştır.

Somatoskopi ve Antropometri teknikleri en çok insanda büyüme ve gelişmenin belirlenmesinde, her türlü alet, araç-gereç, makine, yapı, donanım ve yaşam alanlarının tasarımında, spora yatkınlığın ve sporcu performansının saptanmasında, insan sağlığının populasyon düzeyinde teşhisi gibi bilim dallarında önemli veriler sağlamaktadır.

Somatoskopi ve Antropometri tekniklerinin çok fazla kullanıldığı bilimlerden biri de Adli Bilimlerdir. Adli Bilimlerde maktulün veya suçlunun kimliğinin tespitinde bu iki Antropolojik teknikten yeterince yararlanılmaktadır. Maktulün kimliğinin belirlenmesi esnasında, eğer maktulün cesedi henüz yeni ise ten rengi, burun şekli ve yapısından, parmak izlerine kadar Somatoskopik nitelikleri saptanabilir. Antropometrikekiğiyle ise boy uzunluğu, büst yüksekliği, parmak uzunluğu ve kilo gibi sayısal ölçüleri tespit edilebilir. Maktulün sadece kemikleri ve dişleri kalmışsa, bunlardan alınan Antropometrik ölçümler yardımıyla kimliği belirlenebilir.

Bu literatür çalışmasında Somatoskopi ve Antropometri teknikleri kısa olarak açıklanarak, tekniklerin uygulanış şekillerinden bahsedildikten sonra, bu tekniklerden yararlanan bilim ve sanayi dalları uygulanacaktır. Nihayet Adli Bilimler'de Somatoskopi ve Antropometri tekniklerinin yararlanması ve bu tekniklerin Adli Bilimler için taşıdığı önem tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Somatoskopi, Antropometri, Kimliklendirme, Adli Bilimler.

Antik Bir Anadolu Toplumunda Spina Bifida Olgusu

Çilem SÖNMEZ SÖZER¹, Başak KIZGUT¹, Hakan MUTLU¹, Kaan ÜRKER², Olcay ACAR², Ayla SEVİM EROL¹

Antik toplumlara ait iskelet kalıntıları üzerindeki patolojik izler, bu toplumların beslenme alışkanlıkları, sağlık durumları, sosyoekonomik yapıları ve kültürel alışkanlıkları hakkında bilgi sağlamaktadır. Bu patolojik lezyonlardan biri olan spina bifida, konjenital bir nöral tüp defekti olup vertebral arkın bir bölümünün ya da tamamının kapanmama durumudur. Bu patolojinin sakrumun spinalarında oluşması ve asemptomatik olması, sacral spina bifida occulta (SSBO) olarak adlandırılmaktadır ve bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Spina bifidanın incelenen toplumda varlığı, diğer Antik Anadolu toplumları ile karşılaştırması ve bu patolojinin oluşumuna dair bölgesel farklılıkların etkisinin araştırılması amaçlanmıştır. Çalışmamızda Milas Belentepe'den 2009-2014 kazı sezonları boyunca ortaya çıkarılmış Doğu Roma/Bizans dönemine ait 166 birey incelenmiş olup sakrumu mevcut olan 75 erişkin birey çalışmaya dâhil edilmiştir. Bu antik Milas insanlarında yapılan incelemeler neticesinde SSBO iki bireyde saptanmış ve insidansı %2,66 olarak hesaplanmıştır. SSBO'nun diğer nöral tüp defektleri gibi gebeliğin ilk haftalarında genetik ve çevresel faktörlerin etkisiyle ortaya çıktığı rapor edilmektedir. Bu çevresel faktörlerden, en çok üzerinde durulan folik asit (Vitamin B9) eksikliği olduğu belirtilmektedir. İncelenen çalışmalarda bölgesel farklılıkların folik asit alımına etki ettiği saptanmıştır. Belentepe toplumu da dâhil olmak üzere Antik Anadolu toplumları bu bağlamda incelendiğinde SSBO insidansındaki farklılıkların bu sebepten kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Spina bifida occulta, patoloji, folik asit, Belentepe, Doğu Roma, Bizans

AN EXAMPLE OF SPINA BIFIDA FROM AN ANCIENT ANATOLIAN POPULATION

Pathological traces on skeletons of ancient populations provide valuable information, such as nutritional habits, health conditions, socio-economic structures and cultural habits. Spina bifida, one of these paleopathological lesions, is a neural tube defect (NTD) that forms when some part or all of the vertebral arch is not fused. When this pathology forms on sacral spina and it is asymptomatic, it is called sacral spina bifida occulta (SSBO) and is the main topic of this research. It is aimed to observe SSBO in the studied sample, to compare it with other

ancient Anatolian populations and to investigate the effects of regional differences on its formation. In this study, 166 individuals, who were excavated between 2009-2014 from the Eastern Roman/Byzantine period of Milas Belentepe, were examined. Of these remains, 75 adult individuals with sacra were included in the study. The examination on these ancient Milas individuals showed only two sacra with SSBO and the incidence was calculated to be 2,66%. As it is with other NTDs, SSBO forms in the first weeks of gestation with the effects of genetic and environmental factors. Most emphasized of these factors is folic acid (Vitamin B9) deficiency. Research shows that regional differences affect folic acid intake. Therefore, various SSBO incidence rates in ancient Anatolian populations, including Belentepe, is thought to be a result of this.

Keywords: Spina bifida occulta, pathology, folic acid, Belentepe, Eastern Rome, Byzantine

S13.

İSKELETTEN CİNSİYET BELİRLEMEDE BİR KİTAS OLARAK ŞEKİL ÖZELLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Ahmet İhsan AYTEK

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Burdur

aytek@mehmetakif.edu.tr

İskelet kalıntıları üzerinde cinsiyet belirleme çalışmaları metrik ve morfolojik özelliklerin değerlendirilmesi ile yapılmakla beraber, son yıllarda geometrik morfometri yönteminin kullanımının artması ile cinsiyet belirlemede kullanılan vücut kısımlarının metrik ve morfolojik özelliklerinin yanında şekil özellikleri de değerlendirmeye alınmıştır. İskelet üzerinde belirlenen anatomik noktaların Kartezyen Koordinatlarından alınan tüm bilginin analizi ile bölgenin şeklini ortaya koyan geometrik morfometri yöntemi, iskelet kısımlarının şekillerinin karşılaştırılarak cinsiyetler arasındaki farkı ortaya koymada önemli bir yöntem olarak uygulanmaktadır. Ayrıca eksik iskelet parçaları da bu yöntem ile değerlendirilebilir bir hal almaktadır. Bu çalışmanın amacı geometrik morfometri yöntemi kullanılarak cinsiyetler arası şekil farklılıklarını belirlemeye yönelik gerçekleştirilmiş çalışmaları inceleyerek,

cinsiyet belirlemede vücut kısımlarının şeklinin kullanılıp kullanılmayacağını ortaya konulması ve şekli farklılıklarının hangi bölgelerde yoğunlaştığını belirlemesidir. Çalışmaların kafatası ve kalça kemikleri üzerinde yoğunlaşmakla beraber, diğer vücut kemikleri üzerinde de çalışmalar mevcuttur. Yapılan çalışmalar incelendiğinde ortaya çıkan en önemli sonuç; şekil bakımından cinsiyetler arasında farklılık olmakla beraber, bu farklılığın bütün iskelet bölümleri ve bütün toplumlar için genel bir cinsiyet belirleme kıstası olarak kullanılmayacağıdır. En önemli şekil farklılıklarının kafatası ve kalça kemiğinde olduğu görülmektedir. Ayrıca, şekil özelliğini cinsiyet belirlemede bir kıstas olarak kullanabilmek için, öncelikle o toplum üzerinde bir çalışma gerçekleştirerek, erkek ve kadınların şekil özellikleri bakımından ayrılıp ayrılmadığının test edilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Şekil, geometrik morfometri, kafatası, kalça kemiği, cinsiyet

S14.

Makine Tabancalarda Balistik Karakteristik İzlerin İncelenmesi

Aylin YALÇIN SARIBEY

Jandarma Genel Komutanlığı Kriminal Daire Başkanlığı Adli Bilim Uzmanı

aylin_yalcin@hotmail.com

Özet: Kovanlar, üzerlerinde atıldıkları silahın tanımlanmasını sağlayan balistik karakteristik izler taşırlar. Bu izler bireysel ve sınıf karakteristikleri olarak tanımlanmaktadır. Aynı marka silahlarla atılan kovanlar üzerindeki sınıf karakteristikleri birbirleriyle benzerlikler göstermektedir. Bireysel karakteristik izler ise sadece o silaha özgü olan ve silahın teşhis edilmesini sağlayan izlerdir. Ardışık seri numaralı silahlar üzerindeki sınıf karakteristikleri benzer olduğu gibi bireysel izler de birbirine yakındır. Silah üretimindeki kalite kontrol işlemlerinin artması, ileri teknolojilerin kullanılması vb. nedenlerle bireysel karakteristik izlerin ayırt ediciliği zorlaşmıştır. Bu sebeple aynı marka ve model, ardışık seri numaralı silahlardan atılan kovanlar üzerindeki balistik karakteristik izlerin incelenmesi önem taşımaktadır.

Bu çalışmada, Türkiye üretimi on adet ardışık seri numaralı makineli tabanca ile atışlar yapılmış ve mukayese kovanları elde edilmiştir. Her bir silahtan on adet mukayese kovanı alınmış ve ateşleme iğnesi, mekanizma dip tablası, çıkarıcılarına ait sınıf ve bireysel karakteristik izler belirlenmiştir. Ayrıca her bir silaha ait ateşleme iğnesi izi çapı, tırnak izi uzunluğu ve genişliği standart sapmaları ile birlikte sayısal olarak ifade edilmiştir. Çalışma sonucunda bir silaha ait sınıf karakteristiklerinin bu çalışmada kullanılan diğer silahlarla belirgin farklılıklar taşımadığı, ardışık seri numaralı on adet silaha ait bireysel karakteristik izlerin ise birbirinden ayırt edilebilir şekilde farklı olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: adli balistik, silah, tabanca, kovan, iz

S15.

GSM Abonelik Sözleşmelerindeki sahte imzalar ile Orijinal imzaların karşılaştırmalı incelemesi

Yasin ATAÇ

GSM hizmeti kablosuz iletişimde kullanıcılara hızlı veri (ses, görüntü, bilgi vb.) transferleri yapma imkânı veren bir hizmet dalıdır. GSM kelimesi yabancı kökenli bir kelime olmasına rağmen (Global SystemFor Communications) bu kelimeyi tüm dünya benimsemiş ve kullanmıştır. GSM, dünya genelinde ilk olarak Finlandiya'da kullanılmaya başlanmıştır (WWW.meb.gov.tr/megep). GSM sektörü Türkiye'de 1994'ten sonra kullanıma girmiştir. Bu sektör büyük bir ilgi ile karşılanmış ve dünyadaki teknolojik gelişmelere uygun olarak yaygınlaşmış ve gelişim göstermiştir.

Mobil haberleşme hizmetinden yararlanmak isteyen tüketiciler, işletmecilerle mobil haberleşme abonelik sözleşmesi imzalamaktadırlar. Bu işlem sırasında ilgili firmaya nüfus cüzdanı, sürücü belgesi, pasaport veya kurumsal kimlik kartlarının fotokopisini de vermek zorundadırlar.

Ancak bu tür belgelerin sahteciler tarafından bir şekilde elde edilmesiyle birlikte sahte belge çıkartılarak haksız menfaat temin edilebilmektedir. Sahte kimlik kullanarak başka bir kişinin yerine imza atarak yapılan sahtecilik olayı günlük hayatımızda her an her alanda karşımıza çıkmaktadır.

Muhtemelen şimdiye kadar üzerinde imza sahteciliği yapılmayan herhangi bir belge türü bulunmamaktadır. Çoğu zaman bilimsel inceleme bu sahtecilikleri ortaya çıkarabilmek için tek yoldur (Hilton, 1956:172) bu çalışmamda da başkası adına sahte olarak çıkarılan GSM abonelik sözleşmeleri üzerindeki imzalar ile adı geçenlerin orijinal imzaları karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.

Bu çalışmada, 2015 (Ocak)- 2016 (ocak)dönemlerinde incelemiş ve sahtelikleri bilirkişi raporlarıyla tespit edilmiş farklı GSM operatörlerine ait toplam 189 GSM abonelik sözleşmesi incelenmiştir. Bu GSM abonelik sözleşmeleri incelenirken etik ilkeleri değerlerine sağdik kalınarak adlarına sahte düzenlenmiş abonelerin kimlikleri ve tanınmalarına imkân verecek hiçbir bilgi kullanılmamıştır.

Abonelik sözleşmelerindeki tüm sahte imzaların detay hatları mikroskop yardımıyla incelenmiştir. Abonelik sözleşmeleri üzerindeki sahte imzalarda abonelik sözleşmelerinde ismi geçen şahısların isimlerindeki harflerden ne kadar faydalanıp faydalanmadıkları hususu, her bir imza için aşağıda belirtilen 6 temel kriterlere göre tespit edilmiştir:

- İmza içerisindeki harflerin mevcudiyeti,
- İmza içerisindeki harf ve karakterlerin tersimi,
- İmza içerisindeki buklesel ve çizgisel el hareketlerin yapılışı,
- İmzaların genel şekli,
- İmzaların başlangıcı,
- İmzaların sonlandırılışı.

Elde edilen tüm veriler SPSS programı yardımıyla değerlendirilmiştir.

S16.

JANDARMA İZ KAYIT VE ARŞİV SİSTEMİ (JİKAS)

*Şükrü EĞİN**

** JANDARMA KRİMİNAL DAİRE BAŞKANLIĞI*

Adli bilimlerde fiziksel incelemeler, olay yerinden elde edilen fiziksel bulgu ile şüpheli şahıs veya şüpheli şahsın eşya/araçlarından elde edilen bulgunun benzerlik yönünden mukayese edilmesi prensibine dayanmaktadır. Anacak faili meçhul olaylarda şüpheli tespit edilemediği için mukayese edilecek bulgu elde edilememesi nedeniyle olay yerindeki fiziksel deliller üzerinde değerlendirme yapılamamaktadır.

Bu durumda faili meçhul olayların aydınlatılmasında özellikle fiziksel deliller için arşiv veya veri tabanlarının gerekliliği önemli bir husus haline gelmektedir. Türkiye genelinde 2013 yılında yapılan bir araştırma sonucunda faili meçhul olaylarda elde edilen çok sayıda ayakkabı ve araç lastik izlerinin şüpheli olmadığı için adli emanetlerde tozlu raflarda mukayese işlemi için beklediği tespit edilmiştir.

Bu çalışmada ayakkabı ve araç lastik izi arşivkriterlerinin tespit edilmesi, tespit edilen kriterlerin gerçek olaylarda elde edilen izler üzerinde uygulanabilirliği ile Türkiye genelinde hızlı, etkin çalışabilecek arşiv kayıt-sorgu programı oluşturarak soruşturmacı makamların hizmetine sunmak amaçlanmıştır.

Çalışmada gerçek olay yerinden elde edilen olay yeri ayakkabı ve araç lastik izleri arşiv sistemine Sınıfsal Özellikler ve Bireysel Özellikler şeklinde iki bölüm halinde tespit edilen kriterler doğrultusunda kayıt edilerek “Ayakkabı ve Araç Lastik İzi İnceleme Metodu” ile incelenmiş, mukayese işlemleri yapılmıştır.

İzlerde sıklıkla karşılaşılan sınıfsal ve bireysel özellikler belirlenerek arşiv kriterleri oluşturulmuş 26 adet kriterin uygulanabilir olduğu tespit edilmiştir. Özelliklerin bulunduğu koordinat konumu değerleri ile etkin bir arşiv sorgulaması sağlanarak faili meçhul olay yeri izi olarak kayıt edilen izler ile şüpheliye ait ayakkabı ve araç lastikler arasında irtibat sağlanmıştır.

Çalışma sonucunda, Türkiye genelinde dört farklı noktadaki Jandarma Kriminal Laboratuvarında olay yerinde elde edilen ayakkabı ve araç lastik/izi bulguları değerlendirmeye alınarak faili meçhul olayların aydınlatılmasına katkı sağlamak amacıyla Jandarma Kriminal Daire Başkanlığı02 Temmuz 2015 tarihinde Jandarma İz Kayıt ve Arşiv Sistemi (JİKAS) faaliyetine başlamıştır. Yazılım mühendisleri ile geliştirilen JİKAS yazılımı soruşturmacılaraülke genelinde gerçek zamanlı olarak otomatik kayıt-sorgu imkanı sunarak suç ve suçlu ile mücadeleye katkı sağlayacağı değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Jandarma İz Kayıt ve Arşiv Sistemi (JİKAS), İz İnceleme, Ayakkabı İzi, Bireysel Özellik, Sınıfsal Özellik.

S17.

Güvenlik Kamera Görüntüleri Üzerinde Tarih ve Zaman Sayacının Görüntü İncelemeleri Açısından Güvenilirliği

The Reliability of Date and Time Counter on CCTV Videos In terms of Video Authentication Analyse

Metin Atılğan

Ankara Üniversitesi Adli Bilişim Yüksek Lisans - Kriminal Polis Laboratuvarı Müdürlüğü, Ankara

Abstract

CCTV Videos are play an important role in video analysis and after this analysis they use in courts as an evidence. Nevertheless, the manipulation on videos has become more effortness with technological development and thus to be interrogated the reliability of evidence has emerged. Date and time counter which on the CCTV videos is placed by DVR (Digital Video Recorder) and it can be manipulated with video editing softwares. Therefore, in the stage of prosecution, the court demand the analyse whether there is any manipulation traces on date and time counter.

In this study to be discussed technique of manipulate the date and time counter on CCTV videos, detection possibility of these manipulations and as a result reliability of counters on videos.

DÜNYANIN EN KÜÇÜK CASUS SES KAYIT CİHAZI (EDIC TINY A31)'NİN ADLİ OLARAK İNCELENMESİ

A.SALUK¹, R.OĞUZ², M.BAKAN³

¹Jandarma Kriminal Daire Başkanlığı, Ankara/Türkiye, ahmetsaluk@gmail.com

²Jandarma Kriminal Daire Başkanlığı, Ankara/Türkiye, ramazanoguz3268@gmail.com

³Jandarma Kriminal Daire Başkanlığı, Ankara/Türkiye, mehmetbakan82@gmail.com

ÖZET

Teknolojik gelişmelerin paralelinde ses kayıt sistemlerinde kullanılan cihazların boyutları küçülmekle birlikte teknik kabiliyetleri ve kapasiteleri de gelişmektedir. Profesyonel anlamda üretilen kayıt cihazların yanında mp3 player gibi cihazlarda ses kaydetme özelliği sıradan bir özellik olarak sunulmaktadır. Sadece ses kaydetmek için üretilen casus kayıt cihazlarının özellikleri ve incelenmesi ticari anlamdan üretilen mp3 player gibi kayıt cihazlarından farklılıklar taşımaktadır. Bu kapsamda gizli ortam dinlemelerinde kullanılması amacıyla üretilmiş olan kayıt cihazlarının boyutları mümkün olabilen en küçük boyutlarda üretme rekabeti her geçen gün artan bir itibar konusu olmuştur.

Bu çalışmada, 2009 yılında Guinness rekorlar kitabına dünyanın en küçük casus ses kayıt cihazı olarak giren kayıt cihazı Edic Tiny A31 incelenmiştir. İncelemede, kayıt cihazının teknik özellikleri, ses kayıt özellikleri, içeriğine kaydedilen ses kayıtların adli incelemeler açısından elde edilmesi ve elde edilen dosyaların özellikleri anlatılmıştır.

Anahtar Sözcükler: casus ses kayıt cihazı, dijital imza, edic tiny, güvenli silme, rec manager

ABSTRACT

In parallel with technological advances, the size of devices which are used at audio recording systems get smaller day by day, but their technical capabilities and capacities increase in contrast with the size. While some devices produced especially for professional audio recording, at some devices like mp3 players audio recording feature is an ordinary specification. Specifications and forensic analysis of spy audio recorders which are produced only to record audio show some differences compared to the commercially produced mp3 players. In this context, competition for producing the smallest audio surveillance device became a growing prestige issue.

At this study, Edic Tiny A31 which was recorded as the world's smallest spy audio recorder device at Guinness World Records Book in 2009 is the subject of forensic analysis. At the analysis; technical specifications and audio recording specifications of the device, acquiring the audio records from the device and the properties of the files are examined.

Keywords: digital signature, edic tiny, erase, rec manager, spy sound recorder

S19.

Adli Diş Hekimliği Uygulamaları

*Evin TOKER**

**Sağlık Bakanlığı Tepebaşı Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi, Keçiören- Ankara*

Adli diş hekimliğinin genel konusunu, dişler, çeneler, oral yumuşak dokular ve kraniofasiyal yapılara ilişkin yaraların değerlendirilmesi ile dişler ve çene yapıları incelenerek yaş, ırk ve cinsiyet tayini yapabilmek, özetle, gerek yaşayan gerek ölü kişilerde çene, ağız dokusu, diş yaralanmaları ve dental kayıtları inceleyerek cesedin ya da kuşkulunun identifikasyonunu veya eliminasyonunu sağlamak ve diş hekimlerinin hastalar, meslektaşlar, meslek kuruluşları ve bağlı buldukları kurumlar arasında çıkan ihtilaflar ve hekim hatalarına karşı açılan davalar oluşturmaktadır.

Adli diş hekimliğinde en önemli delillerden biri olan ısırık izlerinin incelenmesi ise pek çok vakada belirleyici olmaktadır. Isırık izleri değerlendirilirken, lezyonun doğru değerlendirilmesi çok önemlidir. Lezyonun ısırık izi olup olmadığı saptanmalı, ısırık izi ise insana mı hayvana mı ait olduğu belirlenmelidir. Lezyon kimlik tespitinde kullanılabilir kesinlikte ise, olayın gerçekleşme zamanına ilişkin, saldırının amacına yönelik ve şüpheliye dair bilgilere de ısırık izi sayesinde ulaşılabilir.

Bu çalışmada, somut örneklerle, adli diş hekimliği uygulamalarında özellikle ısırık izinden yola çıkılarak çözülen vakalar ve adli diş hekimliğinin tarihsel gelişimi incelenmiştir.

Anahtar kelimeler: Adli diş hekimliği, ısırık izi

S20.

Palatal Rugae, RUGOSKOPI, Adli Odontoloji’de Kimliklendirme İçin Alternatif Bir Parametre

Dt.Müge Ağır

Sağlık Bakanlığı Tepebaşı ADSH - Adli Bilimler Enstitüsü Kriminalistik Doktora Prg.

ÖZET: Bireylerin kimliklendirilmesi Adli Odontoloji açısından da zorlayıcı bir süreç olabilmektedir. Parmak izi ya da dental karşılaştırma imkanlarının olmadığı bazı durumlarda bu durum belirgin olarak ortaya çıkar. Palatal rugae ya da Plica Palatina Transversa olarak adlandırılan sert damaktaki anatomik kırışıklıklar, son derece bireysel karakteristikleri, benzersizlikleri, dayanıklılık ve yaşam boyunca şekil ve dizaynlarını korumaları nedeniyle, travma, ileri derecede çürüme ya da dental kayıtların bozulması nedeniyle konvansiyonel yöntemlerin kullanılmadığı, farklı ırk, milliyetlerden insanların dahil olduğu büyük kitlesel afetlerde, terör eylemleri sonucu oluşan felaketlerde, bir alternatif kimliklendirme parametresi olarak güvenilirlikle kullanılabilirler.

S21.

Görüntü Kayıtlarından Vücut Kitle İndeks (VKİ) Tahmininin Güvenilirliği

Özgür Bulut^a, Metin Atılğan^b, Mustafa Tolga ÇIRAK

^aHitit Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Antropoloji Bölümü (Hitit University, Faculty of Art & Sciences, Department of Anthropology)

^bAnkara Kriminal Polis Laboratuvarı Müdürlüğü (Ankara Police Forensic Laboratory)

Özet

Görüntü kayıtlarından şahıs tespiti ve kimliklendirme çalışmaları yürütülürken yapılan analizlerden birisi vücut tipinin karşılaştırılmasıdır. Vücut tipinin belirlenmesinde ise referans alınan parametrelerden bir tanesi ise vücut kitle indeksi (VKİ)dir. Vücut kitle indeksi vücut ağırlığının boy uzunluğunun karesine bölünmesi ile hesaplanmaktadır (Vücut kitle indeksi = Vücut ağırlığı-kg / Boy uzunluğunun karesi-m²). VKİ hesaplama formülüne göre belirlenen 4 kategori; “zayıf”, “normal”, “kilolu”, “fazla kilolu” ve “obez”dir.

Bu çalışmada; 4 adli görüntü inceleme uzmanından kendilerine tevdi edilen birbirinden farklı etki ve değişkenleri (çözünürlük, ortam aydınlık değerleri, güvenlik kamerasına yakınlık/uzaklık vb.) ihtiva eden 15 farklı güvenlik kamera kayıtları üzerinde incelemelerini yaparak kayıtlarda hedef gösterilen erkek ve bayan şahısların hangi vücut kitle indeksi

kategorisi içerisinde yer aldıklarını tahmin etmeleri istenilmiştir. Uzmanların yapmış oldukları tahminlerin doğruluk oranları tartışılmış ve bu oranları etkileyen faktörler irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Vücut Kitle İndeksi, Kimliklendirme, Vücut tipi

Reliability of Body Mass Index (BMI) Estimation from Video Recordings

Abstract

Body type comparison is one of the analyses of the identification studies from video recordings. One of the parameter for body type determination is body mass index (BMI). The BMI is calculated by dividing the body weight by the height squared ($BMI = \text{weight-kg}/\text{height-m}^2$). The categories of the BMI are; “underweight”, “normal weight”, “over weight” and “obese”.

In this study, 4 forensic image experts were asked to estimate the BMI of 15 individuals (10 males, 5 females) from CCTV video recordings having different factors and variables (resolution, lighting values, proximity to the camera). Accuracy rate of the experts were discussed and factors affecting this rare were examined.

Keywords: Body Mass Index, Identification, Body Type

S22.

Coxae Kemiğinden Metrik Olarak Cinsiyet Tahmini

Ayşe ACAR

Özet

İnsan iskeletinin tam olması durumunda %100'e varan ihtimalle cinsiyet tayini yapılabilir. İskelet bütünlüğünün bulunmadığı durumlarda pelvis, kafatası ve uzun kemikler ayırıcı tanı koymaya yardımcı olabilir. Cinsiyet tayininde pelvis önemli bir yere sahiptir. Çalışma için, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı'na ait eğitim için kullanılan kadavralardan elde edilen 42 adet coxae seçilmiştir. Kalıntıların yaşı, cinsiyeti, ölüm nedeni gibi geçmişe ait demografik belgeleri bulunmamaktadır. Bu nedenle her bir kemik bir birey olarak kabul edilmiştir. Bu çalışma için coxae yüksekliği ve iliac genişlik standart osteometrik ölçümleri osteometri tahtası kullanılarak milimetrik olarak alınmıştır. Araştırma sonucunda coxae yüksekliğine göre 23 adet erkek, 19 adet kadın, iliac genişliğine göre 26 adet erkek, 12 adet kadın birey tahmin edilmiştir. Metrik bulguların aynı

koleksiyona ait uzun kemiklerüzerinden yapılan cinsiyet tahmini ile uyumlu olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Coxae, Cinsiyet tahmini, Cerrahpaşa Anatomi Koleksiyonu

S23.

Antemortem – Postmortem Travma Ayırımının Güvenilirliği: Tek-Kör

Araştırma Çalışması

Ayşegül Şarbak, ÖzgürBulut, Mustafa TolgaÇırak, AsumanÇırak

Hitit Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Antropoloji Bölümü (Hitit University, Faculty of Art & Sciences, Department of Anthropology)

ÖZET

Fizik, Biomekanik, Malzeme mühendisliği, Balistik, Tafonomi, Anatomi ve Osteoloji disiplinlerinin multidisipliner şekilde yer aldığı travma analizi; iskelet üzerinde darbeye bağlı kuvvetin etkisiyle oluşan kırık, çatlak, çöküntü veya kesi izi gibi etkilerin gözlemlenmesi ve tanımlanması ile tespit edilen etkinin şekli, açısı, ebadı, geometrik ve morfolojik yapısı ile renk değişimi gibi etkenlerin yorumlanmasıdır.

İskelet üzerinde yürütülecek travma analizi ile kemikte gözlenen defektin meydana gelme zamanı ile travmaya neden olan mekanizmanın tespiti yapılabilmektedir. Zamanlama açısından ele aldığımızda ise, meydana gelen travmanın ölüm öncesine (antemortem) mi, ölüm esnasına (perimortem) mı yoksa ölüm sonrasında (postmortem) mı ait olup olmadığı belirlenebilmektedir.

Bu çalışmada, değerlendirme prensipleri ve prosedürleri belirlenmiş antemortem - postmortem travma ayırımına ait kriterlerin güvenilirliği test edilecektir. Bu amaçla, 4 farklı travma vakasını ihtiva eden veri seti tecrübeli 4 antropolog, düşük derece tecrübeye sahip 4 antropoloji lisans/yüksek lisans öğrencisi ve tecrübesiz 4 arekoloji lisans/yüksek lisans öğrencisi olmak üzere üç farklı denek grubu tarafından travma analizine tabi tutulacak ve elde edilecek sonuçların başarı oranları ve güvenilirlikleri istatistik analizleri ile beraber değerlendirilecektir.

Anahtar kelimeler: Adli Antropoloji, Travma Analizi, Kimliklendirme

Reliability of Differentiation of Antemortem – Postmortem Trauma: A Blind Study

ABSTRACT

Physics, Biomechanics, Materials engineering, Ballistics, Taphonomy, Anatomy and Osteology that takes place in a multidisciplinary way of trauma analysis is observation and description of fracture, depression and cut mark effects caused by force and interpretation shape, angle, form, geometric and morphological structure and color change of factors.

Timing and mechanism of skeletal trauma observed on the bone can be detected by trauma analysis. Considering the timing, it is possible to determine the type of trauma whether it is antemortem, perimortem or postmortem.

In this study, the reliability of differentiation criteria for antemortem – postmortem trauma, which has principles and procedures specified, are going to be examined. For this purpose, a data set including 4 different trauma cases will be examined by three experimental groups including 4 experienced anthropologists and 4 low-level experienced anthropology graduate/undergraduate students and inexperienced archeology graduate/undergraduate students and the results of success ratios and reliabilities will be evaluated along with statistical analysis.

Keywords: *Forensic Anthropology, Trauma Analysis, Identification*

S24.

OLAY YERİ İNCELEMESİNDE ELDE EDİLEN PARMAK İZİNE FARKLI
BAKIŞ:MEYVE VE SEBZELER ÜZERİNDE İZ TESPİTİ

Fatih KOLAY¹, Gürol CANTÜRK², Ersin KARAPAZARLIOĞLU³.

1 Kocaeli Emniyet Müdürlüğü, Oly Yeri İnc. Uzmanıfkolay41@yahoo.com

2 Ankara Üniversitesi, Adli Tıp Anabilim Dalı Başkanı

3 Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü

ÖZET

Parmak izi, fiziksel delillerden en önemlisi ve olay yeri inceleme birimlerinde çalışan uzman ekibin sahada en çok ulaştıkları delil çeşididir. Parmak izinin hırsızlık, cinsel suçlar, terör olayları ve cinayet gibi adli soruşturmaların aydınlatılmasında önemli bir rolü vardır. Parmak izi direkt bir kişiyi işaret edebilecek netlikte sonuçlar verebilir. Bilimin ve teknolojinin gelişmesi ile birlikte eskiden tespiti mümkün değil denilen birçok yüzeyden parmak izi elde etmek mümkündür. Bununla birlikte parmak izinin elde edilebileceği yüzeyler ve laboratuvarında geliştirme teknikleri konusunda çok az çalışma bulunmaktadır.

Bu çalışmada; olay yerinde en çok karşılaşılan meyve ve sebzelerin üzerinde parmak izinin tespiti, hangi yüzeyden hangi yöntem (tozlama, süperglue, ninhydrin, spr...) ile izin elde edilebileceği ve zamana bağlı olarak parmak izinin tespit edilen yüzeyde ne kadar süre kalabileceğinin ortaya konması hedeflenmektedir. Çalışmada belli yaş aralıklarındaki sekiz kişinin farklı meyve ve sebze üzerinde bıraktığı parmak izlerinin 7 günlük süreci incelenmiş olup gelişim süreci gösterilecektir. Sonuçta elde edilecek verilerin daha sonra yapılacak olay yeri inceleme kurslarında en doğru yöntemin çalışanlara anlatılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Parmak izi, Kimliklendirme, Meyve, Sebze

S25.

OLAY YERİ İNCELEMESİNDE DÜĞÜMLERİN YERİ VE ÖNEMİ (ADLİ DÜĞÜM)

*İlker ASLAN**

** Jandarma Genel Komutanlığı Kriminal Daire Başkanlığı*

Düğümler olay incelemelerinde sıklıkla karşılaşılan ancak çoğu zaman göz ardı edilen bulgulardır. Özellikle cinayet, ası, cinsel istismar, tecavüz, adam kaçırma, alıkoyma, otoerotik gibi adli olaylarda sıklıkla karşılaşırlar. Düğüm ya da bağ bağlar, zaman içerisinde meleke haline gelmiş, kendini tekrarlayan ve karakteristik özellikler taşıyan motor davranışları sonucu oluşur. Adli düğüm uzmanlığı ise, bu karakteristik özellikleri analiz ederek yorumlayan ve soruşturmaya katkı sağlayan bir disiplindir. Her ne kadar parmak izi, doküman ya da DNA gibi doğrudan sonuca götüren bir disiplin olmamasına karşın özellikle olay yeri incelemelerinde ve soruşturma esnasında büyük katkı sağlayabilmektedir.

Düğümlerin adli manada olay yerinde doğru olarak elde edilmesi ve müteakiben analiz edilmesi sonucu, adli olaylarda intihar ya da cinayet ayırımının yapılması, fail sayısının tespit edilmesi, yine failerin meslek, hobi, alışkanlık ve bazı durumlarda orijinlerinin tespit edilmesi, failin hangi elinin kullandığının tespit edilmesi, kullanılan materyalin, cins, nevi, üretim, tedarik ve koşullarının belirlenmesi mümkün olabilmektedir. Ülkemizde konuyla ilgili uzman personel bulunmamasıyla birlikte, söz konusu çalışma ile başta olay yeri inceleme temel eğitimleri ve soruşturma esnasında düğümlerin kullanılmasının önünün açılması ve bu alanda bir farkındalık yaratılması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Adli Düğüm, Adli Düğüm Uzmanlığı, Forensic Knots.

PATLAMA SONRASI OLAY YERİ İNCELEME EĞİTİMİ: BOMBALI ARAÇLAR

*Ersin KARAPAZARLIOĞLU**, *Murat MERT***, *Ekrem Muş****,

** Nevşehir HBV Üniversitesi Biyoloji Bölümü*

*** Adli Tıp Kurumu Ankara Grup Başkanlığı*

**** Harran Üniversitesi İİBF. Kamu Yönetimi Bölümü*

Patladığı zaman ısı, basınç ve parça tesiri yapan patlayıcı maddeler, motorlu araçla birlikte kullanıldığında etkisi daha da artmaktadır. Bombayı gizlemenin, taşımanın ve istenilen yerde patlatmanın kolay olmasından dolayı tercih edilen araç bombalar son zamanlarda sıkça kullanılmaktadır. Her olayın kendine has özellikleri olması ve tek başına değerlendirilmesi gerektiği ilkesinden yola çıkılarak, patlama olayları içerisinde bombalı araçlar da ayrı olarak değerlendirilmesi gereken bir konudur. Bu çalışmada bombalı araçların patlatılması sonucu gerçekleştirilen olay yeri inceleme çalışmalarının önemini vurgulamak amacıyla bir senaryolu eğitim örneği hazırlanmıştır. Çalışma, Samsun Emniyet Müdürlüğü Olay Yeri İnceleme ve Kimlik Tespit Şube Müdürlüğü tarafından Sahra Sıhhiye Okulu ve Eğitim Merkezi Komutanlığı atış alanında gerçekleştirilmiştir. Çalışma için 2 adet araç temin edilmiş ve araçların birine TNT, diğerine ise C4 tipi bomba yerleştirilmiştir. Bombanın biri çanta içerisinde aracın arka koltuğuna, diğeri ise aracın arka dingilinin üzerine yerleştirilmiştir. Bombalar kontrollü şekilde patlatıldıktan sonra, itfaiye tarafından çıkan yangın söndürülmüş ve olay yeri şeritle koruma altına alınmıştır. Daha sonra olay yeri, iki farklı grup halinde olay yeri inceleme uzmanları ve bomba imha uzmanları tarafından birlikte incelenmiştir. Olay yerine Samsun Kriminal Laboratuvarı Kimyasal İncelemeler Şube Müdürlüğü uzmanları da gelerek örneklerin alınmasına eşlik etmişlerdir. Çalışmada, patlayıcının türü ve miktarı ile bombacının kimliğinin tespitine yönelik araştırma yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar, hazırlıktaki gerçek verilerle karşılaştırılarak grupların başarısı ölçülmüştür. Patlama alanına Samsun Polis Meslek Yüksek Okulu öğrencileri de getirilmiş, patlamalar ve sonrasında yapılması gerekenler konusunda eğitilmişlerdir. Patlama anından incelemelerin bittiği zamana kadar geçen süreçte yer alan ilk ekip, olay yeri inceleme ekibi, bomba imha ve inceleme ekibi, itfaiye ve 112 acil müdahale ekiplerinin hepsi tatbikatta yer almıştır. Çalışma sonunda elde edilen bilgi ve tecrübelerin, gerçekleşmesi muhtemel benzer olaylarda kullanılabileceği değerlendirilmiştir. Bu çalışmanın benzerlerinin de farklı illerde eğitim amacıyla yapılması, olayların hızlı ve koordineli şekilde bir şekilde incelenmesini sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Olay Yeri İnceleme, Bomba, Patlama, Samsun

S27.

SERİ CİNSEL SALDIRI (TECAVÜZ) OLAYLARINDA OLAY YERİNİN VE DELİLLERİN GÜVENLİĞİ

*Uğur ARGUN**, *Ersin KARAPAZARLIOĞLU***, *Murat MERT****

** Emniyet Genel Müdürlüğü Olay Yeri İnceleme Uzmanı*

*** Nevşehir HBV Üniversitesi Biyoloji Bölümü*

**** Adli Tıp Kurumu Ankara Grup Başkanlığı*

ÖZET

Cinsel saldırı suçu hukukumuzda kişinin rızası olmadan vücut dokunulmazlığının ihlal edilmesi olarak tanımlanmıştır. Yani şehvi arzular ile kişinin vücuduna dokunmak, ellemek, öpmek gibi fiiller bu kapsamda değerlendirildiği gibi aynı zamanda vücuda organ veya sair cisimlerin sokulması da cinsel saldırı kapsamında değerlendirilmektedir.

Bu tür suçların soruşturulmasında, kovuşturulmasında ve faillerine ulaşılmasında da tanımlamada yer alan fiillerin ve olay yeri-fail-mağdur ilişkisinin ispatlanması gerekmektedir. Olay yeri incelemesi her suç türüne göre ayrı yöntem ve süreçleri içerdiğinden bu tür olayların incelemesinde biyolojik deliller ayrı bir önem taşımaktadır. Hem olay yerinde hem de mağdurun vücudunda ve elbiselerinde tespit edilen bulgular zaman geçirilmeden incelenmelidir.

Bu çalışmada, Bursa'da 2007-2008 yıllarında meydana gelen ve 15 bayan mağdurun maruz kaldığı cinsel saldırı olayları sonrası suç soruşturması ve failin tespit edilmesi süreçlerinde olay yerinin ve delillerin katkısı ortaya konmaktadır. Bursa merkez ilçelerinden Osmangazi'de çeşitli tarihlerde teşebbüs aşamasında kalan ya da gerçekleşen 15 tecavüz olayı ele alınmakta ve son olayda su bardağından elde edilen parmak izinden yola çıkılarak aydınlatılması konuları incelenmektedir. Olayların meydana gelişi ve sonrasında delil elde etme çabaları içerisinde olay mağduru ve yakınlarının olay yerini bozmaları, kontaminasyon ve görevlilerin yanlış davranışları da ele alınmaktadır.

Her olayda olduğu gibi cinsel saldırı olaylarında da olay yerinin korunması ve delillerin bozulmaması, olayların aydınlatılmasında çok önemli olmaktadır. Bu yüzden olay yerine ve delillere müdahale etme durumunda olan herkesin bilinçlendirilmesi ve eğitilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Cinsel saldırı, tecavüz, olay yeri, parmak izi, biyolojik deliller*

GÖMÜLÜ CESET ARAMALARINDA GPR (Ground Penetrating Radar) YÖNTEMİ

Mustafa Selman ARSAY, Murat MERT***

**Denizli Adalet Sarayı, Jeoloji Mühendisi*

*** Adli Tıp Kurumu Ankara Grup Başkanlığı*

Adli Jeoloji, jeoloji biliminin adli konuların aydınlatılmasında kullanılması olarak tanımlanabilir. Günümüzde Türkiye'de Adli Tıp Kurumu Başkanlığı Morg İhtisas Dairesi bünyesinde Adli Mineraloji Laboratuvarı kurulması ile birlikte tecavüz, hırsızlık, cinayet, terör olayları ve kaçakçılık gibi olaylarda toplanan jeolojik veriler incelenmeye başlanmıştır. Ancak ülkemizde Jeolojide kullanılan aletsel yöntemlerin adli vakalarda kullanılması henüz yaygınlaşmamıştır. GPR (yeraltı radarı) uygulama kolaylığı, uzun zaman almayışı, fazla bir insan gücü gerektirmemesi, yüzeye yakın bölgelerde çok iyi sonuçlar vermesi ve kısa sürede büyük alanlarda arama yapılabilmesi, sonuçların arazide çalışma esnasında elde edilmesi gibi avantajları ile öne çıkan bir aletsel yöntemdir. Bu vakada; Bazı aydınlatılmayan adli vakalar incelenerek, seçilen vakaya benzer bir düzenek kurgulanmış ve GPR ile zemin profili elde edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Adli Yer Bilimleri, GPR, Olay Yeri İnceleme

NANOKOMPOZİTLERİN ADLİ BİLİMLERDE KULLANIMI

*Hülya KOYUNCU**

** Hitit Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Kimya Mühendisliği Bölümü*

ÖZET

Nanoteknoloji, nanometre boyutunda çalışılarak, moleküler yapısı değiştirilmiş yeni yapılar elde etme yöntemleriyle ilgilenir. Malzemelerin nanometre boyutundaki özellikleri, makro boyuttaki özelliklerine göre farklılıklar gösterir. Nanokompozitler çok fazlı katı maddelerdir. Bu malzemeler, bir matris içerisinde nanometre büyüklüğünde parçacıkların dağılmasıyla oluşur. Matris ve nano boyutta dağılan fazın özellikleri yapı ve kimyasal açıdan birbiriyle benzerlik göstermez. Oluşan nanomalzemenin mekanik, elektrik, elektrokimyasal, katalitik özellikler, termal ve optik özellikleri de malzemeyi oluşturan bileşenlerin özelliklerinden çok farklıdır. Geliştirilen bu özelliklerin etkileri boyuta göre (<5 nm-<100 nm) değişmektedir. Son yıllarda nanokompozitler bazı adli bilim dallarında kullanılmaya başlamıştır: Hazırlanan nanokompozit ([PMIM]Br@TiO₂) maddenin, katı-sıvı faz mikroekstraksiyonunda (SLPME) kullanılmasıyla saç, idrar ve atık sulardan benzodiyazepinler için tayin yöntemi geliştirilmiştir. Geliştirilen başka bir nanokompozit madde (CdTe@SiO₂/Ag), gizli parmak izi tayininde kullanılmış ve daha iyi rezolüsyon, yüksek hassasiyet ve antibakteriyel aktivite tespit edilmiştir. Polietilenimin (PEI)-demir fosfat (FePO₄) nanokompoziti, DNA izolasyonu için ümit verici bir adsorbent olarak değerlendirilmiştir. Nanomateryallerle geliştirilen nanosensörler kullanılarak yasadışı uyuşturucu maddeler ve suistimal edilen maddelerin tespiti için çalışmalar yapılmaktadır. Değişik tipte nanokompozit malzemelerle, nitroaromatik patlayıcıların lüminesanstayini için çalışmalar yapılmaktadır. CdSe kuantum dot ve grafenoksit/karbonnanotüp gibi nanokompozit malzemelerle TNT için ultra hassas tayin yöntemleri geliştirilmektedir. Yeni başlayan bu araştırmalar ümit vericidir. Nanokompozit malzemelerin, başta adli kimya olmak üzere adli bilimlerin birçok dalında kullanım alanı bulacağı ve suç unsurlarının nitelik ve nicelik bakımından tespitinde adli bilimcilere yardımcı olacağı kesindir.

Anahtar kelimeler: Nanokompozit, Adli kimya, Adli Bilimler

YENİ NESİL DİZİLEME TEKNOLOJİLERİNİN ADLİ TIPTAKİ UYGULAMALARI

Kemal Murat Cantürk^{1}, Bilgin Kütükçü¹, Ramazan Emre², Gizem Müslimzade³*

1- Adli Tıp Kurumu Ankara Grup Başkanlığı, Biyoloji İhtisas Dairesi, Ankara

2- Adli Tıp Kurumu, Biyoloji İhtisas Dairesi, İstanbul

3- Biruni Üniversitesi, Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü

ÖZET

Yeni nesil dizileme (YND) teknolojileri genetik araştırmaların son 10 yılına damga vurdu. Özellikle son 1 yılda adli genetikte kullanımıyla alakalı birçok makale yayınlandı.

Adli delillerdeki tüm DNA fragmanlarının etkin şekilde dizilenebilmesi, yüksek multipleks kapasitesi, karışık örnekleri yorumlamadaki avantajı ve STR dizisinin tamamının dizi bilgisinin eldesi gibi özellikleri adli genetikçilerin YND teknolojisine ilgisini artırmıştır.

YND özellikle kompleks nesep vakalarında, tek yumurta ikizlerinin ayırımında, biyolojik doku/sıvı tiplerinin belirlenmesinde, ani beklenmedik ölümlerde, popülasyon genetiği araştırmalarında ve postmortem interval tahmininde katkı sağlayacaktır.

Bu derlemede YND teknolojisinin adli tıptaki güncel uygulama alanları tartışılmıştır. YND teknolojisi adli tıpta daha başlangıç noktasında bulunmaktadır. Gelecekte bu teknoloji, adli genetik laboratuvarlarında daha yaygın kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Adli genetik, Yüksek verimli nükleotid dizileme, Ani kardiyak ölüm, Mikrosatellit tekrarları

ABSTRACT

Next Generation Sequencing (NGS) technologies have marked the last 10 years of the genetic research. Many articles have been published related to use of forensic genetics especially in the last year.

Sequencing of all DNA fragments in forensic evidence, high multiplex capability, advantage in the interpretation of mixed samples and knowledge of the whole STR sequence have increased the interest of forensic geneticists to NGS technology.

NGS will contribute especially in complex parentage testing, the separation of identical twins, determination of the biological tissue/fluid types, sudden unexpected death cases, the population genetics research and the postmortem interval estimation.

In this review, we discussed the possible applications of NGS in forensic medicine. NGS technology stay at the starting point in forensic medicine. This technology will be more widely available in forensic genetics laboratories in the future.

Key words: Forensic genetics, High-Throughput nucleotid sequencing, Sudden cardiac death, Micro-satellite repeats

Adli DNA Laboratuvarlarında Doğrudan(Direkt) PCR Çalışmalarının Avantaj ve Dezavantajları

Adalet KILIÇ,

Mol.Byl.İnc.Uzmanı, Jandarma Kriminal Daire Başkanlığı

Özet

Mikrosatelliteler, genomda dağılmış olarak bulunan ve 2-7 baz çiftlik kısa ardı ardına tekrar eden (short tandem repeat, STR) DNA dizileridir. Bu bölgelerin insan genomu boyunca dağıldığı ve her 6- 10 kb' da bir görüldüğü saptanmıştır. Bu tekrarlanan ünite sayıları sayesinde adli alanda insanların kimliklendirilmesi sağlanırken, STR lokuslarının tekrarlarının nesilden nesile aktarılmasıyla populasyon genetiğinde ve soy bağı araştırmalarında kullanılması sağlanmıştır.

STR lokuslarının analizi genel olarak dört temel basamaktan oluşmaktadır. Bunlar; DNA izolasyonu, elde edilen DNA'nın Miktar tayini (Real Time-PCR), elde edilen DNA'nın çoğaltılması(PCR), çoğaltılan STR lokus allellerinin elektroforezle ayrımıdır. Bu basamaklar birliktedir. Bu basamaklar titizlikle yapılan ve yorumlanan süreçlerdir. Her bir basamağın herhangi bir karışıklığa ve kontaminasyona sebep vermeden hızlı ve seri olması gerekir.

DNA izolasyonu; tuz-kloroform, fenol kloroform, chelex-100, proteinaz K ve DDT gibi maddelerle hem manuel hem de otomatik yöntemlerle yapılmaktadır. Bu kullanılan kimyasal maddelerin çoğu insan sağlığını etkileyen maddelerin olması yanı sıra uzun vakit alması, kısa sürede DNA'nın elde edilememesi, birkaç basamaktan oluşması, kontaminasyona açık olması dezavantajlarıdır. Manuel ve otomatik izolasyondan elde edilen DNA miktarının tespitini sağlayan Real Time PCR yöntemi sayesinde, izole edilen DNA miktarını tespit ederek bir sonraki adım olan PCR işleminin kolaylaşmasını sağlar. RT-PCR sonucunda tespit edilen DNA miktarına göre PCR işlemi yapılarak tiplendirmeye gidilir. Yukarıda anlatılan süreçler yaklaşık 10-12 saati bulan bir süreçtir. Adli alanlarda görüldüğü üzere kimliklendirmeye gitmek çok adımlı bir iş akışı gerektirir. Bu süreçlere ilaveten delil toplama ve delillerin incelenmesi gibi süreçlerde vardır.

Bu sebeple Direkt PCR Yöntemi, DNA izolasyonunu ve Real Time PCR işlemini aradan çıkardığından zamandan tasarruflu olduğu gibi maliyet açısından da daha yararlı bir yöntemdir. Direkt PCR Yönteminde en fazla, FTA kartları ve svap çubuğuna alınmış numuneler kullanılır. Direkt PCR işleminde kan ve tükürük numunelerini toplayan svap çubukları ile FTA kartlarının optimize edilmesi ve laboratuvara gönderilen biyolojik örneklerin aynı standartlarda ve biyolojik numuneyi tutup koruyabilecek kitlerle gönderilmesi gerekir. Gönderilen numunelerin nasıl olması gerektiği, cihazların ve metotların nasıl olması gerektiği önceden planlanmalı ve herhangi bir kontaminasyona sebep vermemelidir. Direkt PCR işlemi çok hassas ve her basamağının sorunsuz işlemesi gereken bir yöntem olduğundan standart kuralların dışına çıktığında karşılaşılabilecek durumların ne olduğunu önceden bilmek önemlidir. Bu nedenle, direkt PCR metodunun her bir aşamasının tek tek ele alınıp yapılması gerekenler ve dikkat edilmesi gerekenler ayrı ayrı incelenerek **PCR Çalışmalarının Avantaj ve Dezavantajları** değerlendirilmiştir.

Anahtar kelimeler: STR, direkt PCR ve FTA kartları

S32.

YENİ NESİL DİZİLEME TEKNOLOJİSİ VE TEK YUMURTA İKİZLERİNİN KİMLİKLENDİRİLMESİ

* Ayşe TEZEL

Jandarma Kriminal Daire Başkanlığı

ÖZET

Adli olaylarda babalık testi ve genetik kimliklendirmede 1980’li yıllardan beri genom yapısında bulunan kısa tekrar bölgeleri (STR) kullanılmaktadır. Ancak tek yumurta ikizleri, genetik olarak aynı özellikleri taşıdığı için, standart adli DNA testleri ile farklılıklar tespit edilememektedir. Bu metinde, tek yumurta ikizlerinin adli olaylara karıştığı durumlarda kan, kıl, bukkalsvap, meni gibi olay yeri örneklerinden elde edilen biyolojik örneklerden Yeni Nesil Dizileme Teknolojisi (NextGenerationSequencing) kullanılarak olayların aydınlatılabileceğini göstermek amaçlanmıştır. Hırsızlık, öldürme, kaçırma ve tecavüz olaylarında elde edilen vücut ve üreme dokularında meydana gelen mutasyonlar, bu teknolojiyle hem nükleer DNA’da hem de mitokondriyal DNA’da tespit edilebilmektedir. Son yıllarda tıp alanında özellikle adli biyoloji ve adli genetik alanlarında yapılan bilimsel çalışmalarda bu teknoloji kullanılmaya başlanmıştır. Ancak teknolojinin kullanımına yönelik, bazı etik kaygıların olması, maliyetin yüksek olması gibi giderilmesi gereken bazı sorunlar bulunmaktadır. Bunların da zamanla aşılacağına inanılmaktadır.

TÜRKİYE'DE NARKOTİK VE PSİKOTROP MADDE PROFİLLEME ANALİZLERİ

Emrah COŞKUNSU, Murat MERT***

** Jandarma Kriminal Daire Başkanlığı*

***Adli Tıp Kurumu Ankara Grup Başkanlığı*

1961 TEK Sözleşmesi, 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkındaki Kanun ve Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğe istinaden, ülkemiz adına; önemli narkotik ve psikotrop madde kaçakçılığı olaylarında yakalanan maddelerin menşinin tespit edilmesi amacıyla analize tabi tutulması ve analiz sonucunda elde edilen verilerin TUBİM ve BM Uyuşturucu Suç Ofisi ile paylaşılması Jandarma Narkotik Madde Analiz Laboratuvarına verilmiştir.

Menşei tayini(profilleme) çalışmaları; narkotik ve psikotrop maddenin içerisinde bulunan temel etken maddelerin belirlenmesinin yanı sıra üretim aşamasından gelen seçilmiş kimyasal bileşenler ile katkı maddelerinin tespit edildiği bir dizi kimyasal analiz faaliyetini içeren; bu bileşenlerin tespiti sayesinde örnekler arasında ayırım yapılmasını sağlayan; örneklerin fiziksel özellikleri ile koli ve ambalajların ayırt edici niteliklerinin incelenmesi, kaçakçıların kullandığı üretim malzemeleri ya da metotlarının ortaya konması sonucu elde edilen veriler ile yapılan analiz sonuçlarının birleştirilerek olaylar arasında bağlantının kurulmasını hedefleyen faaliyetler zinciridir.

Bu çalışmayla ülkemizde narkotik ve psikotrop madde profilleme çalışmaları hakkında bilgi verilerek, **Narkotik ve Psikotrop Madde Profilleme Sistemi(NPMS)** ile aralarında irtibat sağlanan olaylardan örnekler verilecektir.

JKDB Narkotik ve Psikotrop Madde Profilleme Sistemi veri tabanına kaydedilen kimyasal parmak izi olarak tabir edilen veriler sayesinde ülkemizin uyuşturucu ile mücadelesine çok önemli katkılar sağlayacağı ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler:Narkotik ve Psikotrop Madde Profilleme Sistemi (NPMS), Menşei Tespiti

Çevresel Zehirlenme; Katı Atık Depolama Alanı Yer Seçimi ve Van Katı Atık Depolama Alanının Jeolojik Açından İncelenmesi

Cetin YEŞİLOVA*, Sefer ÖRÇEN*, Murat MERT**

* Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Mühendislik - Mimarlık Fakültesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümü

** Adli Tıp Kurumu, Keçiören / Ankara

email:cetinyesilova@yyu.edu.tr

Öz:

Katı atıklar, üzerinde gelişen faunaların, biriken atıklardan çıkan gazların ve çevredeki su kaynaklarına karışan atık akışkanların sebep olduğu hastalıklara ev sahipliği yapmaktadır. Bu sebeptir ki katı atıkların üretiminden yok edilmesine kadar geçen aşamaların tamamında çok dikkatli olunmalıdır.

Depolanma şartlarına uyulmadan, gelişi güzel bırakılan katı atıklar, depolandıkları havzanın tamamında yaşayan her türlü canlının hayatını kötü yönde etkilemektedir. Özellikle depolama alanı seçiminde eğer iyi bir jeolojik etüd yapılmaz ise sağlıklı bir depolama alanı için çok fazla maddi güce ihtiyaç duyulması kaçınılmazdır.

Van katı atık depolama alanı şehir merkezine 5 km uzaklıkta ve şehir merkezinin kuzeydoğusunda yer almaktadır. Şehrin büyümesi ve genişlemesi sonucunda artık neredeyse şehrin içinde yer almaktadır. çevresinde bir çok yerleşim alanı ve etkili olduğu direnaj havzasında ise sulama amaçlı kullanılan Sihke Göleti yer almaktadır. Depolama alanı, serpantinitle üzerine kurulmuştur. Depolama alanındaki serpantinitlelerin, gevşek, bol kırıklı, çatlaklı olması, katı atıklardaki tehlikeli ve kirli suların bu birimlerden süzülerek hem Sihke Göleti'ne hem de yer altı suyuna karışmasına sebep olmaktadır. Katı atık depolama alanında yaşayan faunalar halk sağlığını ciddi bir biçimde tehlikeye sokmakta, çıkan gazlar çevrede hem sağlık sorunları oluşturmakta hem de çok kötü kokmaktadır.

Sonuç olarak mevcut katı atık depolama alanı; çevredeki tüm canlıların sağlığını tehdit etmekle kalmayıp, çok kötü kokmakta aynı zamanda çevrede oluşturduğu kötü izlenim ile görüntü kirliliği oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çevresel zehirlenme, Katı atık, Sihke Göleti

S35.

JEO - MEDİKAL RİSKLER: SORUNLAR VE ÇÖZÜMLER

Sefer ÖRÇEN, Çetin YEŞİLOVA

Yüzücü Yıl Üniversitesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümü, Zeve Kampüsü, 65080, Tuşba / VAN

orcensefer@gmail.com, cetinyesilova@gmail.com

İnsanın yaşamını ve yaşam standardını belirleyen olgular olarak jeo-medikal riskler; toprak, yeraltısuyu, enerji ve diğer mineral hammadde yatakları potansiyelleri bakımından önemlidirler. Bunlardan kaynaklanan küresel sorunlar etkinliğini sürdürmekte ve bu sorunlar özellikle insan faktörünün etkisiyle yaşadıkları biyosferin sonunu hazırlayacak bir konuma doğru yol almaktadır. Bu kötü gidişe bir derece de olsa dur diyebilmek için doğal jeolojik ortamlarda gelişen jeo-medikal risklerin en alt düzeye indirilebilmesi için özellikle başta jeoloji olmak üzere yerbilimlerinin katkısı oldukça önemlidir. Bu konuda sürdürülen bilimsel çalışmalar ve uygulamalarla insanlığın korunması ve yaşamın doğayla barış içinde sürdürülebilmesi mümkün olabilir. Yapılması gereken, sorunların gerçekçi biçimde ortaya konulması ve çözümleri konusunda yönetsel erklerin, yerbilimcilerin plan, program ve projelerine sahip çıkarak onlarla uyum içinde çalışmalarınıdır. Bu gerçekçi yaklaşımla, jeolojik ortamın önemi konusunda gerekli bilince ulaşılması ve jeolojik değerlerin korunması için çalışmalara özen göstermeli, daha da önemlisi olası jeo-medikal risklerin azaltılmasına yönelmektir. Bu sunumda, yukarıda belirtilen çerçevede içinde, jeo-medikal risk olgusu ve doğal jeolojik ortamlardaki sorunlar ortaya konulacak ve çözüm önerileri tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Jeolojik Ortam, Jeo-Medikal Risk, Tıbbi Jeoloji.

GEO-MEDICAL RISKS: PROBLEMS AND SOLUTIONS

Within the context of human life and life standard; geo-medical risks are very important in regard to soil, groundwater, energy sources and the potential of mineral deposits. The global problems related to the geo-medical risks have been dramatically growing and preparing the ground for the end of biosphere mainly by the help of human factor. In order to minimize the effects of such kind of risks, contribution of the earth science (especially geology) is very crucial because these risks are occurred in any kind of geological environment. It is possible to protect human life in a healthy and eco-friendly way by scientific studies and applications. The first thing to be done is revealing the problems in a realistic way. In order to solve such problems and create healthy and happy life standards for the public, plans and programmes of the earth scientists must be supported by the governmental forces. By this realistic approach, It must be elaborated that required awareness of importance of geological environment should be gained in our country and more importantly, minimizing geo-medical risks must be targeted before facing the disasters. In this presentation, geo-medical risk phenomenon and the problems in natural geological environment will be revealed and solution suggestions will be discussed in the frame of the issues mentioned above.

Key Words: Geological Environment, Geo-medical Risk, Medical Geology

TOKSİKOLOJİK AÇIDAN ERUSİK ASİT

Dr. Bilge Geçioğlu

Ankara Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü, Ankara

Özet

Yağlar gıda maddelerinin önemli bir bileşenidir. Dünyada kişi başı yağ tüketiminin 1/3'ü bitkisel yağlardan karşılanmaktadır. Bitkisel yağlar linoleik asit gibi esansiyel yağ asitleri ve santral sinir sistemi gelişimi için gerekli fosfolipidleri yüksek oranda içermesi nedeniyle ayrıca bir öneme sahiptir.

Türkiye'de üretilen bitkisel yağların başında zeytinyağı ve ayçiçek yağı gelmektedir. Büyük oranda gıda sanayi alanında kullanımı da söz konusu olduğu için gerek yemeklik yağ gerekse sanayide kullanılacak yağ hammadde ihtiyacını karşılayamayacak düzeydedir. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından hammadde ihtiyacını karşılamak ve dışa bağımlılığı azaltmak amacıyla alternatif aspir ve kolza gibi yağ tohumlarının üretimi teşvik edilmektedir.

Aspir daha çok Kuzey Amerika, Almanya ve Japonya'da özellikle tercih edilen yemeklik yağ türüdür. Zeytinyağına benzer olarak yüksek linoleik asit ve oleik asit içermesi ve daha ucuz olması nedeniyle tercih edilmektedir. Aspir tohumunun yağ asiti kompozisyonunun temel yağ asitlerinin palmitik, stearik, oleik ve linoleik asit olduğu görülmekle birlikte linolenik asit, godoleik asit ve erusik asit varlığına da rastlanmıştır.

Çünkü plastidlerde sentezlenmiş olan oleik asit, elongasyon yoluyla, sitozolde, erusik asite dönüşmektedir. Omega-9 yağları olarak da bilinen oleik asit ve erusik asit oranının yüksek olması bazı sağlık riskleri ortaya çıkaracaktır. Erusik asit toksisitesiyle ilgili olarak yapılmış birçok çalışma mevcuttur. FDA'da da bazı düzenlemeler yapılmış olup özellikle kanola ve kolza yağlarındaki erusik asit oranıyla ilgili bir takım kısıtlamalar getirilmiştir. Hatta yenidoğan mamalarında (infant formül mamaları) erusik asit varlığına izin verilmemektedir.

Özellikle yüksek oranda oleik asit ve erusik asit içeren aspir ve kolza yağının temel gıda maddesi olarak kullanımı toksikolojik açıdan büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Erusik asit,oleik asit,toksikoloji

ERUSİK ACİD İN TOXİCOLOGİC ASPECT

Summary

Oils are an important component of food. The oil consumption per capita in the world are met from vegetable oil. Vegetable oil is also important because it containing high proportion of essential fatty acids such as linoleic acid and phospholipids needed for the development of central nervous system.

Ahead of vegetable oil produced in Turkey are olive oil and sunflower oil. Because of widely use in food industry, it is insufficient to meet the needs for cooking oil and to be used in oil industry as well.

By the Ministry of Food, Agriculture and Livestock, in order to meet feedstock and to reduce external dependency, production of oil seeds such as safflower and rape are encouraged.

Safflower is the type of edible oil preferred more in the North America, Germany and in Japan particularly. It is preferred because of containing high linoleic acid and oleic acid similar to olive oil, and it is cheaper. Main essential fatty acid composition found in the safflower seed are palmitic, stearic, oleic and linoleic acid, the presence of linolenic acid, godelic acid and erucic acid were also found. Because the oleic acid which is synthesized in plastids is converted to erucic acid in the cytosol by elongation. High levels of oleic acid, it is also known as omega 9, and erucic acid will reveal some health risks. Several studies are available about the toxicity of erucic acid.

The FDA has also made some adjustments, especially a number of restrictions were placed on the erucic acid content in canola and rapeseed oil. Even the presence of erucic acid is not allowed. Especially with high content of oleic acid and erucic acid, use of safflower oil and rapeseed oil as a food stuff has a great importance in toxicology.

Keywords :Erucic acid, oleic acid, toxicology

S.37.

REHİN ALMALARDA KULLANILAN ANESTEZİK MADDELER

*Burcu ÇAPKIN**, *Nihan AYDIN GUZEY***, *Asena Ayşe GENÇ**, *Cihangirhan GUZEY****

* Sağlık Bakanlığı, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, Çankaya – Ankara,
cburcu35@gmail.com

** Sağlık Bakanlığı, Zekai TAHİR Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi, Cebeci –
Ankara

ÖZET

Uluslararası terörizmin bir sonucu olarak ortaya çıkan rehin alınma olayları, devletlerin karşılaştıkları en karışık durumlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Rehin alma olaylarının önlenmesinde tüm gerekli tedbirleri almak veya böyle bir durumla karşılaştıklarında rehinelere serbest kalmasını sağlamak, işlerini kolaylaştırmaya çalışmak devletlerin sorumluluğu kapsamında olup, ulusal güvenlik güçleri bu konuda çalışmalar yaparak en etkin çözümleri bulmaya çalışmaktadır.

2015 yılında İstanbul Adalet Sarayında gerçekleşen rehin alma krizi akıllara 2002’de yaşanan Moskova tiyatro baskını getirmiştir. Tiyatro baskını sırasında Rus Özel Kuvvetlerinin rehinelere kurtarmak için uyguladıkları yöntem uzunca bir süre kamuoyunu

meşgul etmiştir. Operasyon sırasında rehineleri kurtarmak için klima sisteminden gaz verilmesi; İstanbul'da gerçekleşen krizde de bu yöntemin uygulanabilirliği sorusunu düşündürmüştür. Rus yetkililer tarafından "fentanil" olduğu açıklanan ancak üzerinde yapılan analizler sonucu içeriği tam olarak açığa çıkarılmayan gazın, havalandırma sisteminden ortama nasıl ve hangi miktarda verileceğinin bilinmemesi, bu yöntemin uygulanmasını engellemiş ve farklı bir yöntemin kullanılmasına sebep olmuştur. Bu çalışmada; Moskova perspektifinde rehin alma olaylarında anestezi gazlarının klima sisteminden verilerek nasıl kullanıldığı, mevcut uygulamanın Ülkemizde kullanılabilirliğinin aktarılması amaçlanmıştır.

ANAHTAR: Rehine, Anestezi, Toksikoloji, Klima Sistemi

S38.

ACİL SERVİSLERDE ZEHİRLENME VAKALARINA YAKLAŞIM (ZEHİR DANIŞMA)

Bilge Ahsen KARA, Murat MERT**, Sultan PEHLİVAN***

** Sağlık Bakanlığı Gazi Devlet Demiryolları Hastanesi*

***Adli Tıp Kurumu Ankara Grup Başkanlığı*

ÖZET

Acil Servisler hergün bir çok vakaya hizmet vermektedir İntoksikasyon olguları acil servislerde %0,8-5 oranında karşılaşılan ve bir kısmı yoğun bakıma yatırılarak tedavi edilen olgulardır. Zehirlenme olgularında %63'ü 15 yaş altındaki olgulardan oluşurken, kadın olguların/erkek olgulara göre görülme oranı 63/37' dir.

Bu çalışmada, zehirlenme vakalarında acil servisteki yaklaşımın ne olduğu ve nasıl olması gerektiği ele alınarak, acil vakalarda zehir danışma biriminin mevcut konumu ve nasıl olması gerektiği tartışmaya açılacaktır. Zehirlenme vakalarında kullanılan antidotlar ve Ülkemizdeki antidot rezervi anlatılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Acil Servis, Zehirlenme, Zehir Danışma

S39.

ADLI SPOR

Banu Gr*

*Ankara Üniversitesi Adli Bilimler Enstitüsü

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; sporda yaşanan şiddet olaylarının nasıl meydana geldiği ve Ankara Emniyet Müdürlüğüne yansıyan vakaları taraftar boyutuyla araştırmaktır. Araştırmanın evrenini 2004-2012 yılları arasında Ankara Emniyet Müdürlüğüne yansıyan sporda şiddet olayları ve taraftarların demografik özellikleri oluşturmaktadır. Verilerin analizi için yüzde ve frekans analizi uygulanmıştır. Çalışma kapsamına alınan sporda şiddete dair güvenlik birimlerine yansıyan olay sayısının önceki yıllara göre azalmasıyla birlikte, her yaş ve eğitim durumundaki insanların sporda şiddete yöneldiği, lise mezunu ve çoğunlukla ğrenci olan erkek bireylerin bu vakalara daha fazla karıştığı görülmektedir. Kadınların da şiddete yöneldiği ancak erkeklere oranla çok daha az karıştığı belirlenmiştir. Araştırma sonucuna göre; taraftarların sporda şiddeti en fazla futbol müsabakalarında gerçekleştirdiği ve yasalar doğrultusunda yıllara göre yaşanan bu şiddete farklı şekillerde başvurdukları belirlenmiştir.

GÖRGÜ TANIKLARININ ADİL YARGILAMAYA ETKİSİ

Tayfun ARSLAN,

Jandarma Okullar Komutanlığı, 06600, Ankara

Adli bir olayın gerçekleştiği yerde bulunabilecek fiziksel kanıtların ve gerçekleşen olayı gören kimselerin, olayın araştırılmasında ve soruşturulmasında oynadıkları rol oldukça önemlidir. Fiziksel kanıtların yetersiz olduğu durumda olaya tanık olmuş kimselerin olaya ait aktarımları, diğer bir deyişle, olaya ait bellekleri de kanıt olarak kullanılmaktadır [1].

Birçok adli vakada, görgü tanıklarının ifadeleri olayın tek kanıtıdır ve görgü tanığı ifadesinde yer alabilecek doğru olmayan bilgiler adli hatalara neden olmaktadır. Oysa bir olayın, o olaya tanık olmuş kimsenin hatırladıklarından tamamen farklı fiziksel bir gerçekliği vardır. Buna karşın tanık ifadeleri, çoğu kez olaya ilişkin gözlemlerin yanı sıra tanıkların kendi psikolojik yorumlarını da içerir. Diğer bir deyişle, bir olaya tanık olan kimse, kendi gözlem ve değerlendirmelerinden bütünüyle bağımsız olarak olayı belleğine bir video kaydı gibi kaydetmez (Rubin 1996; Sutherland ve Hayne, 2001).

Kolluğun suç sonrası adaletin sağlanmasına yapacağı en büyük katkı şüphesiz olayla ilgili maddi delilleri ortaya çıkartmaktır. Ancak bazen kolluğun ulaşabildiği tek kanıt görgü tanığı beyanları olabilmektedir. Hukuk sistemimize göre de; görgü tanığı beyanları, çelişkili değilse, beyanlar tutarlı ve hayatın olağan akışına aykırı değilse mahkûmiyet hükmünde delil olarak kullanılabilir. Görgü tanıklarının güvenilmezliği yapılan yüzlerce araştırmanın da ortaya koyduğu bir gerçektir. ABD ‘ de başlatılan Masumiyet Projesisayesinde hüküm giymiş kişilerin masum oldukları ispatlanmıştır. 28 Mayıs 2011’de tecavüze uğrayan 85 yaşındaki kurbanın kendine tecavüz eden kişi olarak gösterdiği, teşhisin ardından tutuklanıp mahkemeye sevk edilen ve kefaletle serbest bırakılan H. K.’ın bu tutuklanmayı gururuna yediremeyip yaşamına son verdikten iki sene sonra DNA testi ile aklanması ülkemizde de benzer adaletsizliklerin yaşandığına işaret ediyor. Kolluk olarak bize düşen görev yukarıda verilen bilgiler ışığında görgü tanıkları ile iletişimimizde yapacağımız doğru ve yanlışların adaletin sağlanmasına olan olumlu ve olumsuz etkilerinin farkında olarak hareket etmektir.

[1] Alpar, Er, Boyraz Türk Psikoloji Yazıları 2007 ‘**Görgü Tanıklığında Bellek Hataları**’

S41.

ADLİ ANATOMİ

*Yrd. Doç. Dr. Emine Hilal ŞENER, Anatomi Uzmanı
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, BURDUR*

Anatomi; insan vücudunun normal şekil, büyüklük ve yapısını, organlarını, bu organların yerleşimini, aralarındaki ilişkiyi ve gelişimini inceleyen en eski tıbbi bilim dalıdır. Anatomi bilimi tıbbi bilimlerin dışında artistik anatomi, sportif anatomi, konstitüsyonel anatomi ve antropolojik anatomi gibi sanat, spor ve antropoloji bilimleri için de önemli yer tutmaktadır.

Adli Anatomi ise insan vücudunu makroanatomik ve morfometrik yönden inceleyen osteoloji temelli bir anatomi branşı olarak tanımlanabilir. Adli bilimlerde birçok nedenle hem canlıda (kayıplar, göç, yaşın gizlenmesi ya da sınırlaması vb) hem de ölüde (kemik kalıntıları, mumyalar, yanmış cesetler vb) kimlik tespiti gerekmektedir. Günümüzde (canlı ya da ölü olsun) yaş, cinsiyet, boy, etnik köken, kemiklerde beslenme ve hastalıklara bağlı oluşan değişiklikler, bireysel ve morfolojik özellikler, yaşam tarzına bağlı kültürel deformasyonların tanımlanmasında iskelet anahtar rol oynamaktadır. Bunların yanı sıra ölüm nedeninin tespit edilmesinde korunmuş ceset kalıntılarının incelenmesi ve tanımlanması adli olayı çözmeye büyük öneme sahiptir. Bu nedenle kemiklerin bize anlattıklarını doğru yorumlayabilmek için iyi bir osteoloji bilgisine ihtiyaç vardır.

Yapılan çalışmalarda cinsiyet tayini için en sıklıkla kafatası, pelvis ve uzun kemiklerinin kullanıldığı belirtilmektedir. Ancak iskelet buluntularının çok parçalı olduğu durumlarda bunlara foramen magnum ve mandibula, inc. ischiadica ve ramus ossis ischi'nin gözlenebildiği pelvik parçalar ve vertebraların da cinsiyet tespitinde kullanılabileceği çalışmalarda vurgulanmıştır.

İnsan iskeletinin gelişim sürecinde görülen sayısal ve morfolojik değişimler çocuk iskeletinden yaş tayinini zorlaştırmaktadır. Cinsiyet tespitinde olduğu gibi biyolojik yaşın tayininde de kafatası, uzun kemiklerin ve vertebra kemiklerinin kullanıldığı görülmektedir. Çalışmalarda yenidoğan ve bebeklik döneminde beyin gelişiminin dentisyondan daha hızlı olması neurocranium ve viscerocranium'a göre daha büyük olmasına neden olduğu, maxilla ve mandibuladaki büyümenin dentisyon sonrasında daha belirgin olduğu belirtilmektedir.

Yenidoğan döneminden itibaren geriatric döneme kadar süren maxilla ve mandibula'da gözlenen dental değişimlerde yaş tespitinde kullanılmaktadır. Yenidoğan kafatasında zamanla kapanan fontaneler ve suturların oluşumu yaklaşık yaşı verebilir ancak suturların bireyler arasında farklılık göstermesi yanılma payını arttırmaktadır. Vertebra kemiklerinde yaşla birlikte gözlenen değişimler (arcus vertebranın arkada kaynaşması 1-3 yaş, arcus vertebrayı corpus vertebra'ya bağlayan pediküller 3-7 yaş, spinöz ve transvers çıkıntılar 17-25 yaş, epifizial halka ve centrum 30 yaş gibi) de yaş tespitinde kullanılmaktadır. Uzun kemiklerde ise ilk 25 yaş için epifizyal kaynaşma zamanı değerlendirilmektedir. Kaynaşma zamanı her kemikte farklılık gösterirken (femur başı gelişimi 19-20'li yaşlarda, coxa kemiği 21-24'lü yaşlarda tamamlanır) genellikle kızlarda erkeklerden 1-2 yaş daha erken başlar ve tamamlanır. Yaşlanma ile birlikte ise kemik uzunluğunda azalmalar, kemik aşınmaları ve osteoporoz'a dair izleri görmek mümkün olabilmektedir.

Etnik köken tespitinde kraniofasial yapılarda yapılan makroanatomik ve morfometrik bulgular sıklıklar kullanılmaktadır. Özellikle nasal, orbital ve oral boşlukları kapsayan orta yüz hattı bölgesi etnik gurupların ayırımında kullanılmaktadır. Antropolojide kafatası iskeleti özelliklerine göre nasal profil, nasal spin, alveolar prognatizm ve orbito-nasal mesafedeki farklılıklara göre Caucasoid (Avrupalı, Orta doğu ve doğu Hindistan), Negroid (Afrikalı, Aborjin, Malezya kökenli) ve Mongoloid (Asyalı, yerli Amerikalı) olmak üzere 3 tip kafatası tanımlaması yapılmıştır.

Değişik insan popülasyonlarında sadece dış morfoloji değil iç yapıya ait (varyasyon, anomali vb.) birçok unsurla da farklı oranlarda karşılaşılabilmektedir. Bu nedenle anatomik tanımlamalar yapılırken öncelikle normalin bilinmesi, normalin dışında karşılaşılabilecek durumları değerlendirilmesinde önemlidir. İnsan vücut yapısının anlaşılmasında insan gelişim süreçlerinin de göz önünde bulundurulması adli anatomi için önemli yer tutmaktadır. Özellikle kemik materyaller üzerinde yapılacak yaş, cinsiyet ve etnik köken tespitinde insanın gelişim dönemlerinde (doğum öncesi embriyo-fetal dönem, doğum sonrası çocukluk, adolesan, erişkin ve geriatric dönemler) kemikte gözlenen yapısal değişikliklerin (varyasyon, anomali, rickets, osteoporoz, ostoartrit, kırıklar vb.) iyi bilinmesi gerekmektedir. Bununla birlikte genetik miras, beslenme şekli ve çevresel faktörlerin insan üzerindeki etkisi sonucunda ortaya çıkan bireysel farklılıkların tespit edilmesinde insan vücudunun dış yapısında görülebilen farklılıkların yanı sıra iç yapılara ait farklılıklarında görülebileceği bilinmelidir. Sonuç olarak insan vücudunu makroanatomik ve morfometrik yönden inceleyen Adli Anatomi, birçok bilim dalını aynı çatı altında birleştiren Adli Bilimler içinde önemli yere sahiptir. **Anahtar kelimeler:** Adli bilimler, adli anatomi, osteoloji, kimlik tespiti.

IOS MOBİL İŞLETİM SİSTEMİNE SAHİP CEP TELEFONLARINDA PERISCOPE UYGULAMASI VE UYGULAMANIN BIRAKTIĞI İZLER

R.OĞUZ¹, A.SALUK², H.U.SEVİMLİ³

¹Jandarma Kriminal Daire Başkanlığı, Ankara/Türkiye, ramazanoguz3268@gmail.com

²Jandarma Kriminal Daire Başkanlığı, Ankara/Türkiye, ahmetsaluk@gmail.com

³Jandarma Kriminal Daire Başkanlığı, Ankara/Türkiye, hu_sevimli@hotmail.com

ÖZET

Mobil işletim sistemlerine sahip akıllı telefon ve tablet gibi cihazlar üzerinden canlı video yayını yapmaya imkan sağlayan Periscope uygulaması, 2015 yılında Twitter firması tarafından satın alınmış ve aynı yıl Apple App Store tarafından en iyi uygulama seçilmiştir. Dünyada her gün 2 milyon kişi tarafından aktif olarak kullanılmakta olan Periscope uygulamasının toplam kullanıcı sayısı 10 milyonu geçmiştir.

Periscope uygulaması, sosyal amaçlı kullanımının yanı sıra kötü niyetli kişiler tarafından da kullanılabilir. Uygulama bu noktada adli incelemelerde önemli bir delil olabilmektedir.

Bu çalışmada, Periscope uygulaması hakkında bilgi verilecek ve uygulamanın IOS işletim sistemine sahip cep telefonları üzerinde bıraktığı izler adli bilişim açısından değerlendirilecektir.

Anahtar Sözcükler: Periscope, IOS, Twitter, Video Yayını, Periscope İncelemeleri, Mobil Adli Bilişim İncelemeleri.

ABSTRACT

Periscope application, which permits video broadcasting by the mobile devices such as a smart phone and tablet was bought by Twitter Inc. in 2015 and it was selected as the best application in the same year by Apple App Store. Total user member of the application, which is actively used by 2 million users everyday, have exceeded 10 million people all around the world.

While the app can be used for social aims, it also might be used by evil-minded people. In this case, it can be an important evidence for forensic investigations.

In this study, after giving information about persicope application, forensic artifacts of IOS smart phones will be analyzed.

Keywords: Periscope, IOS, Twitter, Video Broadcast, Periscope Forensics, Mobile Device Forensics.

S43.

NEROMARKETİNG

Serkan KUMDAKÇI

S44.

ADLİ BİLİŞİM İNCELEMELERİNDE KAFA YAPIŞMASI ARIZASI OLAN HARD DİSKLERE İLİŞKİN ÇÖZÜM YÖNTEMLERİ

SOLUTIONS FOR HEAD STUCKED HARD DISK DRIVES IN DIGITAL FORENSICS

İsmail KUŞOĞLU*, Yusuf Ziya GÜLLÜCE**

*Okan Üniversitesi- Adli Bilişim

** İzmir Kriminal Polis Lab.

Dijital deliller içerisinde suça ve suçlulara ilişkin önemli veriler bulunabileceğinden, bu tür deliller günümüzde meydana gelen birçok adli olayın aydınlatılmasında kullanılmaktadır. Hard diskler de bu anlamda, adli olayların soruşturulmasında en çok incelenen dijital delillerdendir.

Hard disk imajının alınması yani diskteki aktif (silinmemiş) ve silinmiş tüm verilerin kopyalanması bir adli bilişimci için incelemenin en önemli safhalarından biridir. İmaj alınırken Adli bilişimcilerin karşılaştığı problemlerden biri de hard disk içerisinde bulunan ve okuma-yazma işlemlerini yapan okuma yazma kafalarının yüzeye yapışmasıdır. adli bilişim donanım ve yazılımları, problemlerle diskler ile çalışacak şekilde tasarlanmamıştır. Bu nedenle Böyle bir diski inceleme sistemleri tanıyamayacağı için öncelikle bu arızanın giderilmesi gerekecektir. Çalışmamızda bu arızanın diske zarar vermeden nasıl giderilebileceği açıklanmıştır.

Anahtar kelimeler: hard disk, fiziksel hasarlı hard disk, adli bilişim, dijital delil incelemeleri

ABSTRACT:

Digital evidence is being used to crack many criminal cases. Because such evidence may contain important data related to crime and criminals. In this sense, the hard disk drive is one of the most studied digital evidence in the investigation of criminal cases.

Acquiring a hard disk drive, in other words copying deleted and active data is a critical phase of the investigation for a computer forensic specialist. When acquiring a hdd, one of the problems faced by computer forensic experts is sticktion of read-write heads that performs read and write operations in a hard disk drive. However, forensic hardware and software are not designed to work with problematic discs. So, for detection of such a hard disk drive by forensic systems, It first needs to be repaired..In this study it is discussed that how to deal with these failures without damaging the disc.

Keywords: physically damaged hard drives, computer forensics, digital evidence investigations

POSTER SUNULARI / POSTER PRESENTATION

P01.

ANGARYA YASAĞI VE ÜCRETE HAKKANİYET

Yakup Gökhan DOĞRAMACI, Zehra Zerrin ERKOL

Amaç: Kamu görevlisi ve kamu hukukuna tabi olarak sözleşme ilişkisi olmaksızın çalışan tıp meslek mensuplarının verdikleri emek ve aldıkları riskler karşısında öngörülen ücret ne yazık hakkaniyetten uzaktır. Ayrıca ücret dışındaki ek ödemelerin de hakkaniyeti tartışılmaktadır.

Ücretteki hakkaniyetsizlik çoğu zaman hatalı olarak angarya yasağı olarak değerlendirilmektedir. Bu sebeple çalışmamızda, angaryanın tanımı yapılacak ve ücrette adalet sağlanması hakkı ile ilişkisi değerlendirilecektir.

Angarya Yasağı: Anayasa'nın 18. maddesi; "*Hiç kimse zorla çalıştırılmaz. Angarya yasaktır.*" amir hükmüyle angaryayı kesin bir açıklıkla yasaklarken ne yazık ki tanımını yapmamıştır. Ancak gerekçesinde angaryayı "*kişinin emeğinin karşılığını almadan zorla çalıştırılmasıdır.*" şeklinde tanımlamıştır. Anayasa Mahkemesi (AYM) ise çeşitli kararlarında angaryayı "*bir maldan ya da bir kişinin çalışmasından karşılıksız yararlanma*" ifadesi ile açıklamaya çalışmıştır.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) 4 . maddesi; "*Hiç kimse zorla çalıştırılmaz ve zorunlu çalışmaya tabi tutulamaz.*" şeklinde olup, bu maddede zorla çalışma yasaklanmış ve istisnaları belirlenmiştir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihatlarına göre, zorla veya zorunlu çalışmanın kabulü için; kişinin işi kendi iradesine aykırı olarak yapması ve işi yapma yükümlülüğünün "haksız" veya "baskıcı" olması veya "yapılmasının katlanılmaz sıkıntılara yol açması" gerekir.

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) 29 No'lu Zorla Çalıştırma Sözleşmesi 2. maddesine göre mecburi çalıştırma "*ceza tehdidi altında ve bu kişinin tam isteği olmadan mecbur edildiği tüm iş veya hizmetleri*" ifade etmektedir.

Yukarıda bahsedilen hükümler nedeniyle angarya, zorla çalıştırılma ile yakın ilişkide olup, zorla çalıştırılmaya ek olarak ücret verilmemesini de içermektedir. Hakkaniyete uygun olmayan ücret angarya gibi değerlendirilse de angaryanın belirleyici unsuru, ücretin söz konusu olmamasıdır. Bu sebeple emek karşılığı verilen ücretin hakkaniyeti, angaryanın konusu değildir.

Ücrette Adalet: Ücrette adalet sağlanması hakkı; Anayasa'nın 55. maddesinde düzenlenen, bireylere devletten olumlu bir davranış bekleme hakkı veren, pozitif statü haklarından. Amir hükme göre; *“Ücret emeğin karşılığıdır. Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır.”*

Amir hüküm doğrultusunda adaletin sağlanmasında ilk esas, fiilen çalışma karşılığı verilecek ücret için iş süreleri, işin verimi, değeri ve niteliğinin dikkate alınması gerektirir. İkinci esas ise çalışanlar arasında ücret, aylık, ikramiye ve sosyal yardım bakımından hakkaniyet ve denge sağlamasıdır.

Anayasa'nın 128. maddesi gereği kamu görevlilerinin özlük haklarının kanunla düzenlenmesi gerekir. Bu sebeple ücretler genel olarak kanunla düzenlenirken, ek ödemeler de 209 sayılı Sağlık Bakanlığına Bağlı Sağlık Kurumları İle Esenlendirme (Rehabilitasyon) Tesislerine Verilecek Döner Sermaye Hakkında Kanun ve bağlı yönetmelik ile ve bu yönetmeliğe bağlı yönerge ile 'performans sistemi' oluşturularak düzenlenmiştir.

Görüleceği üzere ek ödemeleri düzenleyen 'performans sistemi' idarenin düzenleyici işlemleri sonucu ortaya çıkmaktadır. Anayasa'nın 125. maddesine göre idarenin işlemleri yargı yoluna açıktır. Bu sebeple 'performans sistemi' ve ücretten kaynaklanan adaletsizlikler için yargı yolu açıktır. Ancak, ücrette adalet sağlanması hakkı, angarya yasağından farklı olarak Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde düzenlenmemiştir. Bu sebeple hakkın ihlali iddiasına karşı, Anayasa 148. maddesinde düzenlenen Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru yolu kapalıdır.

SONUÇ: Angarya yasağının belirleyici unsuru ücretin söz konusu olmamasıdır. Bu sebeple kamu görevlisi tıp meslek mensuplarının verdikleri emek ve aldıkları riske karşı öngörülen ücret ve ek ödemelerin hakkaniyeti, angarya yasağı dışında, ücrette adalet sağlanması hakkı kapsamındadır. Ücrette hakkaniyet sorunları, angarya yasağının aksine Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuruya kapalıdır.

Anahtar Kelimeler: Kamu görevlisi, angarya yasağı, ücrette adalet, performans sistemi.

P02.

0-5 YAŞ ÇOCUĞU OLAN EBEVEYNLERİN ÇOCUK İSTİSMARI KONUSUNDAKİ FARKINDALIK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

MÜGE UZUN*, AFİDE COŞKUN, TUĞBA YAPICI****

Bülent Ecevit Üniversitesi Zonguldak Sağlık YO Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Yrd.Doç.Dr.

Bülent Ecevit Üniversitesi Zonguldak Sağlık YO Hemşirelik Bölümü, Öğrenci

AMAÇ

Bu araştırmada, 0-5 yaş çocuğa sahip ebeveynlerin çocuk istismarı konusundaki farkındalık düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırma Haziran-Eylül 2015 tarihleri arasında 0-5 yaş aralığı çocuğu olan 307 anne/baba ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmacılar tarafından literatür desteği ile hazırlanan anket soruları bir sosyal paylaşım sitesi üzerinden “Surveey.com Anket Sistemi”ne yüklenmiş ve gelen veriler SPSS’e aktırılarak frekans hesaplaması yapılmıştır.

BULGULAR

Katılımcıların %64.5’u 18-30 yaş aralığında, %93.5’i kadın, %75.2’si lise veya üniversite mezunu ve %88.6’si evlidir. %74.9 çocuk istismarını annenin-babanın çocuğa yönelttiği uygunsuz ve hasar verici davranışların tümü olduğunu ve %84,4’ü çocuğun psikolojisinin ve gelişiminin olumsuz etkilendiğini belirtmiştir. Çevrenin çocuğu istismar etmesini önlemek için %79.5’i çocuğunu göndereceği kreşi/anaokulunu, %88.3’ü çocuğunun öğretmenini detaylı araştırdığını ifade etmiştir. %87.3’u çevreden gelebilecek tehlikeleri anlattığını, %87.6’sı dokunulması yasak bölgeleri ve başkalarına “hayır” demesi gerektiğini öğrettiğini belirtmiştir. Ancak beklenenden az bir oranı çocuk istismarını tanıma konusunda farkındalık sahibidir. Çocuk istismarını, %45.6’sı çocuğun davranış değişimlerinden, %29.3’ü vücudunda meydana gelen travmatik değişikliklerden ve %39.7’si çocuğun kullandığı sıra dışı söz ve ifadelerden(küfür, argo, cinsel içerikli sözler) anlayabileceğini belirtmiştir.

SONUÇ

Annelerin-babaların çocuk istismarını tanıma konusunda istendik düzeyde farkındalığa sahip olmadığı ancak çocuğun istismardan korunması konusunda daha uyanık oldukları belirlenmiştir.

ANAHTAR KELİMELER

Çocuk istismarı, Anne-baba, Farkındalık

DETERMINATION AWARENESS LEVEL OF PARENTS ABOUT CHILD ABUSE WHO HAVE CHILDREN 0-5 YEARS AGED

MUGE UZUN*, AFIDE COSKUN, TUGBA YAPICI****

**Bulent Ecevit University Zonguldak School of Nursing Child Health and Diseases Nursing Department,
Assistant Professor**

Bülent Ecevit University Zonguldak School of Nursing , Student

OBJECTIVE

In this research, it has been aimed to determine awareness level of parents about child abuse who have children aged between 0 and 5 years.

METHOD

This study was performed on 307 mother/father with children 0-5 years of age, approved to participate in the study between June-September 2015. Prepared with the support of literature questionnaire by research has been installed via a social networking site “ Surveyey. com Survey System” and the frequency calculations were made from data transferred to SPSS.

RESULTS

The 64.5% of the participants were at the age range of 18-30, 93.5% were women, 75.2 % were high-school or college graduates and 88.6% are married. 74.9% of the participants indicated that child abuse is the fullest extent of the unfavorable and detrimental behaviour of the parents and 84.4% of them indicated that the psychology and development of the children are negatively affected. In order to prevent child abuse arising from environmental factors, 79.5% of the participants stated that they make detailed enquiries about the nursery/pre-school and the teachers that they will send their children. 87.3% of the participants stated that they told their children about the possible dangers that may arise from environmental factors. 87.6 % of them stated that they taught the untouchable parts of their bodies and they should say "no" to the strangers. However, fewer of the participants are aware of discovering child abuse than it is expected. 45.6% stated that they can discover child abuse due to behavioral change, 29.3% due to traumatic changes on the body and 39.7% due to extraordinary statements and expressions (swearing, slang, sexually explicit words) that the child uses.

CONCLUSION

It has been determined that parents do not possess the desired level of awareness to recognize child abuse, but they are more alert regarding the protection of children from abuse.

KEY WORDS

Child Abuse, Parents, Awareness

P03.

BIYOBANKA UYGULAMASINDA BİLGİLENDİRME VE RIZA

Yakup Gökhan DOĞRAMACI¹, Zehra Zerrin ERKOL²

AMAÇ

Genetik alanda, bilimsel ve teknolojik ilerlemeler sayesinde, gen düzeyindeki araştırmalar önem kazanmaktadır. Pek çok hastalığın genetik temelleri üzerinde durulsa da bunların tespiti için insan kaynaklı biyolojik materyal üzerinde yapılan araştırmalarda, çeşitli etik sorunlar ortaya çıkmaktadır. Çalışmamızda, biyobanka uygulamalarında en temel ve önemli etik sorun olarak gördüğümüz, bilgilendirme ve rıza konuları incelenecektir.

Biyobanka

Biyobanka, bir popülasyona veya belirli bir hastalığa özel olarak, düzenli bir sistem çerçevesinde toplanmış biyolojik örnekleri ve bunlarla ilişkili veri ve bilgileri kapsayan birimdir. Bu birimler uzun vadeli hedefler doğrultusunda, ticari, toplumsal veya hastalığa bağıli genetik araştırma gibi amaçlarla kurulurlar. Bu sebeple çok sayıda örnek, uzun yıllar saklanmakta olup örnek çeşitliliğı ve uzun vadesi, biyobankanın etkinliğı ile doğru orantılıdır. Bu birimlerdeki insan kaynaklı biyolojik örnekler, elde edildikleri kişilere ait; cinsiyet, ırk, yaş, hastalık, iş, yerleşim yeri gibi kişisel veriler ve bu veriler ile klinik bilgilerin birlikte analizi sonucu ortaya çıkan verileri de barındırır.

Biyobanka ile ilgili bilgilendirme ve rızanın özel bir yeri bulunmaktadır. Biyobankalarda uzun yıllar saklanan, çok sayıda, çeşitli amaçlarla (klinik, araştırma vb) toplanan örnek bulunduğundan, farklı yönetimler (klinikler, hasta grupları vb), çeşitli sektörler (akademi, endüstri vb), çeşitli araştırma amaçlarıyla bu örnek ve verilerden yararlanmak isteyebilirler. Materyalin alınması ile ilgili rızada yaşanan temel zorluk, gelecekteki çalışmaların özelliklerinin bilinmemesinden kaynaklanmaktadır. Bu sebeple materyallerin, kişinin temel haklarını ihlal etmeden, gelecekte belirlenmemiş araştırmalarda kullanılabilmesi amacıyla bilgilendirme ve rıza yöntemleri ortaya konmuştur.

Bilgilendirme ve Rıza

¹ Gaziemir Nevvar Salih İşgören Devlet Hastanesi, İzmir. İletişim: ygdogramaci@yahoo.com

² Abant İzzet Baysal Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp AD, Bolu.

Biyotıp Sözleşmesi m.22’de insan kaynaklı biyolojik materyalin ancak uygun bilgilendirme ve rıza işlemleri yapıldıktan sonra çıkarılma amacı dışında kullanılabilceği düzenlenmiştir.

Tıbbi araştırmalarda bilgilendirme ve rızanın Şekil ve usulü genel olarak Hasta Hakları Yönetmeliği m.32 vd düzenlemiştir. Buna göre gönüllü; araştırmanın maksadı, usulü, muhtemel fayda ve zararları ile araştırmanın her aşamasında vazgeçebileceği ve rızasını geri alabileceği konularında bilgilendirilmelidir. Bunların dışında örneklerin işlenme prosedürü, saklama süresi, örneklere hangi koşullarda kimlerin ulaşabileceği gibi bilgiler ile uygun düştüğu ölçüde, Yönetmeliğin 15. maddesinde düzenlenen bilgiler de gönüllüye verilmelidir. Rızanın, yazılı Şekilde alınması gerektiği düzenlense de gelecek olası araştırmalarla ilgili durumlar hakkında açıklama bulunmamaktadır.

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nda kişilerin sağlığı ile ilgili biyometrik ve genetik verileri, özel nitelikli kişisel veri olarak tanımlanmıştır. Özel nitelikli kişisel verilerin, ilgilinin açık rızası olmadan işlenmesi genel olarak yasaklanmıştır.

Rıza Türleri

Genel Rıza: Gelecekteki araştırmalar dahil, limit olmaksızın, sınırsız rıza gösterilmesidir.

Geniş Rıza: Belirlenmiş olan ve ilerdeki diğer araştırmalarda da, belirlenen koşullarda verilerin kullanılabilceğine dair, yaygın Şekilde kullanılan rıza türüdür. Bu rıza türünde önemli durumlar için yeniden rıza işlemine başvurulmaktadır.

Kademeli Rıza: Rızanın hangi kořullar için verildiđini kademli Őekilde, sečenekler sunarak açıklayan ve birden fazla sečenegin seçilebildiđi rıza türüdür.

Dinamik Rıza: Veri sahibi ile sürekli irtibat içerisinde olunan ve eş zamanlı bilgi paylaşılan rıza türüdür.

Kısıtlı Rıza: Sadece belirlenmiş araştırma ve onunla doğrudan veya dolaylı ilişkili araştırmalar için kullanılmasına izin veren rıza türüdür.

Açık Rıza: Belirli bir konuya ilişkin, bilgilendirilmeye dayanan ve özgür iradeyle açıklanan rızadır.

Özgü Rıza: Sadece belirlenmiş olan tek bir araştırmaya rıza gösterilip, onunla ilişkili veya ilişkisiz herhangi bir araştırmaya rıza verilmemesidir.

Uygulamada en sık kullanılan yöntemin geniş rıza olduğu görülmektedir. Ancak rızanın kapsamı arttıkça, bilgilendirmenin meşru amacı ve özgüllüğünden uzaklaşmakta ve tam bir bilgilendirme olmayacağı için etik sorunlar doğmaktadır.

Dinamik rızada ise gönüllünün sürece daha yoğun katılımı olmasının olumlu tarafları olsa da, dinamik süreç içerisinde; eş zamanlı yoğun iletişime bağlı olarak gönüllünün çekimser kalmaya başlaması ve tedavi beklentisinin karşılanmaması sonucu güven kaybı yaşaması, zaman alıcı, masraflı ve ulaşmada zorluklar gibi olumsuz yanları bulunmaktadır.

Özgü rıza, biyobankadan beklenen amacı karşılamaya yetmemektedir. Belirli amaç için alınmış örneklerin, rıza olmayan sonraki araştırmalar için kullanılması temel bir etik sorundur. Ancak araştırmanın bilimsel önemi, yeni örnek toplanmasında ve yeniden rıza alınmasındaki makul zorlukların varlığı durumunda, etik kurulların izni ile yeniden rıza alınması gerekliliğinin ortadan kalktığı savunulmaktadır.

Anayasa'nın 20. maddesinde kişisel verilerin, kişinin açık rızasıyla işlenebileceği hüküm altına alınmış, 95/46 AB Direktifi doğrultusunda Kanun ile tanımlanmıştır. Böylelikle sağlık verilerinin işlenmesinde açık rızanın aranması gerekmektedir. Ancak açık rıza, öğretilen tanımlanan özgü rızaya benzer şekilde, belirli konu için verilebilecek olduğundan biyobanka uygulamalarında etik sorunları çözmeye yönelik değildir.

SONUÇ

Biyobankaların hastalıkların önlenmesi ve tedavisindeki önemleri ve gereklilikleri gittikçe artmaktadır ve sağlığın korunması için kaçınılmaz hale gelmektedir. Bilgilendirme konusunda sorun görünmemekteyse de rıza konusunda etik belirsizlikler yaşanmakta ve açık rıza tanımı, yaşanan etik sorunlara cevap vermemektedir.

Bireysel ve toplumun sağlığını ilgilendiren hayat kurtarıcı araştırmaların, bireyin özerkliğini ihlal etmeden gerçekleştirilebilmesi için, rıza konusunun daha fazla tartışılmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

Kaynaklar:

Avrupa Birliği Direktifi, 95/46/EC.

Avrupa Komisyonu Tavsiye Kararı, (İnsan Kaynaklı Biyolojik Materyalde Araştırma), 2006/4.

Christine Grady, Lisa Eckstein, Ben Berkman, Dan Brock, Robert CookDeegan, Stephanie M. Fullerton, Hank Greely, Mats G. Hansson, Sara Hull, Scott Kim, Bernie Lo, Rebecca Pentz, Laura Rodriguez, Carol Weil, Benjamin S. Wilfond & David Wendler (2015) Broad Consent for Research With Biological Samples: Workshop Conclusions, The American Journal of Bioethics, 15:9, 34-42, DOI: 10.1080/15265161.2015.1062162

NHMRC (National Health and Medical Research Council) (2010). Biobanks Information Paper 2010, NHMRC, Canberra, ss.24-32.

Özgüç, Meral; Yüzbaşıoğlu, Ayşe. Biyobankalar ve Etik, İyi Klinik Uygulamalar Dergisi, 2009;22:12-16.

Scerri, Christian. Recontacting - Consenting again: Symposium Biobanks and biomedical collections An ethical framework for future research, the Committee on Bioethics (DH-BIO) of the Council of Europe, The speakers: abstracts, full texts and biographical notes, Strasbourg, 2012, ss.24-30.

Steinsbekk KS, Kåre Myskja B, Solberg B. Broad consent versus dynamic consent in biobank research: Is passive participation an ethical problem? European Journal of Human Genetics. 2013;21(9):897-902. doi:10.1038/ejhg.2012.282.

Tuncer, Feyza Nur. Biyobankalar için Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu İncelikleri, Geleceğe Yatırım: Biyobanka, Etik Çalıştayı Sözel Bildiri (yazılı olmayan eser), İstanbul, 2016.

UNESCO, Biyoetik Komitesi. Biyobanka Yönetişimi, ss.1-4.

UNESCO, International Declaration on Human Genetic Data, 2003.

P04.

TIBBİ UYGULAMA UYUŞMAZLIKLARINDA SİGORTA TAHKİM

Yakup Gökhan DOĞRAMACI², Zehra Zerrin ERKOL²

GİRİŞ

Hekimlerin, Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası'nı (ZMSS) yaptırmayı 2010 yılında zorunlu hale getirilmiştir. Sigorta uygulamalarında tahkim usulü, kapsamı alanına giren uyuşmazlıkların çözümünü amaçlamaktadır.

Tıbbi uygulamalardan kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümünde yargı yolunun getirdiği uzun yargılama süresi, hekimlerin defansif tıba yönelmesi gibi olumsuzluklar karşısında tahkim, uyuşmazlıkların çözümüne yargı öncesi alternatif oluşturmaktadır. Bu sebeple çalışmamızda, sigorta tahkim usulünün genel olarak incelenmesi amaçlanmaktadır.

SİGORTACILIKTA TAHKİM USULÜ

Sigortacılıkta tahkim usulü, 2007 yılında yürürlüğe giren 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu m. 30 vd. hükümleri ile düzenlenmiştir. Buna göre, sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler ile riski üstlenen taraf arasında sigorta sözleşmesinden doğan uyuşmazlıkların çözümü amacıyla Sigorta Tahkim Komisyonu oluşturulmuştur.

Tahkime Başvuru

ZMSS'den kaynaklanan uyuşmazlıklar için, ilgili kuruluş sigorta tahkim sistemine üye olmasa dahi, hak sahipleri tahkim usulünden faydalanabilir.

Tahkime gidebilmek için uyuşmazlık konusunun, yargıya ya da tüketici hakem heyetlerine intikal etmemiş olması gerekir. Tahkime başvurmadan önce uyuşmazlık yaşanan sigorta şirketine yazılı başvuruda bulunmak zorunludur. Sigorta şirketinden on beş gün içerisinde olumlu bir cevap gelmezse tahkime başvurulabilir. Tahkim başvurusunun, şahsen veya posta ile yazılı şekilde, Komisyon merkez veya bürolarına yapılması gerekir.

² Gaziemir Nevvar Salih İşgören Devlet Hastanesi, İzmir. İletişim: ygdogramaci@yahoo.com

² Abant İzzet Baysal Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp AD, Bolu.

Komisyonu yapılan başvuru adedi 2012 yılında 2.353, 2013 yılında 4.322 olurken, 2014 yılında yapılan başvurular 2012 yılına göre % 354.40, 2013 yılına göre ise % 147.39'luk bir artış göstererek 10.692'ye yükselmiştir.

Uyuşmazlığa konu miktar için başvuru ücretleri belirlenmiştir.

Uyuşmazlığa Konu Miktar (TL)	Başvuru Ücreti (TL)
0 – 5.000	100
5001 – 10.000	250
10.001 – 20.000	350
20.001 - ...	Uyuşmazlık tutarının %1,5'u (En az 350 TL)

2014 yılında tahkime yapılan başvuruların %19,71'i 40.001 TL ve üzeri, %18,82'si ise 5.001 ve 40.000 TL arasındaki uyuşmazlıklar için gerçekleştirilmiştir.

Hakem Atanması

Uyuşmazlıklar, sigorta hakemleri ve raportörler aracılığıyla çözülür. Komisyonunda öncelikle uyuşmazlığın çözümü için heyet oluşturulmasının gerekliliği incelenir. Ancak, uyuşmazlık konusu miktarın 15.000 Türk Lirası ve üzerinde olduğu durumlarda heyet oluşturulması zorunludur. Listede hukukçu bulunması halinde, en az biri hukukçu olacak şekilde, en az üç kişiden oluşan heyet, kararını çoğunlukla verir. Hakem seçimi, uzmanlık alanı esas alınarak sıra usulüne göre belirlenir.

Tarafların açık ve yazılı muvaffakati ile uzatılmadığı sürece, hakemler görevlendirildikleri tarihten itibaren en geç dört ay içinde karar vermeye mecburdur. Aksi halde uyuşmazlık, yetkili mahkemece halledilir. Hakemler, çözümü hukuk dışında özel veya teknik bilgiyi gerektiren hallerde bilirkişi görüşü isteyebilmektedir.

2014 yılında uyuşmazlıkların %28'i 91-120 gün, %19'u 61-90 gün, %23'ü 31-60 gün ve %30'u 0-30 gün içerisinde sonuçlandırılmıştır.

Kararlara İtiraz

Beş bin TL altındaki uyuşmazlıklar için verilen kararlar kesindir. Beş bin TL

üzerindeki kararlar için bir defaya mahsus olmak üzere on gün içerisinde itiraz edilebilir. İtiraz, kararın icrasını durdurur ve iki ay içerisinde sonuçlandırılır. İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir. Kırk bin TL üzerindeki uyuşmazlıklar hakkında itiraz üzerine verilen kararlar için temyize gidilebilir.

Uyuşmazlığa Konu Miktar (TL)	Sonuçları
5.000 TL altı	Kesin
5.000 TL ve üzeri	10 gün içinde itiraz hakkı
40.001 TL ve üzeri itiraz sonrası	Temyiz hakkı

2014 yılında itiraz başvurularının %50'si 40.001 TL ve üzeri uyuşmazlığa ilişkin iken, %20'si 15.001-40.000 TL ve %30'u 5.000-15.000 TL aralığındaki uyuşmazlıklara yöneliktir.

SONUÇ

Sigortacılıkta tahkim; doğrudan sigorta şirketine yönelik, kanunla düzenlenen, giderek yaygınlaşan, kısa sürede sonuçlanan, yargılamanın getirdiği olumsuzlukları taşımayan ve belirli koşullarda yargıya da taşınabilen, tıbbi uygulamalardan kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümünde göz önünde bulundurulması gereken bir usuldür.

Anahtar Kelimeler: Sigorta, tahkim, hakem, zorunlu mali sorumluluk, tıbbi kötü uygulama.

KAYNAKLAR

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu

Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelik

Sigorta Tahkim Komisyonu Faaliyet Raporu, 2014.

P05.

EŞİNİ ÖLDÜRME İLE SONUÇLANAN KISKANÇLIK PARANOYASI OLGUSU

Erkol Z.*

***Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Bolu.**

Paranoya, aşırı endişe veya korkuyla karakterize edilen, mantıksız kuruntularla ortaya çıkan bir rahatsızlıktır. Para (dışarıda) ve nous (akıl, aklını kaçırma) kelimelerinden türemiş olup [Yunanca](#)'da "paranous (düpedüz delilik)" anlamına gelmektedir. Hastalık, kişilerde daha çok 30-40 yaşlarında ortaya çıkar. Çoğunlukla psikotik rahatsızlıklarla, bazen de paranoid kişilik bozukluğu gibi psikotik olmayan durumlarla birlikte görülebilir. Muhakeme kusuru sonucunda ortaya çıkan hastalıkta kişi olaylar karşısında, bu olayın farklı şekillerde gelişebileceğini düşünür. Aynı olayı sağlıklı kişiler normal olarak değerlendirdiği halde, paranoya hastalığına sahip olan kişiler farklı muhakemeler ile olayları tamamen farklı şekilde değerlendirir. Bu kişiler kendisiyle ilgili komploların varlığını sürekli olarak düşünerek endişe duyar, kendilerine veya sahip olduğu maddi varlıklarına karşı bir tehdit olduğu endişesini taşır.

Hastalık; kişinin takıntılarının genellikle tek bir konu üzerinde yoğunlaştığı sistematik hezeyanla karakterizedir. Paranoya; kıskançlık, aldatılma, takip edilme, zehirlenme, ciddi hastalığa sahip olma gibi hezeyanlar ile seyredilmektedir. Eşi tarafından aldatılma, kıskançlık düşünceleri ile seyreden bazı paranoya olgularında hastalığın seyri eşini öldürme eylemiyle sonuçlanabilmektedir.

Çalışmada; eşine karşı uzun süredir kendisini aldattığı yönünde hezeyanları olan, bu nedenle eşini öldüren bir olgu sunulmuştur. Olgunun muayenesi sonucunda kendisinde "kıskançlık paranoyası" adı verilen hastalığın bulunduğu, söz konusu adam öldürme suçunu hastalığının ifadesi ve sonucu işlediği, bu hastalığının olayları sağlıklı olarak değerlendirip onlardan sağlıklı sonuçlara varabilme yeteneğini ortadan kaldıracak nitelikte bulunduğu, kişinin işlediği iddia edilen suçuna karşı ceza ehliyetini haiz olmadığı yönünde rapor düzenlenmiştir.

Eşe yönelik hezeyan niteliğindeki kıskançlık düşüncesi öldürmeye kadar varabilen vahim sonuçlara neden olabilmektedir. Bu yönde düşüncelere sahip olan kişilerin düzenli şekilde psikiyatrik yardım almaları önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Paranoya; Kıskançlık paranoyası; Adam öldürme; Ceza ehliyeti.

P06.

KOMPLEKS SUİSİT – OLGU SUNUMU

Erkol Z.*

***Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Bolu.**

Birden fazla yöntem kullanılarak gerçekleştirilen intiharlar "kompleks suisit" olarak adlandırılmaktadır. Bu tür intihar olgularında ilk denenen, bilek seviyesinde damar açma, ilaç alımı gibi yöntemlerin belirli bir sürede ölüme neden olmaması durumunda, letalitesi daha yüksek olan ası, ateşli silah yaralanması gibi yöntemler kullanılarak eylemin tamamlandığı görülebilmektedir. Kurbanın ölüm konusunda kararlı olduğu bazı olgularda ise kurtulma olasılığını ortadan kaldırmak amacıyla birden fazla intihar yöntemi, aynı anda, bir arada kullanabilmektedir.

Çalışmada; bıraktığı notta hayattan zevk almadığı için ölmeye karar verdiğini, bu nedenle insektisit içtiğini, bir süre yatarak bekledikten sonra ölmediği için, evde bulunan av tüfeğini kullanarak intihara karar verdiğini belirten bir erkek olgu sunulmuştur. Olay yeri incelemesinde ölenin yanında insektisit kutusunun ve av tüfeğinin bulunduğu, ağızından yoğun insektisit kokusunun geldiği belirlenmiştir. Karın bölgesinde etrafında siyah renkli is bulunan av tüfeği saçma tanesi toplu giriş deliği tespit edilmiştir.

Otopsi sonucunda; insektisit alan kişinin ölümünün av tüfeği saçma tanesi yaralanmasına bağlı iç organ ve büyük damar harabiyeti neticesinde meydana geldiği yönünde rapor düzenlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Suisit; Kompleks suisit; İnsektisit; Ateşli silah; Av tüfeği.

P07.

İPLE BOĞMA ŞÜPHESİNE NEDEN OLAN YALANCI TELEM: OLGU SUNUMU

Erkol Z.*

***Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Bolu.**

Şişman ve kısa boyunlu kişilerin ya da bebeklerin boyun bölgesinde cilt katlanma yerinde teleme benzer bir görüntü ortaya çıkabilmektedir. Yine kolye gibi takıların boyun bölgesine bası yapması sonucunda telem görünümünde iz oluşabilmektedir. Buna yalancı telem adı verilmektedir. Cesedin deneyimli olmayan hekimler tarafından yapılan muayenesinde doğal nedenlerle oluşan bu görünüm telem olarak değerlendirilebilmekte, dolayısıyla bağla boğma, ası gibi bir olayın ölüme neden olduğu yönünde şüphe oluşturabilmektedir.

Çalışmada evinde ölü olarak bulunan 65 yaşında bir kadın olgu sunulmuştur. Kronik kalp-damar hastalığı nedeniyle yıllardır tedavi gördüğü ifade edilen kişinin cesedinin olay yerinde yapılan muayenesinde boyun bölgesinde 2 mm. genişliğinde, boyun çizgilerine paralel uzanan, boyun her yanda sonlanan iz tespit edilmiştir. Otopside, dış muayene sırasında 90-95 kg ağırlığındaki cesedin omuz bölgesinin alt kısmına boyun tahtası konulmak suretiyle baş arkaya doğru düşürülmüş, boyun cildi gergin konuma getirilmiştir. Bir süre bekledikten sonra boyun bölgesindeki izin kaybolduğu görülmüş, dolayısıyla belirtilen izin pozisyonel cilt katlanmasına bağlı olarak oluştuğu anlaşılmıştır. İç muayenede boyun cildi altında, boyun adaleleri arasında ekimoz, hematoma gibi herhangi bir travmatik bulgu olmadığı, hyoid kemik ve tiroid kartilajın sağlam bulunduğu tespit edilmiştir. Otopsi bulguları ve histopatolojik muayene sonuçlarına göre kişinin ölümünün kalp-damar hastalığına bağlı olarak meydana geldiği tespit edilmiştir.

Boyun bölgesinde teleme benzer görünüm olan olgularda cesedi bulan kişilerin verdiği bilgiler, olay yeri inceleme verileri ile otopsideki dış ve iç muayene bulguları ve histopatolojik ve toksikolojik inceleme sonuçları birlikte değerlendirilerek ölüm nedeni belirlenmeli, yalancı telem olasılığı ekarte edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Telem; Yalancı telem; Bağla boğma; Ası; Asfiksi.

P08.

KAZA ORİJİNLİ BİR BEBEK ASI OLGUSU

Erkol ZERRİN*

***Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Bolu.**

Ası bir bağ ile boğulma olayıdır. Burada ipe uygulanan kuvvetin kaynağı vücudun kendi ağırlığıdır. Orijin genellikle intihardır. Nadiren kaza ve cinayet orijinli ölümler görülebilir. Kırsal kesimdeki bazı evlerde bebeklerin uyuması için ip kullanılarak salıncak oluşturulmaktadır. İki sabit nokta arasına çift kat olarak gerilen urgan veya naylon ipin iki katı arasına battaniye vb bir örtü konulmakta, bu örtünün bir kenarı bir ipin üzerinden, diğer kenarı diğer ipin üzerinden dolaştırılarak bebeğin yatabileceği salıncak niteliğinde bir zemin oluşturulmaktadır. Salıncığın alt ve üst ucuna konulan birer tahta vasıtasıyla salıncığın iki ucu birbirinden ayrılmakta, zemin kısmına da bebeğin üzerine yatırılacağı minder konulmaktadır. Ayrıca bebeğin uyandığında aşağı doğru kayıp salıncaktan düşmemesi için üst ve alt kısmından tülbent gibi bir bağ ile bağlanmaktadır.

Bebeğin salıncaktan düşmemesi için bağlanan yemeni, tülbent vb cisim, aynı zamanda bebek için büyük bir tehlike arz etmektedir. Salıncak içerisinde hareket eden ve aşağıya doğru kayan bebeğin alt çene kısmı salıncığın yukarısına bağlanan bu tülbente takılabilmekte, bebek tekrar yukarı çıkamadığı, aksine aşağıya doğru kaymaya devam ettiği için boyun bölgesinden tülbente asılı durumda kalmaktadır. Daha büyük bebeklerde, bebeğin boyun kısmının bağa takılı durumda iken bedeninin salıncaktan aşağıya sarktığı, böylece bebeğin salıncaktan aşağıya asılı durumda kalabildiği görülmektedir. Dolayısıyla kaza orijinli bir ası olayı meydana gelebilmektedir.

Çalışmada 8 aylık kaza orijinli bir bebek ası olgusu sunulmuştur. Annesinin, salıncığında uyur durumda bırakarak mutfağa gittiği bebek yaklaşık 1 saat kadar zaman geçtikten sonra hareketsiz durumda bulunmuştur. Salıncığının içinde aşağıya doğru kayarak üst tarafta bağlı durumdaki bez parçasından yapılmış ipe boyun bölgesinden asılı kaldığı ve derhal hastaneye getirildiği bildirilen olgunun muayenesinde eks olduğu anlaşılmıştır.

Yazıda; olgu sunularak bu tür kazaların meydana gelmemesi için alınabilecek önlemlere dikkat çekilmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ası; Kaza orijinli ası; Asfiksi; Salıncak; Beşik.

P09.

ASIYA BAĞLI İKİLİ ÖLÜM: OLGU SUNUMU

Abdullah Avşar¹, M.Feyzi Şahin², Bilgin Höyükler³, Erdem Okdemir⁴, Safa Çelik²

¹ Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı, Kahramanmaraş,

² Adalet Bakanlığı Adli Tıp Kurum Başkanlığı, İstanbul,

³ Adalet Bakanlığı Adli Tıp Kurumu Şube Müdürlüğü, Balıkesir,

⁴ Adalet Bakanlığı Adli Tıp Kurumu Şube Müdürlüğü, Kahramanmaraş,

Yazışma Adresi: Abdullah Avşar, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp ABD. Tel: 505 228 88 64, drabdullahavsar@gmail.com

ÖZET

Failin, cinayet işledikten sonra intihar etmesi veya iki kişinin birlikte intihar etmesi ikili ölüm olarak tanımlanmaktadır. Cinayet-intihar şeklinde gerçekleşen ikili ölümler de neden sıklıkla kişiler arasındaki ilişkinin sona ermesidir ve kurban da genellikle eş olmaktadır. Öldürmek için en yaygın neden ilişkinin bozulması sonucu meydana gelen kıskançlık ve intikam duygusudur.

Çalışmamızda, eşi ile ayrılma sürecinde olan genç bir babanın kendini ve çocuğunu ası sonucu öldürmesi sunulmuş ve bu konuda yapılmış diğer çalışmalar çerçevesinde tartışılması amaçlanmıştır.

Anahtar kelimeler: İkili ölüm, cinayet-intihar, ası

P10.

OLAY YERİ VE ADLİ FOTOĞRAFÇILIĞIN ÖNEMİ: OLGU SUNUMU

Abdullah Avşar¹, Erdem Okdemir², Ramazan Karanfil¹, Ömer Kaya¹

¹ Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı, Kahramanmaraş,

² Adalet Bakanlığı Adli Tıp Kurumu Şube Müdürlüğü, Kahramanmaraş,

Yazışma Adresi: Abdullah Avşar, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp ABD. Tel: 505 228 88 64, drabdullahavsar@gmail.com

ÖZET

Adli olayların aydınlatılmasında önemli bir yer tutan olay yeri incelemelerine, özellikle adli ölüm olgularında savcı veya hâkimler ile birlikte adli tıp uzmanının da katılması olayın çözümlenmesine büyük katkı sağlayacaktır.

Olay yerinin kalıcı özellik kazanması, olayın nasıl olduğunun anlaşılması ve olay yerinde bulunmayanlar için olay yerinin incelenmesi gibi birçok önemli husus için en uygun yöntem olay yerinin görüntülenmesidir. Olay yerinin görüntülenmesi alanında uzman kişiler tarafından doğru açı, doğru ışık ve ölçek kullanılması gibi birçok özelliğin eksiksiz olarak kullanılması ile yapılacak görüntüleme ile amacına ulaşabilir.

Çalışmamızda, araç içi trafik kazası sonucu gerçekleşen, suda boğulmaya bağlı bir ölüm olayında olay yeri incelemesinin ve adli fotoğrafçılığın öneminin vurgulanması amaçlanmıştır.

Anahtar kelimeler: otopsi, olay yeri inceleme, adli fotoğrafçılık

P11.

ANTİK DÖNEM TOPLUMLARINDA ANTEMORTEM TRAVMALARIN TESPİTİ

Ayşegül Şarbak, Özgür Bulut, Mustafa Tolga Çırak, Asuman Çırak

Hitit Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Antropoloji Bölümü (Hitit University, Faculty of Art & Sciences, Department of Anthropology)

ÖZET

Vücudun herhangi bir bölgesinde oluşan tahribat veya yaralanma izleri olarak tanımlanan travma, kemik dokusunda olan ayrılma, kemiğin devamlılığının ve anatomik yapısının bozulması olarak da tanımlanabilir. Adli Antropolojide travma meydana geliş durumlarına göre Antemortem Travma, Perimortem Travma ve Postmortem travma olarak üç aşamada incelenir. Çalışmamızın amacı, adli antropolojide kullanılan travma analiz metotlarıyla antik dönem iskeletlerindeki antemortem travmaların tespit edilmesidir. Çalışmamızın konusunu oluşturan iskelet materyal, Bizans Dönemi'ne tarihlendirilen Spradon Antik Kenti kazılarında ve Gümüş Tümülsü kazılarında ele geçirilmiştir.

Spradon Antik Kenti'ne ait bir bireyin kafatasında tespit edilen antemortem travma frontal bölgede yer almaktadır ve çöküntü şeklindedir. Çöküntü 16,10 mm genişliğinde, 13,75 mm uzunluğundadır. Gümüş Tümülsü bireyindeki travmanın kesici aletle meydana geldiği düşünülmektedir. Travma kafatasının sağ parietalle sol parietaloccipitalle birleştiği noktada bulunmaktadır. Kesik izi 57.81 mm uzluğundadır ve kesi izi sağ parietalin alt kısmına doğru uzanmaktadır. Kesi izi kafatasının iç kısmından da gözlenebilmektedir.

Adli antropologlar iskelet üzerinde var olan travmaların nedenini ve ne tür alet ya da olayla meydana geldiğini tespit edebilirler. Çalışmamızda antik dönem iskeletlerinde görülen travmaların çeşidi ve nasıl meydana geldiği araştırılmıştır.

Anahtar kelimeler: *Adli Antropoloji, Travma Analizi, Paleopatoloji*

ABSTRACT

Trauma that is defined as damage or scars of injury that occurs in any part of the body can be also described as dissociation of bone tissue, disruption of the continuity and anatomic structure of the bone. According to the occurrence of conditions, trauma is analysed in three phases as Antemortem trauma, Perimortem trauma and Post-mortem trauma in forensic anthropology. The aim of this study is determination of antemortem traumas in ancient period skeletons by the methods of analysis that are used in forensic anthropology. Skeleton material that is forming the subject of our study was obtained from excavations of the Spradon Ancient City which is dated as Byzantine period and excavations of Gümüş Tumulus.

Antemortem trauma that is determined on the person's skull that is belonging to Spradon Ancient City is on the frontal part of skull and is dent shape. The dent is 16,10 mm wide and 13,75 mm length. It is thought that trauma that is belonging to person of Gümüş Tumulus was occurred by the cutter tool. Trauma is located on the junction of the left and right parietals with occipital. Cut marks are 57.81 mm length and extend to the bottom of the right parietal. The cut marks can be observed from the inside of the skull.

Forensic anthropologists can determine the causes of trauma that are on the skeleton and what kind of tools or event has occurred. In this study, types of trauma that are observed on the skeletons of the ancient period and how they occurred are examined.

Keywords: *Forensic anthropology, Analysis of trauma, Paleopatholog*

P12.

KEMİK BULUNTULAR ÜZERİNDE DIŞ ETKENLERE BAĞLI OLUŞAN İZLERİN TANIMLANMASI VE KİMLİKLENDİRMEDE ÖNEMİ

Ayla SEVİM EROL¹, Çilem SÖNMEZ SÖZER¹

İnsanlık tarihinde ölümlerini ritüellerle ve düzenli bir biçimde defneden ilk insan Neanderthal olarak bilinmektedir. İnsanoğlu daha sonraları gelenekleri doğrultusunda ölümlerini gömmek için çeşitli mezar biçimleri geliştirmiştir. Bu mezar biçimleri, ilgili olduğu toplumun inançları, gelenek - göreneklere ve yaşam biçimleri hakkında bilgi edinmemizi sağlamaktadır. Çeşitli olaylar sonucu ölen ve ya öldürülen bireyler, rastgele gömüler şeklinde veya atıl olarak ele geçmektedirler. Bu tarz ele geçen iskeletler üzerinde dış etkenlere bağlı olarak oluşan çok farklı izler tespit edilebilmektedir. Bu izlerin, Adli Antropolojik açıdan kimliklendirmede hastalık ve çeşitli travma izleriyle karıştırılmaması büyük önem arz etmektedir. Bu nedenle kemikler üzerinde belirlenecek tüm izlerin neden ve nasıl oluştuğunun cevaplanması adli kimliklendirmede büyük önem taşımaktadır. Kemirici izleri, topraktaki aşındırıcı etkenler, su, güneş ve bitkiler kemiğin yüzeyinde değişik izler oluşmasına sebep olabilmektedir. Ele geçen herhangi bir kemik buluntu üzerinde yapılacak araştırmalar; bireyin ölüm yeri, iskelet buluntunun gömüldüğü andan bulunduğu zamana kadar geçen süreçte hangi aşamalardan geçtiği, vücudun orijinal konumu ve sonrasında kalıntıların herhangi bir şekilde hareket ettirilip ettirilmediği, kalıntılar dağılmışsa buna sebep olan etkenler hakkında bilgi edinmemizi sağlayacaktır. Bu bilgiler de, iskelet buluntusunun adli vaka olup olmadığının çözümlenmesinde önemli katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Adli Bilimler, Adli Antropoloji, Kemik, Tafonomi, Kimliklendirme

¹Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi Antropoloji Bölümü 06100 Sıhhiye / Ankara

THE IMPORTANCE OF THE DESCRIPTION AND IDENTIFICATION OF THE TRACES WHICH ARE CAUSED BY EXTERNAL FACTORS ON THE BONE FINDINGS

Ayla SEVİM EROL¹, Çilem SÖNMEZ SÖZER¹

Neanderthals are known as the first people who buried their deaths with rituals in the history. With the traditions, people began to develop new burial places. These new burial places provide us the information about the beliefs, traditions and thoughts of the people who made them. The individuals who died or were killed by some reasons can be found in common burials. These skeletons' bones may have many traces which were occurred by external factors. These traces should not be confused with the traces which were occurred diseases and some trauma effects in Forensic Anthropology. For this reason, all of the traces on the bones are very important for forensic identifications. The gnaws, the corrosion of soil, water, sun and plants can be the reasons for traces. The researches which are on bones provide us information about the place of death, the process that skeleton has been after death or the location of death body. And these information will help us to identify the skeletons as forensic case or not.

Keywords: Forensic Science, Forensic Anthropology, Bone, Taphonomy, Identification

¹Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi Antropoloji Bölümü 06100 Sıhhiye / Ankara

P13.

Yüz Tanıma Sistemleri: Yeterlilik Perspektifinde Bir Değerlendirme

Metin Atılğan^a, Özgür Bulut^b

^aAnkara Kriminal Polis Laboratuvarı Müdürlüğü (Ankara Police Forensic Laboratory)

^bHitit Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Antropoloji Bölümü (Hitit University, Faculty of Art & Sciences, Department of Anthropology)

Özet

Yüz tanıma teknolojisi görüntü kayıtlarından kimlik tespit ve doğrulama ihtiyacını karşılamak amacı ile ortaya çıkmıştır. Kimliklendirmeyeyardımcı olarak kullanılmaya başlanan yüz tanıma teknolojisi izleme ve gözetleme sistemlerine entegre edilerek yaygın olarak uygulanmaktadır. Yüz tanıma sistemleri resimler, videolar yada kapalı devre güvenlik kamera kayıtları içerisinde tespit edilen yüzleri veri tabanlarındaki kayıtlı yüz fotoğrafları ile karşılaştıran ve doğrulayan sistemlerdir. Günümüzde bu teknoloji ile ilgili olarak yapılan araştırmalar ise sistemin yapmış olduğu doğrulamaların güvenilirlik seviyesini artırmayı amaçlamaktadırlar. Bu sistemler çalışmalarını esnasında halen insan faktörüne ihtiyaç duyan ve ortaya koymuş oldukları sonuçların bir insan tarafından değerlendirilmesine ihtiyaç duyan sistemlerdir.

Bu çalışmada, yüz tanıma sistemlerinin çalışma prensipleri, tanıma ve kimliklendirmedeki başarı oranları, yetersizlikleri ve kazanımlarından bahsedilecektir.

Anahtar Kelimeler: Yüz tanıma, Kimliklendirme, Doğrulama

Facial Recognition Systems: An Assessment of Competency Perspective

Abstract

Facial recognition technology has emerged for providing identification and verification from image/video recordings. Facial recognition technology integrated to watching and observation systems is commonly used for assisting identification. Facial Recognition Systems are the systems that compare the faces in the image, video or closed circuit television (CCTV) footages with the facial photographs in the database. Nowadays, researches related to those technologies aim to increase the reliability of verification to be done by the system. These systems currently need human factor and outcomes of the systems need to be assessed by the human.

In this study, working principles, success ratios in recognition and identification, incompetency and gains of the facial recognition systems will be discussed.

Keywords: Facial Recognition, Identification, Verification

P14.

Görüntüler Üzerinde Dijital Manipülasyon Teknikleri ve İnceleme Yöntemleri

Metin Atılğan^a, Özgür Bulut^b

^aAnkara Kriminal Polis Laboratuvarı Müdürlüğü (Ankara Police Forensic Laboratory)

^bHitit Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Antropoloji Bölümü (Hitit University, Faculty of Art & Sciences, Department of Anthropology)

Özet

Dijital medya inceleme ve düzenleme yazılımlarının yaygınlaşması multimedya dosyaları üzerinde kötü niyetli manipülasyon yapılmasının artışına yol açmıştır. Adli vakalarda dijital resimler üzerinde en genel manipülasyon yöntemi, “kopyala/yapıştır” olarak kaynak resim üzerinde bir bölgenin kopyalanarak başka bir hedef resim üzerine yerleştirilmesidir. Bu sebeple, alan uzmanları “kopyala/yapıştır” manipülasyonu tespitinin güvenilir ve etkili bir şekilde tespit yöntemlerine ihtiyaç duymaktadırlar.

Dünya genelinde manipülasyon tespit yöntemleri, “Aktif Metod” ve “Pasif Metod” olarak bilinen iki ana başlık altında incelenmektedir. “Aktif Metod” yönteminde orijinal resim üzerine önceden yerleştirilmiş olan “Dijital Filigran” kullanılarak şüpheli resim üzerinde manipülasyon yapıp yapılmadığı tespit edilir. Eğer filigran yapısında modifikasyon olduğu durumlarda manipülasyon yapıldığı tespit edilebilmektedir. “Pasif Metod” yönteminde ise, orijinal olup olmadığı bilinmeyen resimler üzerinde yürütülen inceleme ve analizler neticesinde pozitif yada negatif yönde bir kanaate varılmaktadır.

Bu çalışmada, dijital görüntüler üzerinde yürütülen manipülasyon inceleme tespit çalışmalarından ve bu çalışmalar sonucunda varılan kanaatlerden bahsedilecektir.

Anahtar Kelimeler: Manipülasyon, Dijital Medya İnceleme, Aktif-Pasif Metod

Digital Forgery Detection Techniques on Images and Inspection Methods

Abstract

The increasing popularity of digital media editing softwares has led to widespread tampering of multimedia files for malicious purposes. The most common form of tampering associated with digital images is copy-move forgery, in which a portion of an image is duplicated from a source image and substituted in a target image in forensic cases. Thus, forensics experts require reliable and efficient means of detecting copy-move forgery.

Forgery detection techniques are categorised under two main fields as known “Active Method” and “Passive Method” throughout the world. In “Active Method” technique, whether an image is forged or unforgerd can be detected by using “Digital Watermark” placed in the image before. In case a watermark in the image is altered, manipulation can be detected. As to “Passive Method”, sets of analysis conduct on the unknown image and then arrive to positive or negative opinion whether its forgerd or not.

In this study, forgery detection techniques and judgments taken as a result of the analysis conducted will be discussed.

Keywords: Manipulation, Digital Media Examination, Active-Passive Method

P15.

Kemiklerdeki Gizli Gerçekler: Olgu Sunumu

İsmail Hızlıo^a, ÖzgürBulut^b, YalçınCoşgun^a

^aAnkaraKriminal Polis LaboratuvarıMüdürlüğü, AdliAntropolojiBirimi (Ankara Police Forensic Laboratory, Forensic Anthropology Division)

^bHitit Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Antropoloji Bölümü (Hitit University, Faculty of Art &Sciences, Department of Anthropology)

ÖZET

Giriş: Adli vakalara konu olaniskelet buluntuları detaylı bir incelemeye tabi tutulduğunda o vakanın araştırma seyri değişebilmekte ve kimliklendirme açısından oldukça önemli bulgular elde edilebilmektedir. Adli antropoloğun üzerinde titizlikle çalışacağı ve ortaya çıkaracağı gerçekler iskelet içinde gizlenmiş ve şifrelenmiş olan tür tayini, minimum birey sayısı, cinsiyet tayini, yaş tahmini, boy uzunluğu ve travma tayinidir.

Olay:Çankırı iline bağlı Kurşunlu ilçesindeyol yapımı çalışmaları esnasında çok sayıda kemik bulundu.İlgili adli mercii tarafından başlatılan soruşturma kapsamında kemik/kemik parçaları üzerinde gerekli incelemelerin yapılması talebi ile tüm bulgular adli antropoloji laboratuvarına gönderildi.

Bulgular:Üzerinde toz/toprak bulunan altmış yedi (67) adet kemik/kemik parçası laboratuvarımızda temizlendi ve 1- 67 arası rakamları ile numaralandırılarak kayıt altına alındı.Kemikler üzerinde yapılan ön incelemede 50-65 arası rakamları ile numaralandırılan kemik parçalarının kafatasına ait olduğu belirlendi ve anatomik pozisyonları dikkate alınarak birleştirildi.

Kemikler morfolojik ve metrik özellikleri ile buldukları yerler dikkate alınarak gruplandırıldı. Gruplandırma çalışması neticesinde tüm kemiklerin en az üç bireye ait olduğu belirlendi(1-65 arası kemikler birinci birey, 66 numaralı kafatası parçası ikinci birey ve 67 numaralı kafatası parçası üçüncü birey). Kemikler üzerinde yürütülen antropolojik analizler sonucunda birinci bireyin 35+ yaşında bir erkek cinsiyetinde olduğu tespit edildi.Ancak, diğer iki bireyin cinsiyet ve yaşlarının tespit edilebilmesi eldeki verilerin yetersizliği sebebiyle mümkün olmadı.

Tartışma: Adli vakalara konu olaniskelet buluntularının insana ait olup olmadığının belirlenmesi, insana ait kemiklerin biyolojik profilinin oluşturulması ve birey sayısının belirlenmesi vakanın aydınlatılması açısından hiç şüphesiz oldukça önemli bir yere sahiptir. Bununla birlikte, bu vaka incelemesi, iskelet üzerinde yürütülen adli antropolojik incelemelerin maliyetinin çok düşük ve sonuçlandırma hızı açısından çok hızlı olduğunu, böylece adli kimliklendirme incelemelerinde öncelikli ve vazgeçilmez bir yöntem haline geldiğini göstermektedir.

Anahtar kelimeler: Kimliklendirme, Adli Antropoloji, Biyolojik Profil

Undercovered Truths in Bones: A forensic Case

ABSTRACT

Introduction: The course of investigation changes and important findings are provided due to the examinations of skeletal remains in detail related a forensic case. The truths concealed and decoded in the skeleton can be revealed by forensic anthropologist through studiously works are species determination, minimum number of individuals, sex-age-stature determination and trauma analysis.

Case: A number of bones were found in Çankırı city, Kurşunlu district during a road construction. All bone and bone fragments were sent to the forensic anthropology laboratory by legal authority for necessary examinations.

Results: 67 bone/bone fragments were cleaned and numbered between 1 and 67. According to a preliminary examinations; bone fragments numbered between 50-65 are belonged to a skull and then they were reconstructed taking account of the anatomical positions.

Bones were grouped by considering morphological and metrical features. It was determined that bones are belong to minimum three individuals (1-65 for individual I, 66 for individual II and 67 for individual III). Individual I was aged at 35+ according to the anthropological analysis. However, it wasn't possible for age determination of the other two individuals because of lack of data.

Discussion: Determination of "human or not", biological profile of the human skeletal remains and minimum number of individuals have important roles for solving the forensic cases. Moreover, this study showed that forensic anthropology becomes a primary and essential method in forensic identification correspondingly low cost, fast process and conclusion.

Keywords: *Identification, Forensic Anthropology, Biological Profile*

P16.

Adli Kimliklendirmede Tercih Edilecek Son Yöntem – Yeniden Yüzlendirme: Elmadağ Vakası

Özgür Bulut^a İsmail Hızlıoğlu^b

^aHitit Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Antropoloji Bölümü (Hitit University, Faculty of Art & Sciences, Department of Anthropology)

^bAnkara Kriminal Polis Laboratuvarı Müdürlüğü, Adli Antropoloji Birimi (Ankara Police Forensic Laboratory, Forensic Anthropology Section)

Özet

Giriş: Yeniden yüzlendirme; pozitif kimliklendirme yöntemleri yeterli sonuç elde edilemediği vakalarda iskelet buluntusuna ait kafatasının muhtemel yüz görüntüsünün ortaya çıkarılması çalışmasıdır. Yeniden yüzlendirme yöntemlerinden birisi ise doku kalınlık işaretleri ile yüze ait kasların ve diğer yumuşak dokuların birlikte uygulandığı ve yaygın olarak tercih edilen Manchester yöntemidir.

Materyal/Method: 2013 yılında Ankara ili Elmadağ ilçesi bölgesinde ağaçlık bir alandaki kompozisyon sonucunda yüksek oranda yumuşak dokusundan ayrılmış yüzeysel gömü halinde bir ceset bulundu. Üzerindeki kıyafetlerden ve kullandığı aksesuarlardan cesedin kadına ait olduğu belirlendi ancak kimliğini belirleyebilecek net bir bilgiye ulaşılamadı. Yapılan tüm pozitif kimliklendirme çalışmalarına rağmen kimlik tespiti yapılamayan ceset kimsesizler mezarlığına gömüldü. 2014 yılında ilgili adli merci bireyin kimlik tespitinin yapılabilmesi için bireye ait kafatasını fekk-i kabir işlemi ile mezardan çıkarıp yeniden yüzlendirme çalışmalarının yapılabilmesi için laboratuvarımıza gönderdi.

Çalışmanın metodu yüz kaslarının sırasıyla anatomik yerleşimi prensibine dayanan ve yüz doku kalınlıklarının referans alındığı Manchester yöntemidir. Bununla birlikte kafatasının biyolojik profili olan yaş, cinsiyet ve etnikorijin hususlarının belirlenmesi yönünde çalışmalar yapılmıştır.

Bulgular: Kafatası üzerinde yürütülen osteolojik incelemeler neticesinde bireyin kadının cinsiyetine ait olduğu ve 20-25 yaş aralığında olduğu kanaatine varıldı. Kafatasının alçıdan MKY (Manuel kalıp alma yöntemi) ile kopyası alındı. Alçı kafatası Frankfurt Horizontal Düzleminde (FHD) kaideye sabitlendi ve üzerine yaş ve cinsiyetine uygun doku kalınlıkları yerleştirildi. Daha sonraki aşamada yüze ait kaslar ve diğer yumuşak dokular başlangıç ve bitiş noktaları dikkate alınarak modellendi. Ağız, burun, gözler ve kulaklar uygun regresyon eşitlemelerinin uygulanması ile belirlendi ve anatomik yapılarına uygun olarak modellendi. Son olarak bireyin yaşına ve cinsiyetine uygun yaşlanma karakteristikleri çalışmaya uygulandı ve çalışma tamamlandı.

Tartışma: Kimliklendirme çalışmalarına yardımcı olmak maksadıyla yeniden yüzlendirme tüm dünyada sıklıkla tercih edilmektedir. Manchester metodu doku kalınlıklarını kullanmanın yanında yüze ait kasları ve diğer yumuşak dokularıda çalışmaya dahil edilmekte buda yüzlendirme çalışmasının başarı oranını artırmaktadır. Bu vaka çalışmasında kimliklendirilmesi yapılamamış iskelet buluntusuna ait kafatası üzerinde Manchester metodu uygulanarak yeniden yüzlendirme çalışması yapılmış ve muhtemel yüz görüntüsü elde edilmiştir. Yeniden yüzlendirme çalışmalarında başarılı sonuçlara ulaşmak için toplumlara özgü regresyon formüllerinin geliştirilmesi ve yaş gruplarına uygun olarak revize edilmesinin gerektiği önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Yeniden yüzlendirme, Manchester metodu, Adli Antropoloji

The last Method in Forensic Identification – Facial Reconstruction: Elmadağ Case

Abstract

Introduction: Facial reconstruction is a study to recreate a probable face of the deceased when a sufficient result cannot be reached by the application of positive identification methods. One of the facial reconstruction methods is Manchester method which facial tissue thicknesses and facial muscles are applied together in this preferred method.

Materials / Methods: A body with high decomposition rate was found in a wooden area of Elmadag district in Ankara province in 2013. It was determined that the body was a female according to the costumes and accessories of the body. However, it was not possible to reach clear information to determine the identity. The corpse was buried in the homeless cemetery in spite of application of all positive identification methods. The judicial authority sent the skull after the exhumation of the grave in order to reconstruct the face of the individual in 2014. Methodology of the study is Manchester method, which was based on attachment of the facial muscles in anatomical positions and referred facial soft tissue thicknesses. Moreover, further studies were carried on to determine biological profile as age, sex and ethnic origin of the skull.

Results: The individual was determined that it was female and between 20 and 25 years of age after performing osteological analysis. Duplicated skull was located on a mount with FHP Frankfurt Horizontal Plane (FHP) and appropriate facial soft tissue thicknesses were applied on it. Facial muscles and other soft tissues were modeled considering the beginning and end of the points. Mouth, nose, eyes and ears were modeled according to the application of regression equations on the next phases. Lastly, aging characteristics were applied and facial reconstruction study was finalized.

Discussion: Facial reconstruction was commonly preferred in order to aid identification process. Manchester method uses not only facial tissue thicknesses but also facial muscles and other soft tissues into the study, thus it increases the success. To reach a successful results, it was suggested that population specific regression formulas need to be developed and revised according to the age groups.

Keywords: Facial Reconstruction, Manchester Method, Forensic Anthropology

P17.

Yüz Karşılaştırma ve Kimliklendirme: Adli Bir Olguda Morfolojik Analizin Uygulanması

Özgür Bulut^a, Metin Atılğan^b

^aHitit Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Antropoloji Bölümü (Hitit University, Faculty of Art & Sciences, Department of Anthropology)

^bAnkara Kriminal Polis Laboratuvarı Müdürlüğü (Ankara Police Forensic Laboratory)

Özet

Görüntü kayıtlarından Yüz inceleme ve karşılaştırma; olayın meydana geldiği yeri ve anı kayıt altına alan kamera kayıtlarından elde edilen şüpheli şahsa ait yüz fotoğrafları ile şüpheli olduğu değerlendirilen şahsın fotoğrafları arasında yapılan eşleştirme işlemidir. Son yıllarda kullanımı artan yüksek çözünürlüğe sahip güvenlik kamera sistemleri, cep telefonu kameraları, dijital kameralar adli vakalara ilişkin yüz karşılaştırmalı görüntü incelemelerinin sayısında ciddi oranda artışa neden olmuştur.

Yüz karşılaştırma incelemelerinde morfolojik analiz; iki yüz fotoğrafı arasında morfolojik yapıların birbirlerine olan benzerlikleri ve/veya farklılıkları ele alınmaktadır. İncelemeler sonucunda elde edilen benzerlik/farklılıklara dikkate alınarak her iki fotoğrafın aynı şahsa ya da farklı şahıslara ait olduğu yönünde karar verilmektedir. Bu incelemelerde, tetkik konusu kayıtların/fotoğrafların ihtiva ettiği görüntü bilgisinin seviyesi ve farklı cephelerden çekilmiş mukayese fotoğrafların incelemeye dahil edilmesi karşılaştırma sonucunda verilecek kararın derecesini ve doğruluğunu doğrudan etkilemektedir.

Bu çalışmada, 2014 yılında Batman'da meydana gelen bir adli olaya ilişkin kamera kayıtlarında görülen şahıs ile olayın şüphelisi olduğu değerlendirilen bir şahsa ait fotoğraflar arasında yapılan karşılaştırmalı incelemeler ve verilen karar değerlendirilmesi tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yüz Karşılaştırma, Kimliklendirme, Görüntü Kayıtları

Facial Comparison and Identification: Application of Morphological Analysis in a Forensic Case

Abstract

Face comparison is the matching process between face photos of the suspect obtained from crime scene recordings at the time of incident. Widespread usage of high resolution closed circuit camera systems, cell phone cameras and digital cameras in recent years have caused to increase the number of facial comparison examinations.

Similarities or dissimilarities of morphological structures between the two photographs are considered in facial comparison examinations. A decision is made considering similarities/dissimilarities obtained at the end of the examination that the two photographs are the same person or not. The quantity of visual data of recordings and number of photographs from different angles effect the accuracy and level of decision.

In this study, facial comparison analysis and decision made between a target face and the suspect detected from the video recordings related a forensic case occurred in Batman and are discussed.

Keywords: ; Facial Comparison, Identification, Video Recordings

P18.

İskelet Üzerindeki İlk İnceleme: İnsan mı, Değil mi?

Özgür Bulut^aM. Fatih Koca^b

^aHitit Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Antropoloji Bölümü (Hitit University, Faculty of Art & Sciences, Department of Anthropology)

^bAnkara Kriminal Polis Laboratuvarı Müdürlüğü, Adli Antropoloji Birimi (Ankara Police Forensic Laboratory, Forensic Anthropology Section)

Özet

Adli Antropolojide kimliklendirmeye yönelik olarak uygulanan yöntemler insana ait olan iskeletleşmiş buluntular üzerinde yürütülmektedir. Dolayısıyla, öncelikle inceleme konusu iskelet buluntusunun insana ait olup olmadığının belirlenmesi gerekmektedir. Karşılaştırmalı Osteoloji iskelet buluntusunun insan mı, değil mi sorusunun cevaplandırılmasında adli antropoloğa önemli ipuçları sağlamaktadır.

Bebek ve çocuk kemikleri yetişkin bireye ait kemikler ile birebir aynı olmamaktadır. Hatta hayvan kemiklerine bile benzetilebilmektedir. Bununla birlikte, insana ait bir kemiğin kırık veya eksik olması ve yeterli morfolojik detay ihtiva etmemesi durumundao kemiğin diğer memeli hayvanlardan ayırt edilmesi zorlaşmaktadır.

Bu çalışmada, karşılaştırmalı osteolojinin iskeletten kimliklendirme çalışmalarındaki önemi ve tür ayırımındaki hususiyetler tartışılacaktır.

Anahtar kelimeler: Karşılaştırmalı Osteoloji, Adli Antropoloji, Kimliklendirme

First Examination on the Skeleton: Human or not?

Abstract

The methods to be applied for identification in forensic anthropology are carried out on the human skeletal remains. Therefore, skeletal remains need to be determined whether they belong to human or not at first. Comparative Anthropology gives anthropologist the tips in answering the question that skeletal remains are human or not.

Infant and child bones are not exactly the samewith adult bones. They may even be likened to animal bones. Furthermore, in the case of a missing part or fractured human bone and havinginadequate morphological details that make difficult to distinguish them from other mammals' bones.

In this study, importance of comparative osteology in skeletal identification studies and specialties of species identification will be discussed.

Keywords: Comparative Osteology, Forensic Anthropology, Identification

P19.

**SİBER SUÇLARDAN KORUNMA EĞİTİMİNİN
SİBER ZORBALIK DAVRANIŞLARINA ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

MÜGE UZUN*, MUSA ÖZSAVRAN, AYLİN KURT****

Bülent Ecevit Üniversitesi Zonguldak Sağlık YO Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Yrd.Doç.Dr.

Bülent Ecevit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Öğrencisi

AMAÇ:

Bu araştırma üniversite öğrencilerine siber suçlardan korunma konusunda verilen eğitimin siber zorbalık davranışlarına etkisini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

YÖNTEM:

Araştırma verileri kesitsel olarak bir üniversitede okuyan 93 üniversite öğrencisi ile Mart-Nisan 2016 tarihlerinde “Sosyo-Demografik Özellikleri Formu” ve “Siber Zorbalık Ölçeği ” yardımıyla toplanmıştır. Literatür ve Karaelmas Siber Güvenlik Uygulama ve Araştırma Merkezi desteğiyle ile “Siber Suçlardan Korunma” ya ilişkin bir sunum hazırlanmış, formlar ön test olarak örnekleme uygulanmış, sunumla eğitim verilmiş ve formlar son test olarak yeniden uygulanmıştır. Veri analizinde SPSS21.0 istatistik paket programı kullanılmıştır.

BULGULAR

Eğitim sonrası “Siber Zorbalık Son Test” puan ortalaması ($25,755 \pm 5,058$) “Siber Zorbalık Ön Test” puan ortalamasından ($26,500 \pm 5,818$) anlamlı düzeyde (Wilcoxon $Z= -3,173$; $p=0,002$) düşük bulunmuştur. İnternete mobil cihazdan girenlerin eğitim sonrası puan ortalaması ($25,00 \pm 1,9$) eğitim öncesinde puan ortalamasından ($25,48 \pm 2,4$) anlamlı düzeyde düşük bulunmuştur (MW/KW (ön test)=130,5 $p=0,009$; MW/KW (son test)=116,5 $p=0,002$). İnterneti ödev ve araştırma amacıyla kullananların eğitim sonrası puan ortalamasından ($24,87 \pm 1,7$) eğitim öncesinde puan ortalamasından ($25,80 \pm 3,8$) anlamlı düzeyde düşük bulunmuştur (MW/KW (ön test)=346,5 $p=0,009$; MW/KW (son test)=315, $p=0,009$).

SONUÇ

Siber zorbalık davranışlarının yaş, cinsiyet, internete giriş süresinden etkilenmediği, mobil cihazla (ev ya da internet cafede internete girenlere göre) ve ödev/araştırma amacıyla (eğlence ve oyun, haber takip etme ve diğer amaçlara göre) internete girenlerde eğitimin etkin olduğu belirlenmiştir.

ANAHTAR KELİMELER

Siber zorbalık, Siber suçlardan korunma

EVALUATION OF THE EFFECT OF CYBER CRIME PREVENTION TRAINING ON CYBER BULLYING BEHAVIOURS

MUGE UZUN*, MUSA ÖZSAVRAN**, AYLIN KURT**

* Bülent Ecevit University Zonguldak School of Health, Department of Nursing, Ass.Prof.

** Bülent Ecevit Üniversitesi Institute of Health Sciences, Master Student

OBJECTIVE

This study aimed to determine the effect of cyber crime prevention training to university students on cyber bullying behaviours.

METHOD

The data of this study was collected from 93 university students between March-April 2016 with “Socio-Demographic Information Form” and “Cyberbullying Scale” as cross-sectional. A presentation about cyber crime prevention training was prepared with literature review and support of Bülent Ecevit University Karaelmas Cyber Security Research and Application Center. The data collection forms were applied as pre-test, the training presentation were performed. Lastly the data collection forms were applied as post-test. SPSS21.0 was used for data analysis.

RESULTS

After the training, “Cyberbullying post-test” means score ($25,755 \pm 5,058$) was significantly lower to “Cyberbullying pre-test” means score ($26,500 \pm 5,818$) (Wilcoxon $Z = -3,173$; $p = 0,002$). The post-training mean score of the students who use the internet from mobile device ($25,00 \pm 1,9$) was significantly lower compared to the means score ($25,48 \pm 2,4$) before training (MW/KW (pre-test)=130,5 $p = 0,009$; MW/KW (post test)=116,5 $p = 0,002$). The post-training means score of the students who use internet for homework and research ($24,87 \pm 1,7$) was significantly lower compared to the means score ($25,80 \pm 3,8$) before training (MW/KW (pre- test)=346,5 $p = 0,009$; MW/KW (post-test)=315, $p = 0,009$).

CONCLUSION

It was determined that cyber bullying behaviours are not affected by age, gender and duration of using the internet. The training about cyber crime prevention were effective on the students who were use the internet from mobile device (compared to use from home and internet cafe) and for homework and research (compared to use for fun and play, following the news and other purposes)

KEY WORDS

Cyber bullying, Cyber crime prevention.

P20.

Üniversite Öğrencilerinin Antropometrik Ölçümlerinin Cinsiyetlere Göre Değerlendirilmesi*

Timur Gültekin, Vahdet Özkoçak, Galip Akın

Geçmişten günümüze beden tipi ve boyutları konularında antropometri tek dayanak olarak benimsenmektedir. Antropometrik ölçümler bireyin vücut yapısı ve beden oranları hakkında bizlere önemli bilgiler verir. Bireylerin ve toplumların antropometrik verileri cinsiyetlere, yaşa, genetik yapı ve çevresel faktörlere bağlı olarak farklılıklar gösterebilir.

Bu araştırmanın amacı, Üniversite öğrencilerinde antropometrik ölçümlerin kadın ve erkek bireyler arasında göstermiş olduğu farklılıkları ortaya koyarak adli antropoloji açısından bu verilerin önemine dikkat çekmektir. Bu amaç doğrultusunda, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde rastgele örneklem yöntemiyle, herhangi bir sağlık sorunu olmayan 200'ü kadın, 200'ü erkek toplam 400 lisans öğrencisinin antropometrik ölçümleri yapılmıştır. Antropometrik ölçümler, Antropometrik Standardization Referans Manual ve Martin ve Saller'in (1957) ve International Biological Programme (IBP) (Weiner and Lourie 1969, Tanner ve ark. 1969) önerdiği teknikler yardımıyla alınmıştır. Kadın ve erkek katılımcıların boy, ağırlık, tümkol uzunluğu, üstkol uzunluğu, önkol uzunluğu, üstbacak uzunluğu, dirsek genişliği, diz genişliği, omuz genişliği, karın derinliği, üstkol çevresi, bel çevresi, kalça çevresi, baldır çevresi antropometrik ölçümleri ölçülmüştür. Elde edilen antropometrik ölçümlerin normal dağılıp dağılmadığının tespiti için Kolmogorov-Smirnov testi yapılmıştır. Antropometrik ölçümlerin analizinde Pearson Correlation, Chi-Square ve Student T test kullanılmıştır. Antropometrik ölçümlerin tamamı kadın ve erkek katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($p < 0,001$). Tüm değişkenler bakımından erkeklerin antropometrik ölçüm değerleri, kadınlardan daha büyük değerler göstermektedir. Ayrıca cinsiyet ayrımında en iyi antropometrik ölçü için binary lojistik regresyon analizi yapılmıştır. Sonuç olarak bu çalışmada elde edilen veriler, adli antropolojik açıdan özellikle kimliklendirme konusunda çalışacak olanlar için bir veri kaynağı oluşturacaktır.

Anahtar Kelimeler: Antropometri, Kimliklendirme, Cinsiyet, Üniversite Öğrencileri.

Tükenmez Kalem Mürekkep Reçinelerinin TD-GC/MS ile Tayini ve Bu tespitin Yaşla İlgisi

Özlem Şimşek*, Dilek Salkım İşlek*, Salih Cengiz*

*İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Fen Bilimleri Anabilim Dalı, İstanbul/Türkiye

E-mail: ocakmak53@gmail.com

Bir gerçeğe tanıklık eden yazı, fotoğraf, resim, film vb. doküman olarak tanımlanan belge; adli bilimlerde bir olguyu ya da bir savın doğruluğunu gösterirken yazılı veya basılı kaynak olarak kullanılır. Belge üzerinde bulunan mürekkepler ise yaygın olarak köklü yöntemlerle tanımlanan kendi profillerine sahip karakterize kimyasallardır. Genel ve basit bir şekilde, manuel yazma araçlarının mürekkeplerinin bir veya birden fazla çözücü, bir ya da daha fazla reçine, bir renklendirici madde veya renklendirici karışımı ile bir taşıyıcı ya da vasıttan oluştuğunu söylemek mümkündür.

Son zamanlarda yayınlanan çalışmalarda yazarlar, mürekkep örneğindeki çözücülerin, bağlayıcı reçinelerin ve yapıştırıcı maddelerin özelliklerini incelemek için GC-MS ile yapılan termal ayrıştırma tekniğini kullanmaktadırlar. Biz de bu çalışmada daha doğru sonuç almak ve uygulanabilirliği kanıtlamak için 20 farklı marka tükenmez kalem ile araştırmamızı yapacağız. 10 siyah ve 10 mavi tükenmez kalemin Termal Desorpsiyon ve Gaz Kromatografisi - Kütle Spektrometresi ile inceleneceği çalışmanın amacı belge üzerinde kullanılan şüpheli mürekkeplerin karakterizasyonunu ortaya çıkarmak. 3 ana bileşen incelenecek olup bunlar; Çözücüler, Boyar Maddeler ve Reçinelerdir. Başlangıçta sıvı, sert ve moleküler ağırlığı yüksek doğal veya sentetik madde olan reçinelerden asetofenon-formaldehid polimer, sikloheksanon-formaldehid polimer, alkid polimer-modifiye polyester, doğal reçineler, fenol-formaldehit TD-GC/MS sistemi ile tespit edilebilen metot geliştirilmiştir. Belgeden 0.5 cm'lik punch ile numune alınıp Termal Desorpsiyon sistemine verildi. Numune 200 °C derecede 5 dk tutuldu. Reçine fragmanları trape -10 °C derecede 5 dk bekletildi. Hızlı bir şekilde 300 °C dereceye verildi. Sonra numuneler GC-MS sistemine transfer edilerek analiz yapıldı. Geliştirilen bu metot sayesinde şüpheli belgede kullanılan kalemler, yapılarındaki reçine farklılıklarından dolayı kolaylıkla tespit edilebilecektir.

Anahtar Kelimeler: Reçine, TD-GC/MS, Mürekkep ve Yaş

Abstract

Determination of Ballpoint Pen Ink Resins by Thermal Desorption and Gas Chromatography-Mass Spectrometry- Relevance with Age

A witness to the fact that writing, photography, painting, film etc. like documents defined as a document; this subject is used in forensic science as a written or printed source, to show of a fact or the accuracy of an assertion. Inks, which are document, have their own profile and own characterized by chemicals, are described commonly by rooted methods. General and in a simple way, manuel authoring tool of the inks occur from one, or more solvents, one, or more resins, a colorant or a coloring substance with a mixture of a carrier or by any means.

In the most recent publications the authors use GC-MS with thermal parsing technique to examine the properties of the solvent of ink, binding resins, and adhesive substance. In this study, to get more accurate result and to prove the applicability, the research will be done with 20 different brands of ballpoint pen. 10 black and 10 blue ballpoint pen will be examined by Thermal Desorption and Gas Chromatography-Mass Spectrometry. This study's purpose is to uncover of the characterization of suspicious inks which are available on document. The three main components to be examined, these are solvents, colorants, resins. Initially, the method have been developed by TD-GC/MS to analyz liquid, gentle, and natural or synthetic high molecular weight substance, the resin of asetofenon-formaldehyde polymer, siklohegzanon-formaldehyde polymer, alkyd polymer-modified polyester, natural resins, phenol-formaldehyde. A sample of ballpoint pen ink on paper was cut out with 0.5 cm punch and placed in a thermal desorption tube. The tube was kept at 200°C for 5 min and then resin fragments were kept in trap at -10 °C for 5 minutes and given quickly at 300 °C. Subsequently, the compounds were transferred onto the column and analyzed in the GC-MS.

With this method, pens used on the questionable document can be easily detected by differences of their structure resin.

Key Words: Resin, TD-GC/MS, Ink and Age

P22.

Adli Kinesiyoloji

Dr. Bilge Gecioğlu

Ankara Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü, Ankara

Özet

Kinesiyoloji insan hareketlerini inceleyen bilim dalıdır. Kinesiyoloji, insan faaliyetlerine özel bir açıdan bakan, analiz ve değerlendirmeler için kendi metot ve prensipleri olan ve birçok disiplini kapsayan bir bilimdir. Klinik kinesiyoloji insan hareket, performans ve fonksiyonları inceler ve değerlendirir. Hareket bozukluklarının sebebini belirler, mobilizasyon ve rehabilitasyonu ile ilgilenir. Kinesiyoloji, spor, egzersiz, sosyal çevre, işyeri ve günlük yaşam aktivitelerinde hareket, performans, fonksiyonların rehabilitasyonu ile ilgilenir. Adli kinesiyoloji kaza ya da olay yeri incelemesinde kinesiyolojik tekniklerin uygulanmasıdır. Soruşturma kapsamında adli kinesiyoloji uzmanı olayda geçen hareketlerin sırasını belirlemek, modellemek ve analiz etmek için çeşitli araç ve yöntemler kullanabilir. Son yıllarda iş kazalarının artması ve daha çok yargıya taşınması nedeniyle kaza sebebini belirlenmesi, kaza unsurlarının belirlenmesi kazanın meydana geliş sürecinin doğru olarak modellenebilmesi için hem mekanik açıdan ortamın hem de kinesiyolojik açıdan kişilerin değerlendirilmesi önem taşımaktadır. Kaza veya olay yeri incelemesinde taşıt, bina gibi fiziki bulguların teknik açıdan adli incelemesi ilgili uzmanlık dallarınca yapıldığı gibi olaya dâhil olan insan hareketleri de kinesiyolojik kavram ve beceriler açısından yetkin bir adli kinesiyolog tarafından değerlendirilmelidir. Bu durum kaza, spor yaralanmaları, iş kazaları, meslek hastalıkları, maluliyet tazminatları ve sigorta açısından olduğu kadar rehabilitasyon ve yaşam kalitesini arttırmak açısından da büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Adli bilimler, adli kinesiyoloji, klinik kinesiyoloji

Forensic Kinesiology

Bilge Geçioğlu M.D.

Ankara University, Institute of Forensic Science, Ankara

Summary

Kinesiology is the science that studies the human movement. Kinesiology is a science looking from a particular aspect of human activity, which has its own principles and methods for analysis and evaluation, and involving many disciplines. Clinical kinesiology examine and evaluate the movement, performance and functions of the human. Determines the cause of movement disorders, it is concerned with mobilization and rehabilitation. Kinesiology is also concerned with the movement, performance, and the rehabilitation of function in sports, exercise, social environment, workplace and daily activities. Forensic kinesiology is examination of the accident or crime scene applying kinesiological techniques. Forensic kinesiology can use a variety of tools and methods to determine the sequence of events in the last act, modeling and to analyze under investigation. In the last years, due to the increase in work –related accidents or more carriage to jurisdictions, it is important to evaluate both the environment mechanically and the persons kinesiology respect, for determining the cause of accidents, determining the crash elements, the occurrence of process to be modelled correctly. As a content of accident or crime scene investigation forensic examination of physical evidence, such as building expertise and vehicles in the technical aspects, human movement involved in the event should be evaluated by a forensic kinesiology proficient in terms of concept and skills. As well as accidents, sports injuries, work accidents, occupational diseases, indemnification of disability and in terms of insurance, this situation carries great importance enhancing the rehabilitation and quality of life.

Keywords :Forensic science, forensic kinesiology, clinical kinesiology

P23.

ÖLÜMCÜL ATEŞLİ SİLAH YARALANMASINDA ENDOPLAZMİK RETİKULUM STRES: OLGU SUNUMU

Emine Firdevs YILDIRIM¹, Yunus YÜKSELTEN², Asuman SUNGUROĞLU², Sultan PEHLİVAN³, Bora ÖZDEMİR³, İrfan KORKUSUZ³, Aslıhan AVCI⁴

¹Ankara Üniversitesi Adli Bilimler Enstitüsü

²Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Biyoloji ABD

³Adli Tıp Kurumu Ankara Grup Başkanlığı

⁴Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyokimya ABD

Adli bilimlerde ölüm zamanı tespiti en çetrefilli konular arasında şüphesiz önemli bir yere sahiptir. Önemi bu denli bilinen ölüm zamanı tespiti için uygulamada henüz kullanılabilir bir metodun olmaması konuyu sıcak araştırma konuları arasında gözde kılmaktadır. Bu çalışma da endoplazmik retikulum stres belirteçlerinin ekspresyon seviyeleri ile ölüm zamanı arasındaki ilişki ateşli silah yaralanması sonucu hayatını kaybeden 2 vakada araştırıldı.

Anahtar Kelimeler: Ölüm Zamanı, Endoplazmik Retikulum Stres, Ateşli Silah Yaralanmaları

ENDOPLASMIC RETICULUM STRESS IN FATAL GUNSHOT INJURY: CASE REPORT

Determination of post mortem time has a crucial place among the complicated topics of forensic science. Research about post mortem time determination is a hot research topic because of lack of applicable method. In this study, relation between expression level of endoplasmic reticulum stress markers and time of death searched in 2 fatal gunshot injury cases.

Key Words: Post Mortem Time, Endoplasmic Reticulum Stress, Gunshot Injury

GİRİŞ

Ölüm zamanı tespiti, adli vakalar başta olmak üzere beklenmedik ölüm olaylarında olayın aydınlatılması için gerekli bilgi zincirinin önemli bir halkasıdır. Literatürde henüz ölüm zamanı tespitinin nokta atışı yapılamıyor olması dolayısıyla ölüm zaman aralığı terimi kullanılmakta olup yapılan araştırmalar ölüm zaman aralığı teriminin yerine ölüm zamanı terimini kullanmaya yardımcı teknik ve metotların geliştirmesine ve keşfine yöneliktir. (1)

Bugün tıbbın hemen hemen her dalında kişiselleştirilmiş tıp ve buna bağlı olarak bireysel tanı ve tedavinin önemi sıcak tartışma ve araştırma konuları arasındadır. Konuyu bu kadar sıcak tutan sebepler arasında yaşam süresinin artmasına bağlı olarak artan ileri yaş hastalıkları ekonomiye getirdiği mali yük, yıllardır uygulanan tanı ve tedavilerin istenilen seviyede sonuç vermemesi, artan kanser, nörodejeneratif ve genetik hastalıklara erken tanı ve tedavi geliştirme çabası sayılabilir. Öte yandan kişiselleştirilmiş tıp adli bilimler için de ehemmiyet arz etmektedir, çünkü her canlı eşsizdir. Genel anlamda biyolojik sınıflandırma sisteminde ölçüt alınan benzerlikler, ortak ve ayırıcı özellikler yetersiz kalmaktadır. Bu noktada adli tıp, adli biyoloji, adli toksikoloji ve vaka ile ilintili olarak olay çözümüne müdahil olan adli bilim dallarında kişiselleştirilmiş tıp ve her canlının eşsizliği konusu itina ile araştırılmalıdır sonuçta elde edilecek bilgi adalet sisteminin işleyişine hız katacaktır.

Endoplazmik Retikulum (ER) Stres

Endoplazmik retikulum, hücrede salgılanan ve kendi bünyesinde bulunan proteinlerin katlanma, olgunlaşma, taşınmasından sorumlu kalsiyum ile bazı lipid ve molekülleri depolayan organeldir. ER, katlanma kapasitesinin bozulması ya da yanlış katlanmış proteinlerin birikmesine bağlı olarak strese girer. ER stresinin hücre fonksiyonlarına zarar vermemesi için katlanmamış veya hatalı katlanmış proteinler çeşitli mekanizmalar aracılığıyla düzenlenir. Bu mekanizmalardan en çok çalışılan katlanmamış protein cevabının PERK, ATF6, IRE-1 yolları ve bu yolların aktivasyonunu sağlayan ısı şok 70 protein ailesinin üyesi bir ATPaz olan GRP78 dir. (2)

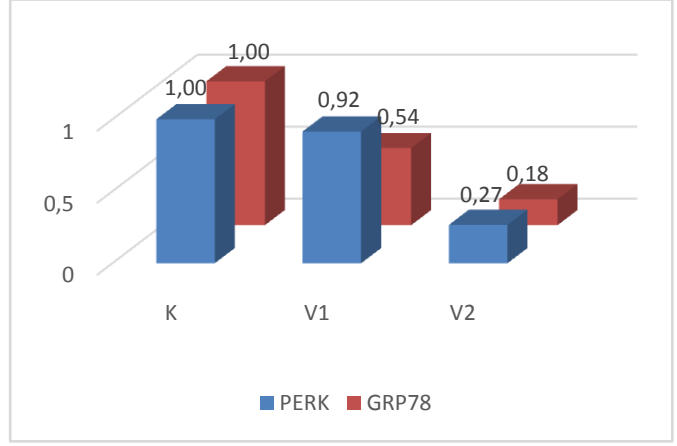
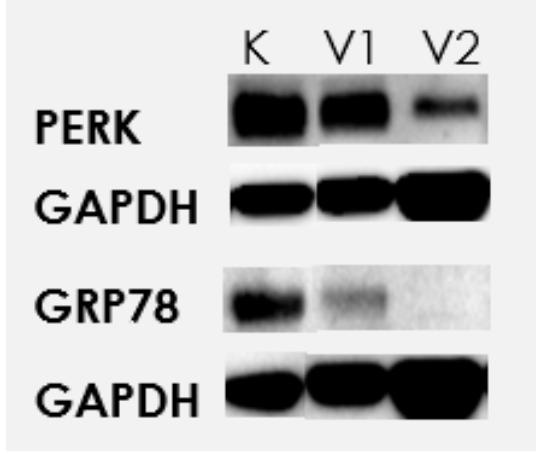
ER stresi etkileyen ve ER stresinden etkilenen hastalıklar üzerine yapılan çalışmalar sürmektedir. Bu çalışmaların dikkat çektiği önemli hususlardan biri yaş ile ER stres ve bazı sistemik hastalıklar ile ER stres arasında ki pozitif korelasyondur.

Olgu

Ateşli silah yaralanmasına bağlı olarak ölen 61 ve 71 yaşlarındaki 2 erkek vaka da PERK ve GRP78 protein ekspresyonları analiz edildi. Her iki vakanın da otopsi ölümü takiben 19. saatte yapılmış ve akabinde elde edilen iç kas dokusunda homojenizasyon, protein izolasyonu ve ekspresyonunun tespit etmek amacıyla western blot yapılmıştır. Aynı prosedürler otopsi 18. saatte yapılan ve kontrol olarak çalışılan vakada da uygulanmıştır. Western blot, birden fazla proteini içeren hücre /dokuda spesifik bir proteinin varlığını ve miktarını tayin etmekte kullanılan bir tekniktir. Hem olgularımızda hem de kontrolümüzde total protein varlığı her hücrede eşit olan housekeeping gen GAPDH de çalışılmıştır.

Bulgu

Western blot sonucunda elde edilen 125kDa moleküler ağırlıktaki PERK ile 78kDa moleküler ağırlıktaki GRP78 ekspresyon durumları ve birbirileri ile olan farkları GAPDH ile karşılaştırmalı olarak şekil 1 de verilmiştir. Her 3 vakada önce GAPDH ile daha sonrada 1. ve 2. vakalar 1'e normalize edilmiş kontrol ile kıyaslanmıştır. Sonuçta hem PERK hem de GRP78 ifadesinde kontrole oranla azalı tespit edilmiştir. PERK için bu azalış kontrolden V1'e % 8 iken V2'ye %73 seviyesindedir. GRP78 kontrolden V1'e %46 iken V2'ye %82 seviyesindedir. Ölüm zamanları birbirine yakın olan bu 3 vaka arasındaki PERK ve GRP78 protein ifadesindeki farklılık multifaktöriyeldir. Öncelikle PERK ve GRP78 arasındaki ifade düzeyinin farklı olması GRP78'in diğer UPR yolakları ile aktivasyon ilişkisine, hücrenin ölüm öncesi ve yaralanma ile ölüm arasında geçen süre zarfında dokularına yansıyan ER stres seviyesine, ER stresinin yüksek düzeyde ifade edilmesine sebep olabilen dolaşım sistemi, nörodejeneratif, vb hastalık öyküsü bulunup bulunmamasına bağlı olabilmektedir (3-5). Ayrıca yaş faktöründe ER stres üzerinde önemli etkilere sebep olabilmektedir çünkü moleküler tamir mekanizması her yaşta aynı performansta çalışmamaktadır. SPSS ile yapılan istatistiksel analizde kontrole göre V1 ve V2 anlamlı sonuç vermiştir. (PERK; p=0.05 ve GRP78 p=0.002)

Şekil 1: PERK ve GRP78' ait WesternBlot sonuçları ile ifade seviyeleri

Sonuç olarak elde ettiğimiz bulguların istatistiksel olarak anlamlı sonuç vermesi çalışmanın daha geniş örneklem grubunda uygulanması ile uygulamaya yansıtılabilir bilgiler elde etmemize yardımcı olur. Ayrıca, bu çalışma göstermiştir ki ER stres ve ölüm zamanı ilişkisine yönelik çalışmalar ölüm zaman tespiti için umut vaat etmektedir.

P24.

MULTİDİSİPLİNER PEDOFİLİ BİLGİ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ (MPBDÖ): GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI
MÜGE UZUN*, SADIK TOPRAK, NURTEN ARSLAN*****

Bülent Ecevit Üniversitesi Zonguldak Sağlık YO Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Yrd.Doç.Dr.

Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli tıp AD, Doç.Dr.

Bülent Ecevit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Öğrencisi

AMAÇ

Bu araştırmanın amacı, hukuksal, toplumsal, ahlaki ve kültürel bir sorun olan pedofili konusunda çocuklarla ilgili alanlarda çalışan farklı disiplinlerdeki meslek mensuplarının bilgi düzeyini ve tanılama becerisini düzeylerini belirlemek amacıyla Likert-tipi bir ölçme aracı geliştirmektir.

YÖNTEM

Bunun için, literatür taramasından hareketle bir 49 sorudan oluşan bir ön-test oluşturulmuş ve uzmanların değerlendirilmesine sunulmuştur. Uzmanların önerileri doğrultusunda yapılan değişikliklerden pedofiliyi tanımaya ilişkin 42 soruluk bir soru formu elde edilmiştir. Bu sorular 5 alt boyutta (pedofiliye, faile, mağdura, yasal düzenlemelere ve medyaya ilişkin) gruplandırılmıştır. Elde edilen soru formu 20-50 yaş arasındaki ilkökul öğretmeni ve çocuk hemşiresinden oluşan 40 kişilik bir gruba pilot çalışma olarak uygulanmıştır.

BULGULAR

Katılımcıların % 70'i 30-39 yaş arası, % 82,5'i kadın, % 57,5'i evli ve çocuk sahibi, %50'si çocuk hemşiresi ve % 40'ı 10-15 yıldır çocukla çalıştığı belirlenmiştir. Ölçeğin geçerliğini belirlemek üzere açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Faktör analizi sonuçları, ölçeğin toplam varyansın % 47,3'ünü açıklayan beş faktöre sahip olduğunu göstermiştir. Ayrıca ölçeğin güvenirlik katsayısı (Cronbach Alfa) da 0,81 olarak bulunmuştur.

SONUÇ

Araştırmanın bulguları doğrultusunda geliştirilen ölçme aracının ön uygulama sonuçlarına göre geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olabileceği kanısına varılmıştır. Araştırmanın daha geniş bir örneklem grubuna uygulanarak sonuca ulaşılması planlanmıştır.

ANAHTAR KELİMELER

Pedofili, Multidisipliner bilgi değerlendirme

MULTIDISCIPLINARY PEDOPHILIA INFORMATION ASSESSMENT SCALE (MPIAS):

STUDY OF VALIDITY AND RELIABILITY

**Bülent Ecevit University Zonguldak School of Nursing Child Health and Diseases Nursing Department,
Assistant Professor**

Bulent Ecevit University Faculty of Medicine Forensics Medicine Department, Associate Proffesor

Bulent Ecevit University Institute of Health Sciences, Master Student

AIM

The purpose of this study to develop a likert-type scale in order to determine legal, social, moral and cultural problem, which is pedophilia with the children about their level of knowledge and diagnostic skills of professionals in different disciplines working in related fields

METHOD

For this, a literature review of 49 questions of pre-test was created and the evaluation of experts were taken. Recognition from changes that are made in accordance with the recommendations of the experts questions about pedophilia 42 were obtained in the form of a question. The questions were grouped in five dimensions (related with pedophilia, perpetrators, victims, legal regulations and the media). The obtained questionnaire was implemented to 40 primary school teacher children's nurses between the ages of 20-50 as a pilot study

RESULTS

The 70% of participants between the ages of 30-39, 82,5% female 57.5% were married and have children. It was determined that 50% children's nurse and 40% for 10-15 years worked with children. To determine the validity of the scale exploratory factor analysis was conducted. The results of factor analysis the scale have five factors that explain 47.3% of total variance. Furthermore, the scale reliability coefficient (cronbach's Alpha) were found as 0,81.

CONCLUSIONS

It was concluded according to the results based on the pilot study of research that developed measurement tools might be a valid and reliable measurement tool. The outcome is planned to be achieved by applying to a broader research sample.

KEY WORDS

Pedophilia, Miltidiciplinary information assesment

Wernicke-Korsakoff Sendromu ve Adli Tıptaki Yeri

Dilek TEKTAŞ

¹Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları A.B.D., Ankara

Giriş-Amaç:Wernicke-Korsakoff sendromu, alkol bağımlıları, ölüm oruçları, hemodializ, uzun süreli intravenöz beslenme ve AIDS'li olgularda tiamin eksikliğine bağlı olarak görülmektedir.Bu derleme çalışmasıyla Wernicke-KorsakoffSendromu'nun açıklanması ve Wernicke-KorsakoffSendromu'nun adli tıptaki yerinin belirlenmesi hedeflenmiştir. **Gereç ve Yöntem:** Ulusal ve uluslararası literatür taraması yapılarak, Wernicke-KorsakoffSendromu'nun tanımı yapıldı. Ayrıca bu sendromun adli tıp alanındaki bulguları ve yeri literatür araştırmalarının ışığında derlendi. **Bulgular:**Tiamin eksikliğinde periferik sinirlerin, kalbin ve beynin tutulumu gerçekleşmektedir. Tiamin eksikliğinin en belirgin bulguları bilinç değişiklikleri, oftalmoparezi, nistagmus ve ataksidir. Bu bulgular aniden ortaya çıkarlar ve farklı şiddetlerde görülebilirler. Wernicke hastalığının bulgularına, öğrenme ve hafıza defekti gibi ek bulgular da eşlik ettiğinde WKS tablosu ortaya çıkmaktadır. Bu hastalarda uzak hafıza ve ani hatırlama göreceli olarak korunmasına karşın yeni hafıza yetersizliği görülebilmektedir. Ayrıca konfabulasyon denilen kulağa anlamlı gelen fakat gerçek olmayan, bellekteki hafıza boşluklarını asılsız anılarla doldurma belirtisi de diğer önemli bulgular arasındadır. Cleveland Metropolitan General Hospital'da 1968-1973 yılları arasında yapılan 1459 erişkin otopsisinde WKS'na ait bulgulara 39 olguda (% 2,7) rastlandığı bildirilmiştir. Avustralya'da 1996-1997 yıllarında, 2212 otopsi üzerinden yapılan bir çalışmada ise 25 olguda (% 1,1) WKS tanımlandığı ve bunlardan sadece 4 olgunun (% 16) ölümden önce tanı almış olduğu bildirilmiştir. **Sonuç:**Alkol bağımlılarında görülmesi nedeniyle Wernicke-Korsakoff Sendromu, adli bilimlerin ve adli tıbbınmultidisipliner çalışma çerçevesi açısından oldukça önemlidir. Ayrıca ölüm orucu vakalarında hekimlere yasalarda belirtilen yükümlülükler doğrultusunda, Wernicke-Korsakoff Sendromu'nun bilinmesi ve tanısının koyulabilmesi büyük önem arz etmektedir. Otopsilerde farklı nedenlerle ortaya çıkan WKS'damakroskopik ve mikroskopik bulguların doğru değerlendirilmesi, adli otopsilerde ölüm nedenlerinin belirlenmesine katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler:Wernicke-Korsakoff Sendromu, Tiamin, Adli Tıp, Wernicke hastalığı

P26.

ÖLÜM ARAŞTIRMALARINDA ADLİ HEMŞİRELİK

FORENSIC NURSING DEATH INVESTIGATOR

Hemşire NASİBE KIVRAK¹, Hemşire TUĞBA DENGİ², Yük. Müh. MELİKE ÖZLEM BİLGİLİ³

ÖZET

Adli hemşireliğin önemli bir alt grubu da ölüm olaylarında adli hemşireliktir. Hemşirelik bilgisi, süreçleri bir araya getirerek olay yerinden fiziksel ve fiziksel olmayan kanıtların toplanması, kanıtların korunarak uygun laboratuarlara teslimi, bilgi akışının sağlanması, mahkemede sözlü veya yazılı tanıklık etme, ölenin yakınlarına usuller hakkında bilginin verilmesi, otopsi ve diğer işlemlerin yapıldığı yerlerin sterilizasyonunun sağlanması görevleridir. Ölüm araştırmalarında adli hemşirelerin rol alabilmesi için görev tanımlarının yapılması ve hemşirelerin özel eğitimden geçirilmesi, yasal süreçte ve hizmetin verilmesinde Türk toplumuna en üst seviyede katkı sağlayacağı öngörülebilir.

Anahtar kelimeler: Ölüm araştırmaları, Adli Hemşirelik

ABSTRACT

Forensic Nursing in the event of death is one of the important tasks of forensic nursing. Bringing the knowledge and process of nursing, physical and non-physical evidence collection from the scene, maintaining the delivery of appropriate laboratory evidence, providing information flow, testifying in court, providing information about the procedures to relatives and to ensure the sterilization of place where autopsies and other procedures are main duties. Making job description and special training on this topic, delivering services at the legal process, can be expected to contribute at the highest level to the Turkish society.

Key Words: Death investigation, Forensic nursing

P27.

An Autopsy Series:

Lightning-Related Deaths in Van and Hakkari Provinces

Yavuz HEKIMOGLU*, MD, Assistant Professor. evisim@gmail.com

Mahmut ASIRDIZER*, MD, Professor. masirdizer@yahoo.com

Ugur DEMIR*, MD, Researcher. ugurdmr81@gmail.com

Adem GUR**, MD, Specialist of Forensic Medicine. atkdradem@gmail.com

Yasin ETLI*, MD, Researcher. drysntl@gmail.com

Orhan GUMUS*, MD, Researcher. tabip.orhangumus@gmail.com

Erhan KARTAL*, MD, Researcher. dr.erhankartal@hotmail.com

(*) Department of Forensic Medicine, Medical Faculty of YuzuncuYil University, 65080, Van, Turkey

(**) Hakkari Branch of Council of Forensic Medicine, Hakkari, Turkey

Lightning is one of nature's most deadly incidents and, the number of lightning strikes in a day is approximately eight million on Earth. The aims of this article are to report largest series of lightning-related deaths in Turkey, to review the literature about this subject, to define similarities and differences, between autopsy findings of the presented series and literature information. In this article, autopsy reports and crime scene investigation data of 11 lightning-related fatalities that occurred in Van and Hakkari Provinces (Turkey) from January 1st 2011 to December 31st, 2015 were retrospectively reviewed. Eleven (2.53%) of 1,699 deaths which evaluated by medico-legal autopsy in Van and Hakkari Province in five years period, died due to lightning strikes. Of these cases, 10 (90.1%) were males and 1 (9.9%) was female ($p<0.05$). All cases between 11 and 33 age range. All cases was injured outdoors. We think that, the number of deaths due to lightning strike, that has seen relatively rare in Turkey, may be reduced with additional personal precautions such as to avoid from staying under trees or the vicinity of a high tower, to avoid from touching with metal object, to avoid from to lie on the ground, to avoid from to lie on the ground, to avoid from leaning against a wall, to crouch outdoors or enter indoor such as a building or car.

**NYSA ANTİK KENTİ (AYDIN-SULTANHİSAR) KAZISINA AİT BİZANS DÖNEMİ
PATOLOJİK BULGULAR**

Evrım Tekeli³, Timur Gültekin⁴, S. Hakan Öztaner⁵, Deren Çeker⁶

Adli Tıp ile paralel olarak çalışan ve temel çalışma alanı insan iskeletlerinin kimliklendirilmesine dayanan Adli Antropoloji, Adli Bilimler alanında önemli bir yere sahiptir. Bireyin ölümünden sonra iskelet, yarı iskelet veya yanmış insan kalıntılardan, antropoloji biliminin yöntemlerinden yararlanarak bireylerin biyolojik profili belirlenmektedir. Bu profilde bireylerin yaş, cinsiyet, boy tahminleri yapılı, ölüm öncesi (dental ve patolojik), ölüm zamanı ve ölüm sonrasına ait bulgular incelenir ve bunlar nedenleri ile açıklanır. Nysa Antik Kenti bireyleri ile ilgili araştırmamızın amacı, bu coğrafyada ve zamanda yaşamış olan bu insanların patolojik hastalıklarını inceleyerek adli antropoloji yöntemlerinin antik iskeletlerde uygulanabilmesinin önemi açısından belirlenmesidir.

Aydın ili, Sultanhisar ilçesi Nysa Antik Kentinde Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın izin ve destekleriyle 2012 yılından bu yana Aydın Arkeoloji Müzesi başkanlığında Doç. Dr. S.Hakan Öztaner'in bilimsel danışmanlığında yürütülen kazı ve restorasyon çalışmalarının 2015 yılı kazı sezonunda kentin merkezi bir noktasında 1 çocuk, 1 genç ve 2 yetişkin, minimum dört bireye ait iskelet kalıntıları ele geçmiştir. Kentin ana caddesi olan Cadde 1-*Plateia* ile ona dik olarak bağlanan 4B caddesinin köşesinde açığa çıkarılan bu gömülerin, arkeolojik buluntulara göre kentin Bizans dönemi yaşantısına ait olduğu saptanmıştır. İskeletler, Ankara Üniversitesi Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi Antropoloji Laboratuvarına getirilerek, kemiklerin analiz ve incelenmesi yapılmıştır. Bunun sonucunda bu bireylerden yola çıkarak, Nysa Antik Kenti'nde Bizans Döneminde yaşamış olan bireylerde dejeneratif eklem hastalıkları, osteomyelit (kemik iltihabı), dişlerde enamel hipoplazisi, mesleki veya günlük fiziksel aktiviteye bağlı olarak görülen entosopatiye rastlanmıştır. Günümüzde de görülebilen bu hastalıklar ve bulguların tarihinin insanın tarihi kadar eski olduğu ve hangi çağda olursa olsun belirlenen bu patolojik bulguların bu dönemde yaşamış olan insanların yaşam şekillerini ve koşullarını tanımlamada ve kimliklendirmede ne kadar önemli bulgular olduğu sonucuna varılmıştır

Anahtar kelimeler: adli antropoloji, paleopatoloji, insan iskeletlerinden kimliklendirme, Nysa (Aydın –Sultanhisar).

³ Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Öğrencisi

⁴ Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Antropoloji Bölümü Öğretim Üyesi (Prof.Dr.)

⁵ Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Arkeoloji Bölümü Öğretim Üyesi (Doç.Dr.), Nysa Kazıları Bilimsel Danışmanı

⁶ Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Öğrencisi

P29.

Küçüktepe Höyük Arkeolojik Kazısında Hayvan Kemiklerinden İki Olgu Örneği

Ayşe ACAR

Özet

Arkeolojik kazı alanlarında ortaya çıkarılan tarihi, kültürel ve sanatsal yapıların yanısıra insana ve hayvana ait kalıntılar da tespit edilebilir. Çalışmanın amacı, çıkarılan hayvan kemiklerinden bölgenin faunası ile ekolojik sınırları belirleyebilmektir. Çalışmanın konusunu, Aydın ili, Koçarlı ilçesi, Çakırbeyli köyü, Küçüktepe Mevkiinde Adnan Menderes Üniversitesi Arkeoloji Bölümü tarafından yapılan kazı çalışmasında ortaya çıkarılan hayvan kemiklerine ilişkin iki olgu oluşturmaktadır. Olgulardan birincisi geyiğe ait tibia kemiğindeki travma, ikincisi koyuna ait axisteki kesici aletle yapılan kesiktir. Araştırma sonucunda geyiğe ait tibianın travması üçgen uçlu (muhtemelen ok ucu) bir aletle yapıldığı, yanısıra yanmış olması ve koyuna ait axis kemiğinin kesik bulunması bu hayvanların gıda amaçlı tüketim için avlandığı tahmin edilmiştir.

P30.

Mürekkep Yaş Tayini ile Malpraktisin Tespiti(Olgu Sunumu)

Dilek SALKIM İŞLEK, Esra İŞAT, Özlem ÇAKMAK, Salih CENGİZ

İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü

Belge sahteciliği tespit yöntemlerinden biride mürekkep yaş tayinidir. Mürekkebin yapısındaki boyar maddeler, çözücüler ve reçinelerde zamana bağlı olarak değişimler meydana gelir. Bu değişimlerin tespit edilerek yorumlanmasına mürekkep yaş tayini denir. Bu olguda kadın doğum uzmanının zamanında hamile hastasından ikili ve üçlü testleri istemediği için hasta down sendromlu çocuk dünyaya getirmiştir. Mahkeme doktora ait hasta defterlerinde hastadan istediği testlerin defterde yazılı tarihte(2005yılı) istenip istenmediğinin tespitini istemiştir. Defterlerdeki tarih yazılı mürekkeple hasta adının yazıldığı mürekkep ve doktorun istediği tetkiklere ait yazının mürekkebi Yüksek basınçlı sıvı kromatogrası (HPLC) ile analizlenerek yapı ve yaş tayini tespit edilerek rapor düzenlendi. Bu posterde bu olguyla ilgili yapılan kimyasal testler detaylı bir şekilde açıklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kristal Viyole, HPLC, Mürekkep Yaş Tayini

Determination of Malpractice with Ink Aging Method (Case report)

Dilek SALKIM İŞLEK, Esra İŞAT, Özlem Çakmak, Salih CENGİZ

Istanbul University Forensic Science Institute

Corresponding author mail address: salkimdilek@gmail.com

Ink aging method is one of the methods for determining document forgery. Dyes, solvents and resins exist in ink structure change during time. Determining and annotating these changes are called ink age determination. In this case, a down syndrome child was borned as a result of obstetrician did not postulate double and triple tests. Court demanded to determine that if the tests written in patient book of record were postulated on the date (year 2005) written in book of record or not. The inks used for writing the date, patient name and tests postulated by doctor were analysed with High Pressure Liquid Chromotography (HPLC) then structure and date of inks were reported. In this poster it is aimed to explain chemical tests carried out in details about this case.

Keywords: Crystal Violet, HPLC, Ink aging

PARMAK İZİ GELİŞTİRMEDE ÖKSE OTUNUN KULLANIM OLANAKLARININ ARAŞTIRILMASI

Erkan YENİ*

*Aydın Jandarma Kriminâl Laboratuvar Amirliği, Aydın

ÖZET

Mitolojide kendisine "şükran simgesi" olarak yer edinen, latince "viscum album" olarak adlandırılan ökse otu bitkisi; sağlık alanından tutun da yapıstırıcı olarak kullanımına kadar çok çeşitli açılardan insanlığa hizmet eden bir bitkidir. Bu kısıtlı çalışma ile "Mevcut durumda parmak izi geliştirmede kullanılan fakat kullanıcı personel sağlığı açısından olumsuz etkileri olan siyanoakrilat kimyasal iz belirleme yöntemi yerine, sağlık açısından zararı olmayan organik bir bileşen olabilir mi?" sorusuna cevap aramak, çalışmanın pozitif sonucuna bağlı olarak da elde edilen verilerin bu alanda çalışan tüm uzmanlar tarafından kullanımının yaygınlaştırılarak laboratuvarlarda çalışan parmak izi uzmanlarının sağlıklarının korunmasına azami olarak katkı sağlamak ve literatüre yeni bir organik parmak izi belirleme yöntemi kazandırmak amaçlanmıştır.

GİRİŞ

İnsanlık tarihinin başlangıcından bugüne kadar çok sayıda insan yaşamıştır. Yaratıcı milyarlarca çift göz, milyarlarca farklı cilt dokusu, milyarlarca değişik insan tipi milyarlarca değişik parmak izi, yaratmıştır.

İnsanoğlu kendine özgü tüm bu değişken durumlardan biri olan parmak izlerini; yaklaşık olarak 17. yüzyıldan günümüze değin suçluların teşhisinde ve suç ile suçluyu ilişkilendirmede olay yerinden elde edilen maddi delil unsuru olarak kullanılmaktadır.

Olay yerinde bulunan ham parmak izlerini laboratuvar ortamında geliştirmekte kullanılan, geçerliliği kanıtlanmış çeşitli fiziksel ve kimyasal iz belirleme yöntemleri vardır. Siyanoakrilat, bu yöntemler arasında emici olmayan yüzeylerde en çok kabul gören ve en yaygın kullanılan iz belirleme yöntemidir.(1) Bu yöntem parmak izi uzmanları açısından vazgeçilmez bir öneme sahiptir. Laboratuvarda yapılan parmak izi belirleme çalışmaları sırasında, çalışma zamanımızın çoğunluğu siyanoakrilat uygulamasıyla geçmektedir. Çalışma süresinin uzunluğu da düşünüldüğünde, siyanoakrilatın gerek solunması gerek cilde veya göze doğrudan temasının olması durumunda sağlık problemlerine yol açabilme riski oldukça fazladır.

İnsan sağlığının her şeyin üstünde olduğu düşünüldüğünde, insan sağlığı açısından olumsuz etkileri olan siyanoakrilat uygulaması yerine, insan sağlığını tehdit etmeyen organik bir yapıya sahip bir iz belirleme yöntemi geliştirmenin ihtiyacı hissedilmiştir.

Siyanoakrilat yerine kullanılabileceğini düşündüğümüz, mitolojide kendisine "şükran simgesi" olarak yer edinen, bu bitki latince olarak meyvelerinin yapışkan özelliğinden dolayı "viscum album" olarak adlandırılmıştır.

Bizim ülkemizde ise Rumca olan ökse kelimesinden yola çıkarak ökse otu olarak adlandırılmıştır. Dünyada ılıman ve tropikal bölgelere yayılmış 36 cins ve 1400 kadar türü bilinen bu bitki ülkemizde bir tür ve bu türe ait bir alt tür ile temsil edilmektedir. Bu bitki genelde kavak, söğüt, elma, armut, erik, ceviz ve çamgiller gibi odunsu bitkilerde yan parazit olarak bulunur. (2)

Bu bitki farmakolojik alanda kimyasal içeriğinin zenginliği ile doğru orantılı olarak kalp ve dolaşım bozukluğuna karşı kan basıncını düzenleyici; şeker hastalığını önleyici; epilepsi hastalığı vb. birçok sağlık durumlarına karşı tedavi edici olması gibi özellikleriyle şifa bulma niyetiyle kullanılmaktadır. Bitkinin kimyasal içeriğinde polisakaritler, lektinler ve diğer bileşenler bulunmaktadır.(3) Zengin kimyasal içeriği, yapışkanı yapısı ve siyanoakrilata yakın fiziksel benzerliği düşünüldüğünde parmak izi geliştirmede siyanoakrilat yerine kullanılabilir bir organik madde olarak düşünülmüş ve bu amaca yönelik bir dizi laboratuvar çalışması yapılmıştır.

GEREK VE YÖNTEM

Bu bitkiden parmak izi belirteci olarak faydalanma aşamasında ilk olarak batı karadeniz bölgesinde bulunan armut ağacından elde edilen katı haldeki bitki meyvelerinin sıvı hale getirilmesi amaçlanmıştır.

Yeşil yaprak ve gövde üzerine yapışık vaziyette duran beyaz renkli yuvarlak bitki meyvesi yapraklardan ayrıştırılarak ısıya dayanıklı kap içerisine yaklaşık olarak 50 adet konulmuş, üzerine 200 ml su ilave edilerek ısıtıcıda ısıtılarak kaynatılmıştır. 30 dk boyunca kaynamaya bırakılan bitki meyvelerinin su içerisinde eridiği görülmüş ve daha sonra soğumaya bırakılmış, karışımın posa kısmı süzülerek sıvı kısmından ayrıştırılmıştır.

Kaynama sonrası elde edilen akışkan madde siyanoakrilat kabini içinde ısıya maruz bırakılarak buharlaştırılmış ve materyaller üzerindeki parmak izlerine etkileri gözlemlenmiştir.

Bu çalışmanın amacına yönelik seçilen örneklem yüzeyler üzerinde parmak izi kalma netliği yüksek, gözeneksiz beş farklı renk ve yüzeye sahip (siyah beyaz fotoğraf kartı, mavi ve şeffaf plastik parçası ile pembe renkli kâğıt parçası) örneklem grubu oluşturulmuştur. 3x3 cm boyutlarında 150 parçadan oluşan yüzeylere parmak izi bırakılmadan önce yüzeyler etanolla temizlenmiş, deneylerde mümkün olduğunca koşullar aynı tutulmaya çalışılmıştır.

Örneklem grubunda bulunan beş farklı yüzeye iki farklı kişi tarafından belirli aralıklarla parmak izi bırakılmıştır. Ayrıca her yüzeye farklı parmak izleri bırakılarak tüm parmakların izleri yüzeye aktarılmıştır. İzlerin bırakılmasından ortalama bir saat sonra materyallerin uygulama öncesi yüzeyleri gözlem ve değişim takibi yapabilmek için fotoğraflanarak kayıt altına alınmıştır. Uygulama sonrası materyaller aynı şartlarda yeniden fotoğraflanarak oluşan değişimler gözlemlenmiştir.

Üzerine parmak izi bırakılan materyaller siyanoakrilat kabini içerisine birbirine temas etmeyecek şekilde yerleştirilmiş ve iz belirleme işlemi başlatılmıştır. Ökse otunun sıvı kıvamındaki hali metal kap içerisinde yerleştirilerek ısıya maruz bırakılmış ve sıvı ısıtılarak buharlaştırılmaya çalışılmıştır. Zaman parametresinin de materyaller üzerindeki parmak izlerine etkisini gözlemlemek amacıyla örnek yüzeyler üç grup halinde; ilk grup materyaller 20 dakika, ikinci grup materyaller 40 dakika, üçüncü grup materyaller ise 60 dakika boyunca kabin içerisinde ısıtılan ökse otu sıvısının buharına maruz bırakılmış ve materyaller üzerindeki parmak izlerinin değişim ve gelişimi gözlemlenmiştir. Uygulama sonrası materyaller üzerine bırakılan parmak izlerindeki değişim/gelişim fotoğraflanarak kayda alınmıştır.

SONUÇ

Uygulamalar sonucunda materyaller üzerindeki parmak izlerini yağlı bir tabakamın kapladığı fakat parmak izlerinin yeterli seviyede çıplak gözle ayırt edici şekilde görünür hale gelmediği gözlemlenmiştir. Özellikle siyah fotoğraf kartı üzerindeki parmak izi daha belirgin hale gelmiş fakat yeterli oranda zıtlık vermemiştir.

Yapılan bu sınırlı çalışmaya göre ökse otu meyveleri ile hazırlanan karışımın farklı renk ve özelliklere sahip yüzeyler üzerine bırakılan parmak izlerini geliştirmede kısıtlı başarısının olduğu, beklenen etkiyi göstermediği görülmüştür.

Ayrıca kabin içerisinde bekletilme süreleri açısından bir fark olmadığı gözlemlenmiştir. Bir sonraki çalışmada ökse otunun üzerinde yaşadığı ağaç türüne göre içeriğindeki kimyasal bileşenlerin değişiklik gösterip göstermediğinin veya bölgesel farklılıkların ökse otu bileşenlerinde yarattığı değişkenliklerin etki durumunun incelenebileceği değerlendirilmiştir. Ayrıca her insanın parmak izi sıvısındaki kimyasalların farklı olmasının da bu doğrultuda sonuca etki eden başka bir unsur olabileceği değerlendirilmiştir.

Ökse otu insanlara şifa dağıtan bitkiler arasında hatırı sayılır bir yere sahiptir. Birçok rahatsızlığın tedavisinde kullanılan bu şifalı bitkiden faydalanarak daha sağlıklı bir laboratuvar çalışma ortamı sağlama amaçlı bu çalışmaya ile parmak izlerinin görünür hale getirilmesinde personel sağlığına azami ölçüde fayda sağlayacak bir yöntem geliştirmek amaçlanmıştır. Çalışma neticesinde istenen ve umulan sonuç elde edilemezse de bu yönde yapılabilecek başka çalışmalara fikir kaynağı olacağı değerlendirilmektedir.

Kaynakça

- 1) Adli Bilimler Kitabı, Ankara, 2009:178.
- 2) http://www.SU-MERU.COM/Doğa_Eğitimi_Doğal_Bitkiler
- 3) <http://www.alternatifterapi.com>

Adli Gümü ve Arkeolojik Gümü Ayrımı

Damla Ilgı Zaloğlu*, İlayda Koçak*

*Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi, Antropoloji Bölümü, ANKARA

Ölü gömme (defnetme) eski dönemlerden günümüze kadar süregelen bir gelenektir. İnsanoğlu zaman içerisinde ölülerini gömmek için yaşadığı çevre koşullarına, içinde bulunduğu topluma veya toplumun inancına bağlı olarak çeşitli ritüeller ve mezar biçimleri geliştirmiştir.

Eski gömülerde özellikle çevresel faktörlerin de etkisiyle gömülerin arkeolojik gömü mü yoksa saklanmış bir adli vaka mı olduğunun ayrımının yapılmasında güçlük çekilmektedir. Bu nedenle gömülerin etrafı dikkatle incelenmeli, gömünün eski dönemlerdeki inanışlara göre mi yoksa rastgelemi yapıldığı tespit edilmeye çalışılmalıdır.

Burada gömülerin, kültürel antropoloji ve arkeolojinin bir dalı olan etnoarkeolojik çalışmalardan da yararlanılarak çevresel, dinsel ve toplumsal açıdan adli bir vaka mı yoksa arkeolojik bir gömü mü olduğunun ayrımının yapılabilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Arkeoloji, Arkeolojik gömü, Adli gömü

Forensic Burial And Archaeological Burial Differentiation

Burial (Entombment) is a tradition from ancient times until today. Throughout the time mankind has developed various rituals and grave patterns to bury their dead depending on the environmental conditions and depending on the sort of faith of the community they live in.

Because of the environmental factors it is a challenge to discriminate whether an ancient burial is an archaeological burial or a hidden forensic burial. Therefore the surroundings of the burials should be carefully examined, and it should be studied to determine whether the burial is a random one or is it made for ancient rituals and beliefs.

Here, by the help of cultural anthropology and ethno-archaeological studies (a branch of archeology), it is targeted to discriminate whether the burial is a criminal case according to faith and community rules or is it an archaeological burial.

Keywords: Archeology, Archaeological Burial, Forensic Burial